THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921—7121; 368—3239
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — Z. Kēlere, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647, U.S.A.
SATURDAY, SPTEMBER 9, 1967

LATVIJA AMERIKĀ

72. N-RS. SESTDIENA, 1967. GADA 9. SEPTEMBRIS 17. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368—3239 (redakcijai), 921—7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531—4533
Nujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE 4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466. U.S.A
Tālrunis 994—7917
Čikagas redakcijas vadītāja Z. KĒLERE. 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647. U.S.A., tālrunis 486—8975

„Mēs Ameriku uzcēlām, mēs to arī nodedzināsim!"

NĒĢERU MUSINĀTĀJS BRAUNS TURPINA DRAUDĒT ◊ MELNO VADĪTĀJS MILVOKOS — BALTAIS MĀCĪTĀJS GROPPE 4 DIENĀS NOSOĻOJIS 90 JŪDZU

Tūlīt pēc atbrīvošanas no apcietinājuma „melnvarietis" H. Brauns atkal kļuvis rosīgs dažādās ASV pilsētās, aicinot tās nodedzināt. Nule viņš runājis 2000 nēģeru auditorijai Kemdenas universitātes aulā. „Mums jāapzinās fakts, ka esam kara stāvoklī ar baltajiem," Brauns kliedza, bet viņa vārdi bija grūti sadzirdami vispārējā troksnī. „Nav nekādas starpības starp Vietnamu un Detroitu. Mēs šo zemi uzcēlām, un mēs to arī nodedzināsim!" viņš draudēja.

Nesen Brauns apmēram to pašu bija kliedzis arī no kāda divstāvu teātra nama jumta Detroitā. Ir tiešām grūti saprast amerikāņu demokratiskos likumus un šo likumu varu, kas pašu demokratiju drīzāk pārvērš anarchijā, kurā katrs var aicināt iznīcināt valsti ar noziedzīgiem līdzekļiem. Kāds mērenāks nēģeru radikālis izteicies, ka prezidenta Džonsona padomdevēji civīlo nemieru lietās tikai atvērs durvis jaunām problēmām. Šīs vasaras dedzināšanas nekādā veidā nav mainījušas ASV valdības ieņemto nostāju.

Kāds amerikāņu garīdznieks Braunu apzīmējis par „jauku zēnu", bet ar nēģeru gājieniem tagad jau „slavenais" katoļu mācītājs Džēms Groppe pēdējās četrās dienās kopš pagājušās sestdienas ar saviem melnajiem Milvokos jau nosoļojis 90 jūdžu. Pirmdien nēģeru demonstranti sadalījās divās daļās un savā maratona gājienā prasīja atļaut nēģeriem dzīvot katrā mājā, kuŗā vien vēlas, bet viņu līderis H. Brauns kādā citā vietā vēl nesen aicināja nošaut katru balto, kas parādīsies nēģeru apdzīvotajos rajonos. Vienu nēģeru gājienu vadīja melnais komēdians Diks Gregorijs, bet otru tai pašā dienā — baltais mācītājs Groppe. Abi uzsvēra, ka turpinās nēģerus tik ilgi vadāt pa pilsētu, kamēr tās pārvalde piekritīs noteikumiem, kas atļaus nēģeriem „brīvu ieeju katrā mājā". Šī prasība jau četras reizes noraidīta. Nogurušie nēģeŗi pēc gājiena atgriezās baznīcā atpūsties un ieturēt maltīti, kamēr mācītājs ar komēdiantu sapīpoja. Pēc tam melnie turpināja abiem sekot pa pilsētas ielām.

Milvoku ziemeļu daļā, kur dzīvo visvairāk nēģeŗu — ap 86.000, Groppe runāja melno sapulcē un pirmajā skolu mācību dienā aicināja nēģeŗu bērnus neiet uz skolu, bet pievienoties protesta gājienam. Komēdiants Gregorijs savukārt ieteica „boikotēt veikalus un bankas", reizē slavējot policiju, kas gājienus pavadījusi un rēgulējusi satiksmi. Aizvadītajā nedēļā arestētie 250 demonstranti tagad atbrīvoti un varēs atkal „pastaigāties" protesta gājienos.

Nēģeŗi apmeklēja arī Milvoku *tiesnesa Krista Serafima grezno*

(Nobeigums 8. lpp.)

AR JAUNU SPARU JAUNAJĀ MĀCĪBU GADĀ

Toronto latviešu biedrības sestdienas skola mācību gadu uzsāk 9. septembrī plkst. 10 rītā modernajā un ērtajā Džese Kečama pamatskolā (61 Davenport Rd.), kuŗā skolēni mācījās jau pērnajā gadā. Arī Māris Kupše un Nora Turkēvica, kas patikamās skolas telpas pazīst jau kopš iepriekšējā mācību gada, šogad priecājas uz atkalredzēšanos ar draugiem un skolotājiem.

Foto: J. Liģers

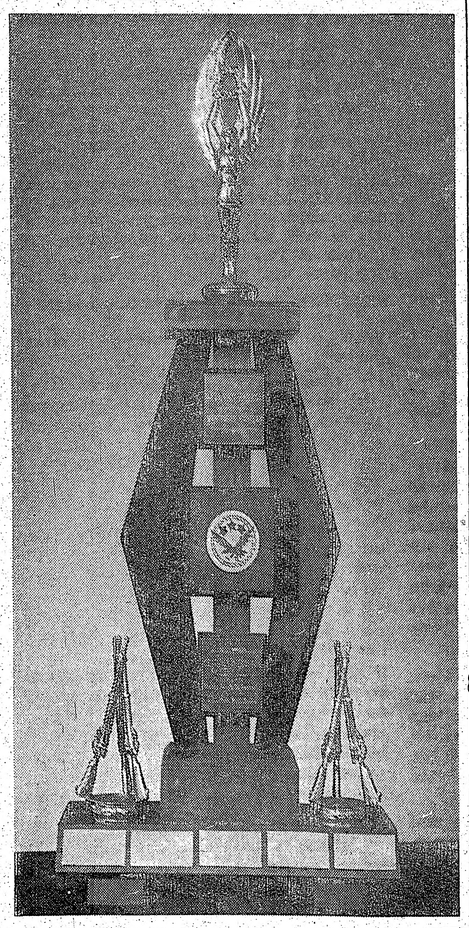

CEĻOJOŠA BALVA JAUNATNEI

DV Manitobas nodaļa ar savu mednieku un makšķernieku sekciju, vēlēdamās sekmēt jaunatnes piedalīšanos DV organizācijas pasākumos, dāvinājusi ceļojošu balvu jaunatnes šaušanas sacīkstēm Kanadas mērogā. Tās izcīņā var piedalīties zēnu un meiteņu vienības (līdz 19 gadu vecumam), sacenšoties pēc Kanadas DV valdes izstrādātajiem noteikumiem. Sekmīgākā jauniešu grupa saņems šo balvu uz vienu gadu, bet personīgā īpašumā balvas miniatūrā. Balva pāries tās vienības īpašumā, kuŗa to iegūs trīs gadus pēc kārtas. Pirmo reizi balvu izcīnīs DV Londonas nodaļas rīkotajās šaušanas meistarsacīkstēs 16. septembrī, kuŗās piedalīsies ASV un Kanadas DV labākie sporta šāvēji.

Foto A. Jānītis

Latviešu studenti protestē pret komūnisma diktātūru

AMERIKĀŅU STUDENTU KONGRESĀ SĒJĒJS PAGRIEZIENS PA KREISI...

ASV gadskārtējā universitāšu studentu kongresā, kas notika Vašingtonā laikā no 13.—26. augustam Merilendas universitātē, citu tautu novērotāju vidū bija aicināta arī Latviešu studentu centrālā savienība, lai pārstāvētu latviešu studentus. LSCS pārstāvji šai kongresā bija Ruta Priedkalne, Jānis Vītols (pirmajā nedēļā) un Juris Priedkalns (otrā nedēļā).

Šis kongress noskaņas ziņā stipri atšķīrās no citiem, it sevišķi pirmajā nedēļā, kad Centrālā izlūkošanas dienesta (Central Intelligence Agency) vārds gāja no mutes mutē. Izrādījās, ka vairāk nekā pusi no ASV nacionālās studentu apvienības budžeta bija segusi CIA, 1963./64. studiju gadā pat 88%. Par sadarbošanos ar CIA bija zināms tikai pāris prezidija locekļiem. Tā kā nauda nebija nākusi tieši no CIA, bet ar privātorganizāciju starpniecību, tas pārējiem nebija uzkrities, izņemot kādu Nacionālās studentu apvienības darbinieku, kas gada sākumā atlaists no USNSA (United States National Student Association) darba. Viņš, aizbildinoties ar nepabeigtu darbu, aizgājis uz US NSA galveno biroju un paņēmis aktus par CIA. Savu atklājumu viņš nodevis žurnālam „Ramparts". Sekas: pasaule iztirzāja, kā amerikāņu studentu sadarbošanās ar CIA būtu varējusi iespaidot pirmo attieksmes ar pārējo valstu studentiem. Kongresā ziņoja, ka visos aizvadītajos gados tikai ap 100 personu sadarbojušās ar CIA, un CIA nav „dabūjusi savu naudu atpakaļ". Sniegtā informācija sastāvējusi no citu valstu studentu vaditāju rakstturošanas, kā arī citu zemju iedzīvotāju politiskā noskaņojuma novērtēšanas, kas gan dažkārt bijis neprecīzs.

Šīs CIA lietas rezultātā tomērbija manāms mazochisms (īru pārstāvja apzīmējums), amerikāņu studentiem atturoties no piedalīšanās starptautiskajā laukā pat tiktāl, ka kongresa padome pieņēma dažu ļoti kreisi noskaņotu delegātu lūgumu svītrot no USNSA darbības vadlīnijām: 1) Sadarbību ar studentu pilsonisko tiesību organizācijām, vairs neprasot minoritāšu grupu stāvokļa uzlabošanu; 2) Pilsoņu tiesību programmā sabiedrības uzlabošanu vairs neuzskatīt par studentu pienākumu; 3) Bezvaras protestu — demonstrāciju aizstāvēšanu vairs neminēt par savu principu; 4) Starptautiskajā studentu savienībā (komūnistisko zemju pārvaldībā) vairs nenosodīt IUS (International Union of Students) vienpusīgo politisko domināciju, neievērojot principu „Brīva universitāte brīvā sabiedrībā" (viens no apsūdzības punktiem bija IUS atteikšanās aizstāvēt Afrikas studentu brīvību Bulgārijā); 5) Starptautiskajā studentu sadarbībā vairs nepieminēt, ka USNSA atbalsta un arī sagaida, ka citu valstu studentu apvienības respektēs visu tautu nacionālo sudentu apvienību pašnoteikšanās tiesības, it sevišķi attieksmē uz valdības iejaukšanos studentu darbības formulēšanā (USNSA bija deklarējusi, ka, apzinoties, ka apspiestajās zemēs nacionālajām problēmām bieži jādod priekšroka pret izgītības problēmām, savā starptautiskajā programmā vēlas palīdzēt apspiesto zemju studentiem gan ar materiālu, gan morālu pabalstu); 6) Attieksmē uz pasaules jaunatnes svētkiem vairs nedeklarēt, ka USNSA nevar atbalstīt šos svētkus, kuŗos nerespektē demokratisko iekārtu (komūnistu blokam bija pārmesta jaunatnes svētku rīkošana Helsinkos, jo Somijas nacionālā studentu apvienība un Somijas jaunatnes organizācijas bija pret šādu „svētku" rīkošanu to zemē);7) Attieksmē uz Austrumeiropu un Pad. savienību vairs neatgādināt, ka padomju iekārtai pakļautajās zemēs diskriminācija ir tik nospiedoša, ka tai jāvelti pat atsevišķa apakšnodaļa (visparējā Eiropas deklarācijā jau bija minēts, ka USNSA atkal apstiprina Eiropā principu „Brīva universitāte brīvā sabiedrībā", ka vienmēr atbalsta akadēmisko brīvību, nosoda visas diskriminācijas formas, paziņo nesatricinātu atbalstu pašnoteikšanās principiem un brīvi izvēlētām valdībām, nosoda jebkāda veida totalitārismu, aizstāv studentu tiesības veidot demokratiskas organizācijas, pabalsta studentu

(Nobeigums 5. lpp.)

Izmantosim Somijas neatkarības marku!

Pēc saņemtās informācijas, ASV pasts 6. oktobrī laidīs apgrozībā pastmarku, kas veltīta Somijas 50 gadu pastāvēšanai. Marka būs 5 centu vērtībā, zilā krāsā, ar Somijas ģerboni zīmējumā un gadu skaitļiem 1917. —1967.

Latviešiem būtu ieteicams šo marku iegādāties lielākā skaitā un izlietot uz aploksnēm, rakstot ASV kongresa locekļiem un citiem vēstules Baltijas valstu jautājumos, izteicot mūsu prasības u.t.t. Līdz Somijai veltītās pastmarkas iznākšanai, protams, jālieto pašreiz pieejamās amerikāņu markas, jo gaidīt vairs nevaram, visiem jau tagad jāraksta ASV kongresam un valsts komisijai, prasot Baltijas valstu dibināšanas 50 gadu atcerei veltītas pastmarkas izdošanu. Kā mūsu laikraksta iepriekšējā numurā jau ziņots, atbalsts mūsu centieniem pastmarkas lietā ASV kongresā aug, tādēļ radušās visai pamatotas cerības, ka piedzīvosim šīs markas izdošanu, ja vien neatlaidīgi turpināsim iesākto darbu.

Par atbalsta pieaugšanu mūsu centieniem pastmarkas lietā liecina arī fakts, ka organizācijas Americans for Congressional Action to Free the Baltic States Ilinojas nodaļa saņēmusi vairāk nekā 100 ASV kongresa locekļu atbildes, kuŗās visi, izņemot vienu, apsola savu atbalstu Baltijas valstu pastmarkas izdošanai. Šo mūsu centienu atbalstīšanā iesaistījušās arī jau vairākas amerikāņu organizācijas. Arī Ilinojas pavalsts asamblejas deputāts Volfs mūsu iecerētās pastmarkas lietā rakstījis vēstules ASV kongresam un pasta ministrijai.

Labs piemērs, ko var paveikt ar īstu gribu, ir G. Zeidenberga veikums Sirakūzās. Viņš noorganizējis ap 100 personu lielu grupu, kuŗas katrs dalībnieks ziedo

Voldemars Korsts

Emigranti, līdzekļi, idejas un darbs

I

Lai iekustinātu mūsu sabiedrību kāda ilgstoša darba veikšanai, nepieciešama liela pacietība un reizē arī neatlaidība. Varbūt tas tādēļ, ka daudzi no sākotnējiem politiskiem bēgļiem jau kļuvuši par emigrantiem, kas domā vienīgi par to, kā uzlabot savu personīgo dzīvi un apmierināt savas prasības pēc izklaidēšanās un sabiedrības. Viņiem vairs nav trimdinieku apziņas, viņi vairs neatceras, ka neesam atstājuši dzimteni, lai meklētu svešumā labāku dzīvi, bet gan tādēļ, lai protestētu pret mūsu tautai nodarīto varmācību un cīnītos par tiesību un brīvības atgūšanu Latvijai.

Vairums svešuma latviešu gan vēl arvien pieder pie vienas vai otras mūsu organizācijas, bet šis fakts vien negarantē ar nacionālu aktivitātēti, jo nereti pat organizācijas, kuŗām savā laikā piekrituši lieli nopelni Latvijas neatkarības izcīnīšanā un valsts izveidošanā, tagad kļuvušas par šauru interešu apmierināšanas vietu. Protams, dažādās sanāksmēs un jubileju svinībās vēl arvien uzsveŗ nacionālus motīvus, kuŗi nekā nemaksā, taču vismaz uz ārieni apslēpj iekšējos sirdsapziņas pārmetumus, ja tādi vispār vēl saglabājušies.

Raksturīgu piemēru teiktajam dod mūsu laikraksta lasītāju prasības un vēlmes: liels procents vēlas lasīt dažādas no amerikāņu avīzēm un žurnāliem tulkotas sensāciju ziņas un citus raibus notikumus, bet nelabprāt lasa kādu nopietnāku rakstu ar nacionālu nozīmi un aicinājumu iestāties par kopīgajiem centieniem mūsu tēvzemes labā. Nemitīgi atgādinot vienu vai otru pienākumu, palaikam tomēr izdodas mūsu sabiedrību vēlamajā virzienā arī iekustināt. Tādēļ gribētos cerēt, ka, tuvojoties Latvijas neatkarības pasludināšanas 50 gadu atceres svinībām, šī sakustēšanās kļūs spēcīgāka un mēs spēsim iztikt bez pseudonacionālām runām, to vietā ar patiesiem darbiem parādot, ka tomēr neesam emigranti, bet gan trimdinieki, politiskie bēgļi.

Visiem zināms, ka jau izstrādāti plāni un priekšlikumi Latvijas lielās jubilejas cienīgai atzīmēšana, lai tā izvērstos par spēcīgu nacionālu demonstrāciju, ne personīga sentimenta apmierināšanu. Šīm svinībām jākļūst par mūsu taisnīgo prasību atgādinājumu. Tas, protams, prasīs līdzekļus, kuŗu gan arvien pietiks, ja jāreprezentē sevi vai savu organizāciju sīkās intereses, bet parasti bijuši ļoti ierobežoti, ja nepieciešami ilgstošam un nopietni plānotam darbam Latvijas nākotnes labā. Cerēsim, ka šoreiz, saskatot un pareizi novērtējot lielo brīdi un lielos mērķus, līdzekļi sāks ieplūst jau tūlīt, jo darbs visa sagatavošanai jau uzsākts, bet tas.. paveicams vienīgi tad, ja līdzekļus dod priekšlaicīgi, ne pēdējās dienās.

Par fantastiskām savā laikā apzīmēja summas, kuŗas šīm vajadzībām minēja Dr. L. Streips, bet par vēl fantastiskāku apzīmē prof. Dr. K. Dzelzīša ievadrakstā šī laikraksta slejās apskatīto līdzekļu jautājumu. Tā tas, acīm redzot, patiešām ir, ja arī turpmāk mūsu pašu „nacionālais budžets" paliks līdzšinējā ie

dalījumā: lai apmeklētu nacionā-

5 dol. izdevumu segšanai, kas dod iespēju jau tuvākajās dienās izsūtīt ne mazāk par 2000 vēstuļu Baltijas valstu pastmarkas lietā. Red.

ie sarīkojumu, sievas kleitai vajadzīgi 200 dol., dzērieniem un uzkodām arī tikpat, ieejas kartei 3 dol. un ziedojumam vakara mērķim 2 dol. Ir pierasts fakts, ka, ja kādam mērķim izdodas iegūt kaut cik nozīmīgu summu, tās pamatā ir atsevišķu tautiešu lielāki devumi un t. s. vienkāršā cilvēka dolars, bet proporcionāli ļoti maza ir to ziedotāju daļa, kuŗi ceļ sev namus 100.000 dol. vērtībā vai kuŗu mēneša ienākumi ir tādi, ka nemaz nejustu pat pārdesmit dolaru ziedojumu katru nedēļu.

Par spīti šai bēdīgajai patiesībai, tomēr jākonstatē, ka daudzos gadījumos pat ar niecīgiem līdzekļiem veikti lieli darbi. Bet mēs aizmirstam, ka šo darbu tiešie veicēji gandrīz visos gadījumos labu tiesu izdevumu segušī no personīgajiem līdzekļiem, par kuŗiem, protams, neviens nerunā. Tāpat neviens nemēģina saprast, ka, piemēram, vispārības vajadzībām izdotu bezmaksas publikāciju izsūtīšana tomēr prasa lielus līdzekļus. Tikpat parasta parādība ir, ka lielāku publikāciju sūtījumu saņēmēji neatrod pat par vajadzīgu to saņemšanu apstiprināt.

Dabiski, ir arī gadījumi, kad saņemtus lielākus atbalstus izlieto mazliet vieglprātīgi kādu atsevišķu pasākumu dārgai reklāmēšanai. Ja tas notiek tikai vienreiz, to var aizmirst, bet ja šāda rīcība atkārtojas, tad pat tie līdzekļu devēji, kuŗi snieguši jūtamu atbalstu, ar laiku kļūst domīgi. Tieši šai ziņā būtu jābūt ļoti uzmanīgiem, jo, labi plānojot un nedomājot vienīgi par kādas vadītājpersonas vai organizācijas pašreklāmu, pat ar samērā nelieliem līdzekļiem var rosināt lielus darbus, kuŗi dod arī vēlamos rezultātus.

Ja aktīvai cīņai par Latvijas brīvības atgūšanu trūkst līdzekļu, tad par bēdīgu atzīstams arī fakts, ka ieguldām daudz naudas dažādās būvēs un mazāk svarīgos citos projektos. Ēku iegūšanu un citas „taustāmas un skatāmas" mantības, kas visas prasa lielus līdzekļus, kuŗu trūkst cīņai par mūsu tēvzemes brīvību, parasti attaisno ar apgalvojumu, ka šīs celtnes un viss cits palīdz uzturēt latvietību, kaut sen jau pierādījies, ka jēdzienam „uzturēt" ir pelējuma piesmaka: ja esam latvieši, tad latvietība „uzturēsies" pati no sevis, bet ja kāds latvietis vairs nejūtas, tad arī latvietību viņā neviens „neuzturēs". Protams, mums nepieciešami arī sabiedriskie nami, tikai nevajadzētu ar tiem pārlieku aizrauties, aizmirstot, ka vēl nozīmīgāka ir cīņa par Latviju pašu, bet — mēs varam bez sirdsapziņas pārmetumiem teikt, ka bez dārgu kapu izbūves gan varam iztikt, jo būs maz latviešu centru, kuŗu vietējā kapsētā neatrastos īpašs latviešu nodalījums. Tādēļ jāievēro viens: līdzekļu sadalījumam jābūt vajadzību nopietnībai atbilstošā proporcijā. Ko gan dos nami un latvietības „uzturēšana", ja vairs nebūs Latvijas, kuŗai mūsu latvietību veltīt?

Tuvojoties Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres dienai, būtu jāuzsveŗ ne tikai šie 50 gadi, bet arī vēsturiskā patiesība, ka baltiešu tautas pie Baltijas jūras dzīvojušas jau gadu tūkstošus, ka būtībā šo tautu valstiskā dzīve un kultūra eksistēja jau tad, kad ne viena vien pašreiz lielā valsts vēl nebija dzimusi. Mums nav jābūt šovinistiem, bet mums ir pamats ar lepnumu atskatīties uz mūsu tautas un kultūras gadsimtiem ilgo vēsturi.

(Nobeigums nāk. numurā)

Dr. Ansis Karps

VELSIEŠU BRĪVĪBAS CIŅAS

Meklēsim sabiedrotos mazajās Eiropas tautās, jo daudz mazo draugu nav mazāk svarīgi par vienu lielo. Apziņa, ka neesam vienīgie, kas cīnās par savas tautas tiesībām, ka ir vēl citi, kaut aptuveni līdzīgā stāvoklī, dod sparu izturēt gadsimtiem cauri. Mazo tautu vēsture maz pazīstama, bet mēs no tām varam daudz mācīties. Kaut būtu kādas iespējas visiem mazajiem Eiropā apvienoties kopīgā frontē! Pievērsīsim šoreiz uzmanību Velsai, Anglijā, kuŗas viri kādreiz iestājušies par labu Latvijai: tāds bija Loids Džordžs mūsu de jure atzīšanas laikā un tagad Gvinfors Evans Baltijas valstu zelta konfiscēšanas lietā. Anglija nav tik viengabalaina zeme, kā tas varētu likties: īru tauta ar grūtībām tika no tās vaļā, kaut vēl ne pilnīgi; vēl ir skoti un velsieši, kas to vēlas panākt. Varbūt te meklējams iemesls, kādēļ Anglija ne sveiši iestājas par mazo tautu tiesībām Eiropā, jo katrs varētu pārmest, ka briti to nedara paši savā zemē.

Velsa zināmā mērā ir pussala Dienvidanglijā, kuŗu no ziemeļiem, austrumiem un dienvidiem apskalo īru jūra. Rietumos ir atklāta robeža ar Angliju. Zeme ir kalnaina, sevišķi piejūras daļā. Kur kalni, tur mēdz būt dabas bagātības; tādas tur ir akmeņogles un dzelzs. Senos laikos Velsas kalnos bijis atrodams arī zelts, kas pievilcis dažādus jūras braucējus pat no Vidusjūras krastiem. Kalnos un pakalnos zeme nav auglīga, grūti apstrādājama. „Velsietis atrod iespēju dzīvot tur, kur anglis jau sen būtu nomiris badā." Tagad skaita, ka velsiešu ir 2,5 milj.

Dažādu tautu viļņi no tālām zemēm aizkliduši līdz Velsas krastiem un pienesuši tur savas kultūras devas, kuŗas vēl līdz šim laikam atrodamas izrakumos. No Vidusjūras krastiem nākuši melnmataini cilvēki, kas atnesuši māku rikoties ar lieliem akmens bluķiem, kā bijis senajā Ēģiptē. Tas noticis ap 2500 gadu pr. Kr. Svarīgu pagriezienu Velsas dzīvē ienesa ķelti, kas tur ieradās apm. 500 gadu pr. Kr. Tie nāca no Donavas augšgala Eiropā. Romieši tos sauca par galliem. Tie bija 390. gadā sakāvuši etruskus un izlaupījuši Romu. Kad vēlākos gadsimtos romieši sāka iekarot Eiropas ziemeļu daļu, tad dažādas barbaru ciltis šķida uz visām pusēm. Viena daļa ķeltu nonākuši pat Mazāzijā, kur tos sauca par galatiešiem. Citi meklēja mierīgu dzīvi Anglijā, kur tos romiešu iekarotāji iespieda Velsas kalnos. Šie ķelti bija gara auguma, blondi un zilām acīm, nēsājuši garas ūsas un atpakaļsasukātus matus. Viņi runāja savā valodā, ticēja dvēseles reinkarnācijai, ziedoja cilvēku upuŗus svētajās birzīs. Viņi bija lieli dziedātāji, cieti savā ticībā, lieli karotāji. Ķeltu priesteŗus sauca par druidiem, un tie nāca no virsaišu dzimtām.

Sūrajos dabas apstākļos veidojās tautas raksturs, kas zīmīgs ar izturību zemes kopšanā, ar spējām satvert izdevīgus apstākļus un doties ciņā, kad jāaizstāv sava zeme. Augstā cieņā bija dziedoņi-dzejnieki, tautas gara mantu glabātāji, kas cienīti vairāk par virsaišiem. Pastāvējis vispārējs viesmīlības tikums, piemēram, saimnieks nav ēdis, pirms paēdis cieminš.

Kaut romieši pārvaldīja Angliju apm. 400 gadu pēc Kr., Velsu pilnīgi iekarot tiem neizdevās: kalni palīdzēja velsiešiem atvairīt romiešu soda ekspedīcijas. Tādēļ pēdējie cēla veselu virkni nocietinātu piļu gar Velsas robežām, lai atvairītu velsiešu iebrukumus, un tādās reizēs nežēlība nebija mazāka kā tagad.

Seno laiku tautu dzīvē redzam, ka kultūras līmenis pacelts uz augstākas pakāpes tad, kad parādījies kāds gudrs un varens vadonis, kas spēja dot tautām jaunus mērķus. Arī Velsā cilšu nesaderība un izkaušanās bija liela. Vēl līdz šai dienai Ziemeļvelsas ļaudis, kur vairāk melnmatainu cilvēku, ne visai labi saprotas ar dienvidniekiem. Še pieminēsim tikai svarīgākos notikumus.

Ap 500 gadu pēc Kr. Velsā bija princis Kuneda, kas mēģināja apvienot visas ciltis. Tai laikā nāca arī kristīgā ticība, parādījās pirmie svētie tēvi, kādi bija Sv. Patriks, kuŗu aizveda uz Īriju, un Sv. Davids. Velsieši šos gadus skaita par pirmo heroisko formēšanās laiku, kuŗu jauca nākošie iebrucēju viļņi — anglosakši, vikingi un normaņi. Tas turpinājās atkal 600—700 gadu un atstāja savas pēdas Velsā, bet arī šie iebrucēji nespēja Velsu pilnīgi iekarot, kaut arvien vairāk atspieda velsiešus no ielejām kalnos. Velsiešu „atmodas laiks", kad visi stājās kopīgi pret iebrucējiem, bija 12. gadsimtā, tomēr vecais ciltsu naids kavēja labu sadarbību: „Velsietis savu brāli mīl visvairāk tad, kad tas jau miris..."

Dažādu ciņu, karaļu precību un citu apstākļu rezultātā 13. gadsimta beigās angļi Velsā guva virsroku. 1284. gadā Anglijas karaļa Eduarda I troņmantnieks piedzima Karnarvonas pilī Velsā; viņš deva tam titulu Velsas princis, kas palicis līdz mūsu laikam. Ar to izbeidzās Velsas karaļu dinastija, reizē ar to arī Velsas neatkarība, kuŗu uz īsu laiku vēl atguva 15. gadsimtā. Mēs nevaram še izsekot tā laika princu un karaļu laulībām un varas tieksmēm, kuŗas vienmēr bija savienotas ar savstarpējām slepkavībām, nodevībām un zemes pārvaldes maiņām, bet pieminēsim sekojošo: 15. gadsimta sākumā velsiešiem nāca liels vadonis — Ovens Glindors, kas bija labi skolots, prata četras valodas. Velsiešu valoda kļuva par oficiālo, sanāca Velsas parlaments, izdeva taisnīgus likumus. Tas ilga kādus sešus gadus, kamēr Anglijas armija bija saistīta karos Francijā un Skotijā. Kad tā kļuva brīva, angļi iebruka Velsā. Velsiešiem vajadzēja padoties, bet princis Ovens nepieņēma apžēlošanas piedāvājumu, aizgāja kalnu mežos un pazuda bez vēsts. Izveidojās leģendas, ka viņš vēl dzīvo un atgriezīsies brīvajā Velsā. Viņa piemiņu uzturēja dzīvu dzejnieki, un viņa ietekme palikusi līdz šim laikam. Nonākot angļu pārvaldē, Velsas kultūru nospieda otrā vietā, vienīgi kalnieši palika tie paši ar savu veco valodu un gara mantām.

16. gadsimtā angļu reformācija izplatījās arī Velsā. Kaut kristīgā ticība Velsā pastāvēja jau ap 1000 gadu, tautas sirdīs tā nebija daudz ieguvusi. Atjaunota reliģiska sajūsma nāca reizē ar baptistu, metodistu un kongregācijas baznīcu ierašanos Velsā. Šo ticību sludinātāji bija vienkārši cilvēki, dzīvoja trūcīgi, neprasīja desmito daļu no ļaužu ienākuma. Viņu mācība bija visiem saprotama, visur sacēla kokā saiešanas namiņus lūgšanām, gluži kā brāļu draudžu laikā Latvijā. Tā bija jauna kustība, kas atdzīvināja arī laicīgo garu mantu kopšanu — tautas dziesmu dziedāšanu, vecu tradīciju atjaunošanu. Velsas rakstnieki izteikuši domas, ka velsieši, būdami ilgu laiku citu apspiesti, vienīgi dzejā un dziesmās varējuši izteikt tautas ilgas pēc brīvības un saglabāt savu kultūru, jo atklāta politiska darbība nebija iespējama.

Pāris vārdos atzīmēsim velsiešu lielos sarīkojumus, kas pēc satura ļoti līdzīgi mūsu dziesmu svētkiem un ar līdzīgu ietekmi kultūras dzīvē. Velsā tos sauc par Eisteddfod, kas nozīmē dziedoņu-dzejnieku (bardu) kongresu. Tie ir Velsas mākslu svētki. Angļi tiem piekabinājuši apzīmējumu Royal National Eisteddfod of Wales. Šajos svētkos ilgos gados izveidotas tradīcijas, kuŗās atbildīgie darbinieki parādās svinīgos talāros un ar ceremoniālu zobenu, ar pēdējo simbolizējot mieru un gatavību ciņai. Svētkos notiek koŗu dziedāšana un dažādas mākslu parādes. Šogad svētkos pulcējās ap 144.000 cilvēku. Bez šī centrālā sarīkojuma vēl notiek apgabalu dziesmu svētki un mākslas izstādes. Varam teikt: „Cik līdzīgas šīs gleznas." Šie sarīkojumi dod sajūsmu radītājiem gariem un atmodina snaudošos garīgos spēkus tautā.

Piezīmējams, ka no Velsas nākušas daudzas ievērojamas amerikāņu ģimenes politikā un saimnieciskajā dzīvē.

Beidzot gribu pieminēt slavena Velsas dzejnieka — Kambrijas Giralda (1147.—1220.) vārdus, kuŗi ir „pamācība pretestības mākā": „Ja velsieši būtu vairāk paraduši lietot gallu ieročus un vairāk paļautos uz izturību kaujās, bet ne uz veiklību un ātrumu vien, ja viņi būtu vienprātīgi un vienoti aizsardzības lietās un ja visiem kopā būtu viens labs virsaitis, tad šo tautu, kas dzīvo grūti pieejamā zemē, nekad nevarētu uzvarēt. Par labu tai nāk trīs apstākļi: pati daba, šo cilvēku spēja iztikt ar mazu

(Noberguma 5. lpp.)

LATVIJA

72. N-RS. SESTDIENA, 1967. GADA 9. SEPTEMBRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd. Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3239

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis 1765 Victoria Park Ave., Apt. 307, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Sporta redaktors — Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd., Toronto 6, Ont., tālr. 463—4226.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str.19

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $16.00 Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā 0 1.60, bet tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par 1 collas slejas telpu.

LASĪTĀJU VĒSTULES

ATKLĀTA VĒSTULE LSCS KONGRESAM ČESTERTONĀ

Cienījamie kommilitoņi un kommilitones! Latviešu laikraksti ziņo, ka Jūs pulcēšoties Latviešu studentu centrālās savienības (LSCS) gadskārtējā kongresā Indianas Čestertonā šā gada 16. un 17. septembrī.

Tādēļ nolēmu rakstīt Jums vēstuli. Gribu pastāstīt, ka pirms apmēram viena gada, 1966. gada septembŗa beigās, biju ļoti priecīgs. Jutos arī gandarīts, bet tomēr — vairāk priecīgs. Iemesls bija uz LSCS stipendiju fonda veidlapas 1966. gada 24. septembrī rakstīta vēstule, ko šeit citēju:

„Augsti godājamais Irbes kungs: LSCS prezidija uzdevumā pagodinos paziņot, ka LSCS prezidijs nolēma apbalvot Jūsu disertācijas darbu The Formation of Public Opinion in Soviet Latvia ar LSCS naudas balvu 500 dol. apmērā. Balvu Jums turvākās dienās nosūtīs fonda kasieris J. Jauntirāns. (— — —) Patiesā cieņā — F. Bērziņš, Fonda valdes priekšsēdis."

Par balvas piešķiršanu pēc tam ziņoja arī laikraksti, piemēram, „Latvija Amerikā" 1966. gada 5. oktobŗa numura rakstā „Piešķirtas balvas par disertācijām", kuŗā starp citu sacīts, ka balvas piešķiršanu paziņoja LSCS 23. kongresā, kas notika laikā no 23. — 25. septembrim Čikagā.

Un nu man Jums jāpastāsta, ka tagad, turpat vai gadu vēlāk, kad rakstu šo vēstuli, vairs neesmu priecīgs, jo līdz šai dienai, 1967. gada 2. septembrim, šī naudas balva manu kabatu nav atradusi.

Tādēļ esmu izšķirties ar šo vēstuli vērst LSCS šāgada kongresa (un kongress palaikam ir organizācijas „augstākā instance") uzmanību uz notikušo, kas šai gadījumā ir nenotikušais. Vēlos arī, joprojām ļoti kollēģiāli, vaicāt: Vai LSCS nodarbojas ar globālu velna dzīšanu? Vai arī, kas, protams, skan jau jaunāk, LSCS kaut kādos nolūkos izmantojusi manu vārdu un manu pētījuma virsrakstu organizācijas reklāmai, kam atļauju neesmu devis.

Ticiet, man ir ļoti neērti, ka jāizvēlas šis ceļš: atklāta vēstule. Paskaidrošu, kālab to daru. Tapēc, ka mani mēģinājumi šo jautājumu noskaidrot, griežoties ar vēstulēm pie LSCS darbiniekiem, ir beigušies ar neveiksmi. Uz trim pērnajā ziemā rakstītām vēstulēm diviem LSCS darbiniekiem (no tām viena reģistrēta, un man ir apliecinājums, ka adresāts to saņēmis) nepienāca ne rindas gara atbilde. Uz ceturto, ko rakstīju šovasar, saņēmu dīvas atbildes — no diviem citiem LSCS darbiniekiem. No vienas (11. 7. 1967.) man bija jāsecina, ka LSCS pašreizējā valde nav zinājusi par balvas piešķiršanu, otrā (20. 7. 1967.) bija pateicība par pacietību, (tātad, balva tomēr ir piešķirta). Nekādu skaidrību tā arī neesmu ieguvis.

„Laurēti" palaikam ir pateicīgi par viņu darba novērtējumu. Tā pieklājas. Arī es joprojām būtu pateicīgs, ja vien man būtu, par ko būt pateicīgam.

Es ceru, ka kongresam būs izdevība šo jautājumu noskaidrot un dot skaidru atbildi. Mana adrese ir zināma LSCS priekšsēdim Andrejam Eglītim.

Ar draudzīgu sveicienu

Gunars Irbe, Zviedrijā

★

DAŽI IEBILDUMI

Cienot J. Grodni kā sabiedrisku darbinieku, tomēr jāceļ iebildumi par viņa pēdējo ievadrakstu „Vairāk analizes un paškritikas (LA Nr. 69), jo tajā atkārtoti izteikts jau zināmais virsorganizāciju īgnums par neaicinātu iejaukšanos to darba kompetencēs, robežu pārkāpšanu, nepamatotu kritiku, darba jaukšanu, autoritātes graušanu u. t. t. Tā vien šķiet, ka izvēlētie un izredzētie Latvijas brīvības cīnītāji nemaz nejūtas īstā frontinieku lomā, jo — kuŗš kaujinieks gan prasīs palīgā atnākušajiem: „Ar kādām tiesībām?..." Drīzāk šī cīņa izskatās pēc salondrāmas, kuŗā jo mazāk galveno varoņu, jo lielāks katram godinājums.

Šī daudzo gadu spēle ar nekad neuzminētiem rezultātiem arī izsauca nemieru un kritiku, jo par tautas ļauno likteni sirds sāp arī oficiālos amatos neievēlētajiem. Tā arī radās „dumpinieki, vienības jaucēji, aplamu ceļu gājēji" un — divas bezmandātu institūcijas" bez oficiālās svētības, bet ar cietu darba apņēmību apveltīta daritāju grupa. Rezultāti visiem zināmi; kaldināti un publicēti arī nākotnes nodomi. Šī „vienības jaukšana" radījusi zināmu dzīvību arī „cīņas veterānu" rindās, ko var tikai apsveikt. J. Grodnis nu jautā, par cik gadiem „jaunu ideju trūkumi" aizkavējuši Latvijas brīvību un cik tālu jaunās idejas mūs būtu novedušas. Uz šo jautājumu vispirms jāatbild „cīņas veterāniem" — kuŗā gadsimtā viņi iecerējuši atbrīvot bez latviešiem palikušo Latviju?

Kritiku pret virsorganizācijām J. Grodnis noraida ar konstatējumu, ka jaunu priekšlikumu nevienam nav, tādus nav saņēmuši arī „uzkundzējušies" organizāciju vadītāji. Te nu tiešām diezgan pamatoti jādomā, ka autors piedēr pie tiem lasītājiem, kas izlasa tikai savus rakstus un neredz nekā cita. Grūti arī iedomāties situāciju, ka kāds organizācijas vadītājs, ja arī būtu personīgi saņēmis kādus ierosinājumus, atklāti deklarētu: „Saņēmu gan, bet iemetu papīrkurvī."

Materiāli labi situētu, bet ignorantu un pasīvu ļaužu cīnītāji nemaz nejūtas īstā frontinieku lomā, jo — kuŗš kaujinieks gan prasīs palīgā atnākušajiem: „Ar kādām tiesībām?..." Drīzāk šī cīņa izskatās pēc salondrāmas, kuŗā jo mazāk galveno varoņu, jo lielāks katram godinājums.

Šī daudzo gadu spēle ar neizrauto biedru arī no pusdienas saules karstajiem stariem.

Veikusi pirmo, nepieciešamāko darbu, Kaija pievērsās jaunekļa kājai. Atklājusi otru ievainojumu un tā divaino pārsējumu, viņa pasmaidīja: viņas priekšā gulēja jaunekļis, kas kādreiz bija izbaudījis Alekša pirmo palīdzību, jebšu par to kaut kur dzirdējis. Arī Aleksis nu bija pienācis klāt:

„Tōds kā pazeistams..."

Acumirklī Aleksis nevarēja atcerēties, kur un kad būtu ticies ar šo karavīru. Vai visus varēja atcerēties, kā kuŗu sauca un kur redzējušies? Un — vai tad tas arī bija tik svarīgi? Galvenais jau bija un palika tas, ka atrastais ir savs cilvēks un pašreiz it kā mostas no nemaņas. Tā bija laba zīme, pavisam laba zīme.

Pēc negulētas nakts, agrās rīta stundas skrējiena un pēdējo stundu notikumiem reizē ar nervu atslābumu sāka mocīt izsalkums, arī miegs mākt. Kā neziņā, ko darīt tālāk — vai nosnausties jebšu gādāt par pusdienu tiesu — Aleksis pakasīja pakausi un platiem soļiem aizgāja aprunāties ar citiem, atstājot Kaiju pie ievainotā.

3.

Liktenis, vai tikai sagadījumu virkne? — Kaijas skatiens neatrāvās no ievainotā jaunekļa, kas kluss un nevarīgs gulēja dziļā, spirdzinošā miegā, vai arī cīnījās par dzīvības dzirksti nemaņas robežās. Varbūt viņš arī necīnījās, jo neviens nezina, kas notiek un kas nenotiek nemaņā. Miegā izsapņotos sapņus cilvēks dažkārt atceras arī nomodā, taču ne visu un ne vienmēr, bet nemaņa nav miegs.

Brīžiem ievainotā plaksti ietrīcējās, elpa kļuva nemierīgāka, rokas cēlās un meklēja kaut ko neredzamu, lai pusceļā atkal atslīgtu atpakaļ. Saule jau bija ieslīdējusi pēcpusdienas lokā. Liekas, bija jau laiks nomainīt novērotājus, jo iečabējās saulē izkaltušā zāle, diviem karavīriem pazūdot krūmos un pēc neilga laiciņa parādoties nomainītajiem sargiem.

(Turpinājums sekos)

Pēteris Aigars

Dziesmai... veltīts mī...

DZIEDONIM EDVĪNA...

Edvīns Krūmiņš izauga Latvijas neatkarības laikā, kad, runājot Jāņa Jaunsudrabiņa vārdiem, mūsu ilgas un cerības bija kļuvušas dzīvas, kad sirdis drebēja laimē no bērna līdz sirmgalvim. Viņš izauga Latvijas brīvības laikā, bet skatuves gaitas turpinājās arī, kad Rīgas ielās skanēja svešu karotāju soļi. Savā mākslinieka augšupejas ceļā Edvīnam Krūmiņam izdevās dziedāt sarkanbaltsarkanā karoga sargātai tēvzemei arī operā. Viņu saistīja baritona lomām Liepājas operā 1939. gada rudenī. Liepājā Edvīns Krūmiņš dziedāja Verdi operā „Trubadurs" grāfa Lunas lomu, Čaikovska „Jevģeņija Oņeginā" titullomu, Bizē „Karmenā" Toreadoru. Taču Liepājas laiks nebija vienīgais, kad Krūmiņa balss skanēja brīvās valsts pajumtē.

Īstenībā savus mākslinieka mūža pirmsākumus Krūmiņš var skaitīt no 1934. gada, kad viņu pēc Tautas konservatorijas absolvēšanas saist... fons ne vien... arī tēlotāju... pagasta, kur ... biedrisko lie... nāts, nebūtu... šu skaņražu... klausītājus t... Mācekļa ga... sniedza jaun... lielu pieredzi... laikā bija Va... audzēknis pr... ta dziedāšana... guvums lieka... Krūmiņš 19... Nacionālās o... jo sevi aplie... šu mākslinie... 14 iestudētas ... kot no klas... laikmetīgām ...

Protams, k... donim vistu... lants viskošī... nībā var izt... dibināmos ra... sevi. No latv...

Par spīti impozantajai ričības komitejai, 18. novembŗa svinībās ik gadu atkārtojas tā pati programma — svētku runa, apsveikumi, koncerts. Turpretim BT-FK rikotajos 14. jūnija atceres aktos DV ierosmē radās jauninājums, kas guvā tūlītēju un ieverojamu baltiešu atsaucību. Acīm redzot, ciņas metodes var dažādot, kamēr atrod labāko un ietekmīgāko.

Turoties pie vadlīnijām un tradicijām, autors netic nekādas darbības sekmīgumam, kā vien „lielās politikas centros" (kas jau ir pārinformēti un izturas kā īsti akmens dievekļi. Kvēpināmo pielūgsmes dūmu priekšā). Jā, draugu mums nav, bet — „Latvija brīvību atgūs tāpat, kā zaudēja — lielo notikumu maiņās". Agrākos gadsimtos šādas maiņas noteica valdnieku griba, tagad tie nobriest tautas apziņā. Godināt tikai tautas vēlētos valdītājus un ignorēt vēlētājus ir jau gadiem ieilgusi īsredzība. Mums vajadzīgi ietekmīgi informēti sabiedrības slāņi un pēc iespējas daudz draugu un līdzdarītāju. Šādai informācijai jābūt laikmetam piemērotai — ilgi domāt, lai svarīgu patiesību izteiktu īsos, bet neaizmirstamos vārdos. Variēt un nepārtraukt. Kā būtu, ja pārmaiņas dēļ pamēģinātu šādā veidā?

Dzintris, Toronto

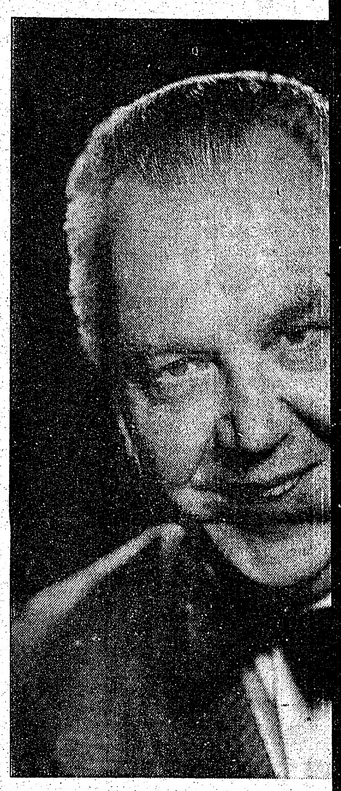

Dziedonis Edvīns Krūmiņš

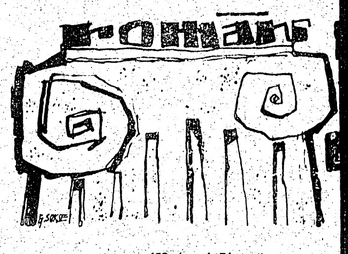

(53. turpinājums)

VALENTINE HERMANE

SEVI VISU

STĀSTS

(5. turpinājums)

Pēteris noskurinājās un no sirds vēlējās, kaut aizgājušie biedri atgrieztos ātrāk, bet — no otras puses — ja viņi pārnāktu nelāgā brīdī? Ko tad? Pēteris atzina, ka tik kutelīgā situācijā nav bijis visus garos kaŗa gadus. Vienmēr gadījās kāda izeja, bet nu — sēdi kā mazbērniņš un gaidi...

Sadzirdējis vieglos nācējas soļus, Pēteris atkal pievēra acis. Negribējās skatīties sava kauna atklājējā. Īsu brīdi Kaija rīkojās ap krūmu zariem, tad atkal piesēdās blakus Pēterim. Iešļakstījās ūdens. Kaut kas mitrs pieskārās viņa rokai, patīkams vēsums dzesināja sūrstumu, un atkal ieskanējās meitenes balss:

„Nu, gandrīz jau gatavs. Pameklēsim tagad ceļmallapiņas, to šeit redzēju diezgan; pieliksim klāt, un tad tik redzēsim, cik ātri sadzīs!"

Bija vien jāatver acis un jāpaskatās, ko meitēns dara, un jāsaka vismaz paldies. Bet Kaija jau meklēja tikai sev zināmās lapiņas, uz Pēteri pat nepaskatoties, arī nedzirdot klusi izdvestos vārdus: „Paldies, jaunkundz."

Karstā jūlija saulē mitrie drēbju gabali izžuva ātri. Krūma zaros vēja pūsmai līdz šūpojās kā baltais marles pārsējs, tā arī izmazgātais Pētera krekls. Uz pēdējo gan vēl vajadzēja mazliet pagaidīt, bet, saplūkusi zaļās, palielās lapiņas, Kaija garāmejot paņēma arī pārsēju, un nepagāja necik ilgi, kad Pētera apsējums atkal baltoja spožajos saules staros, krasi atšķiroties no puiša tumšā iedeguma. Reizē viņa paguva aptaustīt arī izmežģījumu, bet nu arī jau tuvojās smagi nācēju soļi ar Aleksi priekšgalā. Divi vīri nesa kādu ievainoto.

Kaija palika stāvam, it kā pielipusi vienai vietai, nespējot pakustināt ne kājas, ne rokas. Nestais ļenganais augums, asinīm noplūdis, izskatījās drīzāk nedzīvs nekā dzīvs. Bet, ja jau zēni bija to atnesuši, tad taču vajadzēja būt atlikušai kādai dzīvības dzirkstij. To apstiprināja vaids — klusa, neapzināta skaņa no nekustīgā ķermeņa lūpām. To sadzirdot, vīri saskatījās, reizē priecīgi par to, ka nav veltīgi nesuši šķietami mirstošo biedru šurp, bet arī neziņā, kas un kā darāms tālāk. No ienaidnieka patruļas nagiem ievainotais bija glābts, bet — vai nebija par vēlu?

Šoreiz pat Aleksis labprāt nevēlējās pieskarties asinīm piesūkušamies frencim, laikam jau iepriekš zinot, ka dubļu pika še nelīdzēs, bet cita nekā pie rokas nebija. Lēni pārlaižot skatienu klātesošajiem, viņš pēkšņi ieraudzīja Kaiju un vēl arvien puskailo Pēteri, tūlīt ievēroja balto apsēju uz Pētera „skrambas". Arī citu skatieni pavērsās virzienā, kuŗā raudzījās Aleksis, bet klusumu nepārtrauca vārdi, tikai ievainotā vaids.

Varbūt tieši šī, tikko sadzirdamā skaņa bija tā, kas atbrīvoja Kaiju no savādā sastinguma. Jau nākošajā brīdī viņa bija nometusies ceļos pie ievainotā. Pirmajā mirklī likās, ka viņš jau pievienojies Aizsaules pulka varoņiem, bet tad tā acu plakstiņi iedrebējās un roka cēlās, tomēr bezspēcīgi atkal noslīdēja zālē. Kaijas acis apreiba asiņu upē, svešā zēna asinīs, bet skatiens bija paguvis ievērot Dzelzkrustu, tikai šis apbalvojums pēkšņi likās pieņēmis citu nozīmi un atveidu — krustu. Pāri visam un cauri visam mirdzēja krusts. Vai tā bija Visvarenā tuvuma atspulga? Norādījums?

Uz brīdi Kaijas rokas sakļāvās lūgšanā. Atkal atraisījušās, tās vairs nedrebēja. Biezā, izmirkušā frenča vadmala vairs neatbaidīja. Klusi, bet droši un noteikti ieskanējās meitenes balss: „Svaigu ūdeni, tīrus pārsējus! Tos atradīsit manā somiņā. Un ja kādam ir kaut kas noderīgāks, dodiet šurp!"

Šķita, ka visi atdzīvojās. Aleksis pats, paķēris spaiņiti, skrēja uz avotu, un viņa kājas bija kļuvušas neticami veiklas. Seržants Zariņš rakņājās Kaijas atstājā somiņā, bet īsti nezināja, kas derētu un kas ne, tādēļ drošības pēc stiepa visu saini līdz. Kāds cits atcerējās savas mugursomas saturu, kuŗā vajadzēja būt Jāņu dienas degvīna papilddevas atlikumam, bet tuvāk stāvošie palīdzēja, cik nu prazdami un varēdami pie ievainotā drēbju novilkšanas.

Sākumā likās, ka jaunekļa krūtīs nevar būt nevienas ložu nesakostas vietas, bet izrādījās, ka šāviņš bija skrējis no sāniem un izurbies cauri muskulim krūšu kreisajā pusē, skarot arī paduses mīkstumu. Kreisā krūšu puse izskatījās kā aruma vaga, bija stipri asiņojusi, bet Kaija tūlīt saprata: ja vien ievainotais nav zaudējis pārāk daudz asiņu un ja varētu novērst infekciju, tad cerības uz atveseļošanos bija labas, vismaz daudz labākas nekā jebkuŗš no meža niekiem iedomājies.

Aleksim nācās vairākas reizes steigties uz avotu, bet skriešana veicās arvien veiklāk, jo soļus vairs nejauca domas par skriešanos ar nāvi. Kaijas vaigi bija kļuvuši bālāki, pieri aprasoja sviedru lāsītes, bet viņa neatlaidīgi turpināja uzmanīgi tīrīt ievainotā krūtis, kamēr apkopt vajadzēja vairs tikai tiešo brūces vietu.

Ieskatoties savā sainī, piemērotākais likās pašas apakškrekls. Visi zināja, ka kaut kas jāliek starp ievainojumu un apsēju, bet jautājums bija: ko? Degvīns bija labi noderējis. To Kaija pielēja pēdējam ūdens spainim, iemērca tajā tīru drēbes gabaliņu, izspieda lieko mitrumu un pārklāja ievainoto vietu. Bet degvīns gan derēja dezinficēšanai, taču ne kā dziednieciības līdzeklis. Brīdi padomājusi, Kaija iebāza roku dziļāk sainī un izvilka vazelīna kārbiņu. Tas derēja, vajadzēja derēt, jo nekā labāka pie rokas nebija. Uztriepusi vazelīna kārtu tam pašam degvīna atšķaidījumā saslapinātajam drēbes vīstoklītim, Kaija vēlreiz vērīgi ieskatījās ievainojumā, apmierināta ar savu darbu, tad pārklāja to no jauna un vēl pāri uzlika salocīto apakškreklu. Nu arī puiši atviegloti uzelpoja — nepieciešamais bija veikts, cita nekā nevarēja darīt, varbūt tikai no krūmu zariem savīt kaut ko līdzīgu teltenei, lai pasargātu no krievu nagiem izrauto biedru arī no pusdienas saules karstajiem stariem.

Veikusi pirmo, nepieciešamāko darbu, Kaija pievērsās jaunekļa kājai. Atklājusi otru ievainojumu un tā divaino pārsējumu, viņa pasmaidīja: viņas priekšā gulēja jaunekļis, kas kādreiz bija izbaudījis Alekša pirmo palīdzību, jebšu par to kaut kur dzirdējis. Arī Aleksis nu bija pienācis klāt:

„Tōds kā pazeistams..."

Acumirklī Aleksis nevarēja atcerēties, kur un kad būtu ticies ar šo karavīru. Vai visus varēja atcerēties, kā kuŗu sauca un kur redzējušies? Un — vai tad tas arī bija tik svarīgi? Galvenais jau bija un palika tas, ka atrastais ir savs cilvēks un pašreiz it kā mostas no nemaņas. Tā bija laba zīme, pavisam laba zīme.

Pēc negulētas nakts, agrās rīta stundas skrējiena un pēdējo stundu notikumiem reizē ar nervu atslābumu sāka mocīt izsalkums, arī miegs mākt. Kā neziņā, ko darīt tālāk — vai nosnausties jebšu gādāt par pusdienu tiesu — Aleksis pakasīja pakausi un platiem soļiem aizgāja aprunāties ar citiem, atstājot Kaiju pie ievainotā.

3.

Liktenis, vai tikai sagadījumu virkne? — Kaijas skatiens neatrāvās no ievainotā jaunekļa, kas kluss un nevarīgs gulēja dziļā, spirdzinošā miegā, vai arī cīnījās par dzīvības dzirksti nemaņas robežās. Varbūt viņš arī necīnījās, jo neviens nezina, kas notiek un kas nenotiek nemaņā. Miegā izsapņotos sapņus cilvēks dažkārt atceras arī nomodā, taču ne visu un ne vienmēr, bet nemaņa nav miegs.

Brīžiem ievainotā plaksti ietrīcējās, elpa kļuva nemierīgāka, rokas cēlās un meklēja kaut ko neredzamu, lai pusceļā atkal atslīgtu atpakaļ. Saule jau bija ieslīdējusi pēcpusdienas lokā. Liekas, bija jau laiks nomainīt novērotājus, jo iečabējās saulē izkaltušā zāle, diviem karavīriem pazūdot krūmos un pēc neilga laiciņa parādoties nomainītajiem sargiem.

(Turpinājums sekos)

— Labāk nesaki, — viņš runāja neparas... gā balsī. — Es zinu, ka tu tagad gribi žēlo... to, ka Monika tev atgādināja jaunības a... nos.

— Tu maldies. Es nežēlojos, ka Monika ... dināja, bet par to, ka....Ek, negribas ne... Tas viss ir tik riebīgi....tik nejēdzīgi.... — vēl skolā ejot — lasīju Gētes romānu ... kas, savu sievu mīlēdams, domā par cit... bērna sejā vēlāk tad izveidojas tās otras v... Jeb tas bija otrādi? Vainīgā bija sieva? Nea... Bet svarīga jau pati ideja.

— Tā izklausās diezgan muļķīga.

— Gudra vai muļķīga, bet tagad es il... ar bažām skatos Rudītē. Tu saproti, ko ... nozīmē?

— Nē, nesaprotu. Tev ir labākā sieva ... un ja tu viņu kaut tikai domās piekrāp... esi nelietis.

— Skaidrs. Es to nenoliedzu. Bet ko es ... rīt? Tas nenotiek apzināti. Tieši otrādi ... sevi cīnos, cik spēdams, bet . . . Ik reizes ... Monikai pieskaros, es redzu viņu . . . to ... Un man ar varu jāsakož lūpas, lai neizru... ņas vārdu. Tā ir elle. Citādi es to neprot... mēt.

— Kāpēc tu Moniku precēji? Ja tu nes... aizmirst, tev nevajadzēja precēties.

…VIJA
…, 1967. GADA 9. SEPTEMBRIS
…DAKCIJA TORONTO
…Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston …. 531—4533;
…Silvija Ancāne, sasniedzama redak-
…olfs Norītis 1765 Victoria Park …h, Ont.; tālr. 759—8076;
…Teteris, 17 Chester Hill Rd., …—4226.
…IJA EIROPĀ:
…Münster/Westf., Von Einem Str.19
…riptus pēc vajadzības īsināt. Ne…zglabā, bet uz vēlēšanos sūta at…rka (Kanadā) vai starptautiskais … Ar autora vārdu vai iniciāļiem …ās domas ir rakstītāja personīgs …ā atbilst arī redakcijas viedoklim.
…un Kanadā — par mēnesi $ 1.50; …n. $.4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu … Atsevišķa numura cena 20 centu.
…inājumu daļā 0 1.60, bet tekstā … — $ 6.40 par 1 collas slejas telpu.

…visiespaidīgāk un atminamāk parādīt komūnisma īstenību? Pārbaudīto metožu veidā, protams... Šo metožu rezultāti viskaidrāk parādījās latviešu dienā pasaules izstādē Montreālā. Gan ne pašiem šo metožu praktizētājiem, jo viņi pārliecināti, ka atkal veikuši nozīmīgu darbu Latvijas brīvības labā...

Par spīti impozantajai rīcības komitejai, 18. novembra svinībās ik gadu atkārtojas tā pati programma — svētku runa, apsveikumi, koncerts. Turpretim BT-FK rīkotajos 14. jūnija atceres aktos DV ierosmē radās jauninājums, kas guva tūlītēju un ievērojamu baltiešu atsaucību. Acīm redzot, cīņas metodes var dažādot, kamēr atrod labāko un ietekmīgāko.

Turoties pie vadlīnijām un tradicijām, autors netic nekādas darbības sekmīgumam, kā vien „lielās politikas centros" (kas jau ir pārinformēti un izturas kā īsti akmens dievekļi kvēpināmo pielūgsmes dūmu priekšā). Jā, draugu mums nav, bet — „Latvija brīvību atgūs tāpat, kā zaudēja — lielo notikumu maiņās". Agrākos gadsimtos šādas maiņas noteica valdnieku griba, tagad tie nobriest tautas apziņā. Godināt tikai tautas vēlētos valdītājus un ignorēt vēlētājus ir jau gadiem ieilgusi īsredzība. Mums vajadzīgi ietekmīgi informēti sabiedrības slāņi un pēc iespējas daudz draugu un līdzdarītāju. Šādai informācijai jābūt laikmetam piemērotai — ilgi domāt, lai svarīgu patiesību izteiktu īsos, bet neaizmirstamos vārdos. Varētu un nepārtraukt. Kā būtu, ja pārmaiņas dēļ pamēģinātu šādā veidā?

Dzintris, Toronto

…no pusdienas saules karstajiem …

…nepieciešamāko darbu, Kaija pie…i. Atklājusi otru ievainojumu un …, viņa pasmaidīja: viņas priekšā …s kādreiz bija izbaudījis Alekša …šu par to kaut kur dzirdējis. Arī …ācis klāt:
…ms…"

…ksis nevarēja atcerēties, kur un … karavīru. Vai visus varēja atce…a un kur redzējušies? Un — vai …svarīgi? Galvenais jau bija un pa…s ir savs cilvēks un pašreiz it kā … Tā bija laba zīme, pavisam laba …

…akts, agrās rīta stundas skrējiena …tikumiem reizē ar nervu atslābu…salkums, — arī miegs mākt. Kā …ik — vai nosnausties jebšu gādāt … — Aleksis pakasīja pakausi un …ēja aprunāties ar citiem, atstājot …

3.

…ai sagadījumu virkne? — Kaijas …no ievainotā jaunekļa, kas kluss … dziļā, spirdzinošā miegā, vai arī …s dzirksti nemaņas robežās. Var…jās, jo neviens nezina, kas notiek …maņā. Miegā izsapņotos sapņus cil…s arī nomodā, taču ne visu un ne …a nav miegs.

…otā plaksti ietrīcējās, elpa kļuva … cēlās un meklēja kaut ko nere… atkal atslīgtu atpakaļ. Saule jau …pusdienas lokā. Liekas, bija jau …ērotājus, jo iečabējās saulē izkal…aravīriem pazūdot krūmos un pēc …doties nomainītajiem sargiem.

(…urpinājums sekos)

Pēteris Aigars

Dziesmai un skatuvei veltīts mūža gājums

DZIEDONIM EDVĪNAM KRŪMIŅAM 60 GADU

Edvīns Krūmiņš izauga Latvijas neatkarības laikā, kad, runājot Jāņa Jaunsudrabiņa vārdiem, mūsu ilgas un cerības bija kļuvušas dzīvas, kad sirdis drebēja laimē no bērna līdz sirmgalvim. Viņš izauga Latvijas brīvības laikā, bet skatuves gaitas turpināja arī, kad Rīgas ielās skanēja svešu karotāju soļi. Savā mākslinieka augšupejas ceļā Edvīnam Krūmiņam izdevās dziedāt sarkanbaltsarkanā karoga sargātai tēvzemei arī operā. Viņu saistīja baritona lomām Liepājas operā 1939. gada rudenī. Liepājā Edvīns Krūmiņš dziedāja Verdi operā „Trubadurs" grāfa Lunas lomu, Čaikovska „Jevgeņijā Oņeginā" titullomu, Bizē „Karmenā" Toreadoru. Taču Liepājas laiks nebija vienīgais, kad Krūmiņa balss skanēja brīvās valsts pajumtē.

Īstenībā savus mākslinieka mūža pirmsākumus Krūmiņš var skaitīt no 1934. gada, kad viņu pēc Tautas konservātorijas absolvēšanas saistīja Latvijas radiofons ne vien kā dziedātāju, bet arī tēlotāju. Turklāt nebija tāda pagasta, kur Edvīns Krūmiņš, sabiedrisko lietu ministrijas aicināts, nebūtu skandinājis latviešu skaņražu dziesmas, iesildījis klausītājus tālos novados.

Mācekļa gadi bija raženi gadi, sniedza jaunajam māksliniekam lielu pieredzi, kaut viņš vēl tajā laikā bija Valsts konservātorijas audzēknis profesora Viktora Stota dziedāšanas klasē. Šo gadu ieguvums liekas arī tas, ka Edvīns Krūmiņš 1940. gada rudenī Rīgā Nacionālās operas skatuvē varēja sevi apliecināt par nobriedušu mākslinieku, kuŗam krājumā 14 iestudētas baritona lomas, sākot no klasiskām, beidzot ar laikmetīgām operām.

Protams, klasiskā mūzika dziedonim vistuvākā, tajā viņa talants viskošāk atraisās, viņš pilnībā var iztulkot mūzikas neizdibināmos rakstus un izteikt pats sevi. No latviešu komponistiem Krūmiņam tuvākie bijuši Jāzeps Vītols, Alfrēds Kalniņš, Jānis Mediņš, Haralds Berino. No klasiķiem visvairāk valdzinājušas Franča Šuberta smeldzīgās, melodiskās un bagātu noskaņu dziesmas, kuŗās teksts tik ģeniāli pārkausēts mūzikā, ka valda melodija, runā tikai mūžīgā skaņu valoda.

Tagad jau pagājuši 60 gadi, kopš Allažu zemnieka dēls, kas gan dzimis Rīgā, pirmo reizi ieraudzījis sauli. 22 no šiem gadiem pavadīti trimdā. — Mēs sēžam Londonā, Soho mazā kafejnīcā, ar dziedoni un viņa dzīvesbiedri Rasmu, un atceramies viņus labos laikus. Būtu pārspīlēti teikts, ka dziedonis justos vecs, kaut nolēmis pēc jubilejas koncerta vairs nekoncertēt.

„Manam mūžam pietiek," saka viņš ar rezignētu smaidu.

„Bet kas ir cilvēka mūžs?" es viņam jautāju. „Tad, kad tas vienam beidzas, otram tikai sākas. Vai nav pietiekami piemēru ir mūsu, ir cittautu kultūras vēsturē? Dažs ar sešdesmit gadiem tikai nobriest par personību, par pilnvērtīgu mākslinieku. Īpaši mākslinieks nedrīkst pats sevi pensionēt, aiziet no skatuves, kamēr publikas aplausi aicina viņu atkal un atkal parādīties. Mākslinieks taču nepieder sev, bet savai tautai, varbūt visai cilvēcei."

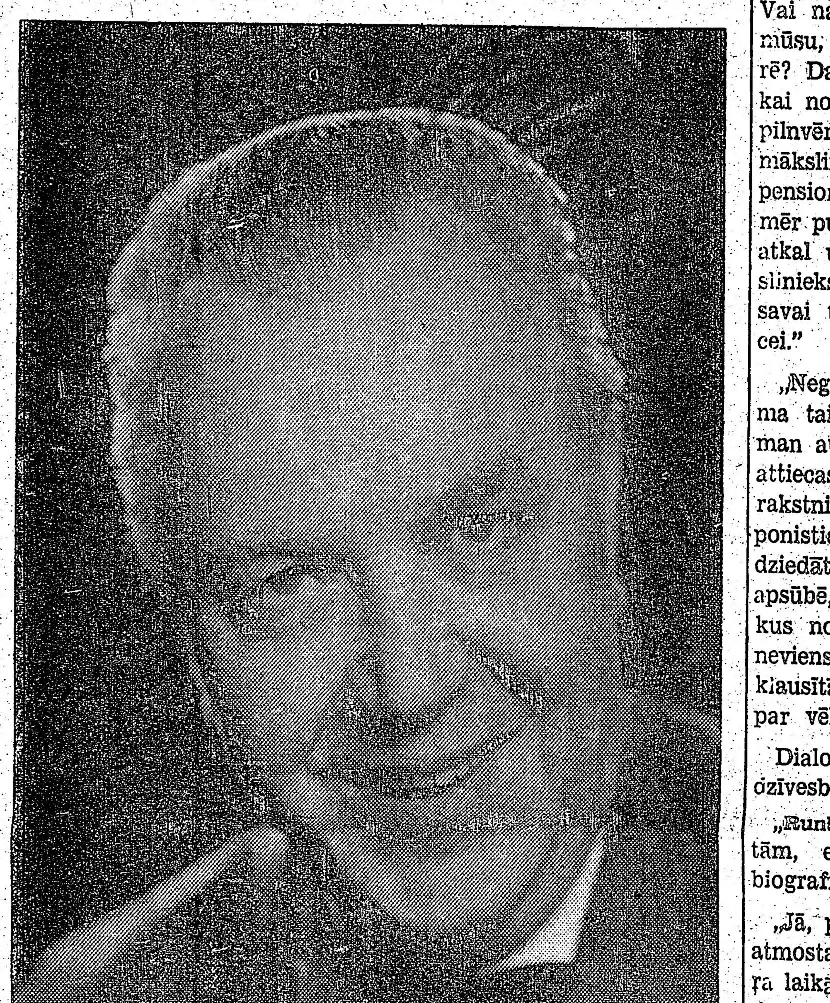

Dziedonis Edvīns Krūmiņš

„Negribu strīdēties, tev zināma taisnība," Edvīns Krūmiņš man atbild. „Bet tas, ko tu saki, attiecas, manuprāt, vairāk uz rakstniekiem, zinātniekiem, komponistiem, gleznotājiem, bet ne uz dziedātājiem. Balss, gadiem ejot, apsūbē, sadilst, pašam jāprotas laikus noiet no estrādes, kamēr neviens to neatgādina. Kad jau klausītāji sāk sačukstēties, tad par vēlu."

Dialogu pārtrauc dziedoņa dzīvesbiedre:

„Runādami par augstām lietām, esam aizmirsuši Edvīna biografiju!"

„Jā, pareizi," mākslinieks it kā atmostas. „Kā tad tas bija? Kaŗa laikā starp 1914. un 1921. gadu dzīvoju Maskavā, mācījos franču licejā, bet revolūcijas notikumu dēļ to nepabeidzu. Mans tēvs, kam bija arī īpašumi Ufas guberņā, revolūcijas bangās aizgāja bojā. Kad 1921. gadā atgriezos Latvijā, sāku apmeklēt Tautas universitāti, lai pabeigtu izglītību. No 1929. — 1934. gadam mācījos dziedāšanu Tautas konservātorijā. Radiofona raidījumos gan kā solo dziesmu atskaņotājs, gan lomu tēlotājs režisora Jēkaba Zaķa vadībā esmu uzstājies 120 reižu. Tāds īsumā mans dzīves stāsts. Valsts konservātoriju beidzu 1940. gadā."

„Paliek vēl trimdas gadi..." es piebilstu. Krūmiņš padomājis turpina:

„1945. gadā Vācijā Lībekas operā dziedāju „Trubadurā" vācu valodā, vēlāk man piedāvāja visas baritona lomas, arī viesizrādes Hanoverā un Štutgartē. Tad 1946. gadā Blomberga sāka organizēt D. P. mākslas centru, turp devās visi mākslinieki. Vai varēju palikt viens Lībekā? Pulkā likās būt siltāk, labāk. Protams, mākslinieku centrs izputēja, jo trimdinieki bija nolemti izvietošanai aizjūras zemēs. Ar sievu 1947. gadā ieradāmies Anglijā ar lielām cerībām. Diemžēl, mākslas laukā šīs cerības neīstenojās. Koncerti tautiešiem deva maz, bet tikt pie angļu skatuves bez aizmugures, bez sakariem bija neiespējami. Vajadzēja eksistēt, un pēc „brīvlaišanas" no darba vietām sāku uz savu roku ar pērlītēm, ar rotas lietu gatavošanu un pārdošanu. Strādāju ar sievu caurām naktīm, acis apžilba, sapņos rādījās auskari un krelles. Izturējām pirmās grūtības, veikals paplašinājās. Tagad man ir nodrošināts pasākums, ir savs īpašums, bet kas palicis pāri sirdij? Nekas, gluži nekas. Ja paliktu Vācijā, droši vien vēl būtu pie skatuves... Māksliniekam palikt ārpus skatuves, dzīvot bez mākslas ir vissmagākais sods. Zinu, citi varbūt mani apskauž, bet par kādu cenu viss iegūts? Vajadzēja upurēt mākslu, lai dzīvotu. Anglijā nebija citu izdevību. Tādēļ tagad jāsaka mākslai ardievas uz mūžu... Būsim bez ilūzijām: neviens mums nepalīdzēs, ja paši nespēsim. Trimdiniekiem arī mecenāti nepalīdz. Un cik vispār tādu mecenātu latviešiem bijis? Labāk par to nerunāsim. Lieks rūgtums mums nenāk par labu. Te ir manа koncerta programma."

Mākslinieks rāda pazīstamās Vigmora aulas koncertu sarakstu septembrim. Tur lakoniski rakstīts: 9. septembrī, plkst. 7.30 — Ludmila Sepe, soprāns; Edvīns Krūmiņš, baritons; Atis Teichmanis, čello; Daina Pavasara, klavieres; Marija Solimini, klavieres... Koncertu rīko Latviešu biedrība.

Protams, tik kupls koncerts Anglijā vēl nav noticis, tādi mākslinieki kopā nav dzirdēti kopš dziesmu svētkiem 1951. gadā. Diemžēl, tas ir jubilejas koncerts, pēdējā publiskā uzstāšanās vienam no mūsu trimdas redzamākajiem dziedoņiem. Jāsaka kā Jonasam Miesniekam „Balsis" — „Priecīgi un skumji...

Paliek tomēr cerība, ka Edvīns Krūmiņš neturēs sev doto solījumu un arī pēc jubilejas koncerta nevairīsies no koncertestrādes. Ja viņš aizietu atpūtā, dodams jaunākai paaudzei vietu, tas būtu piedodams, bet mums nav jaunās paaudzes; mūsu mākslas, sevišķi izpildītājas mākslas kokam nobirst viena lapa pēc otras un paliek tikai tukšums, tikai atmiņas. Bet no atmiņām neviena tauta nevar dzīvot, tai nepieciešams dzīvais mākslas, mūzikas, tēlotājas mākslas gars, dzīvais vārds.

Novēlot Edvīnam Krūmiņam dievpalīgu, cerēsim kaut vēl uz dažiem gadiem, vēl dažiem koncertiem gadā viņš paliktu mūsu kultūras ierindā. Viņa sirds vientulība būs uzveikta, ja viņš dzirdēs atsaucīgas klausītāju balsis, aplausus. Ir labi glabāt dārgumus zem pūra, bet vēl labāk izdalīt tos saviem ceļa biedriem. Un Edvīnam Krūmiņam vēl ir daudz mūzikas pērļu, ko dalīt.

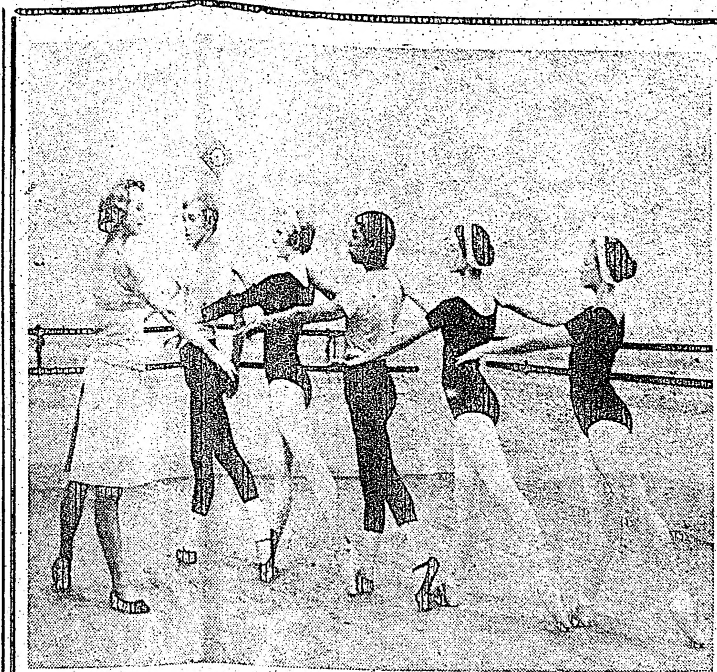

DIĀNAS JABLOKOVAS - VORPS
klasiskā baleta skola
1920 AVENUE ROAD TEL. HU 9-7597

Apmeklējiet DV grāmatnīcu Toronto.

Nora Valtere

Latviešu valodas „divainības"

IV

Vispirms inteliģentā latviešu valodā sievu neviens nesauc par „manu kundzi", bet tikai par „manu sievu", un, šādi runājot, patiesi „kundzi" varētu pārprast par Pētera priekšnieci. Otrkārt, „daktera kungs" gan nenozīmē kādu daktera „bosu", bet gan pašu dakteri, tāpat kā „prezidenta kungs" nozīmē pašu prezidentu, ko Dr. Karols mēģina apšaubīt. Lieta tāda, ka lietvārdu locījumiem nav katram viena vien, bet vairākas nozīmes, un par to var izlasīt jebkuŗā puslīdz plašā latviešu valodas gramatikā nodaļā par locījumu mācību; to var viegli atskārst arī, uzmanīgi ieklausoties valodā un padomājot, cik dažādas nozīmes ir tam pašam locījumam dažādos teicienos.

Tātad, arī ģenitīvam bez tā sauktās piederības nozīmes ir vēl citas. Mums ir ļoti parasti un ļoti latviski teicieni, piemēram, Gaiziņa kalns, Rīgas pilsēta, Salacas upe, Alauksta ezers, priedes koks, rožu krūms u.t.t. Šie teicieni nozīmē nevis kādam Gaiziņam piederīgu kalnu, bet pašu kalnu, kuŗa vārds ir Gaiziņš, vai pilsētu, ko sauc par Rīgu, vai upi ar vārdu Salaca, vai ezeru vārdā Alauksts, vai koku, kas atšķirībā no citiem kokiem ir priede, tāpat krūmu, kas ir roze. Tāpat Bērziņa kungs ir kungs vārdā Bērziņš, nekas cits.

Šī īpatā kunga un kundzes lietošana aiz uzvārda būs mūsu valodā izveidojusies gan pēc nupat minēto tīri latvisko teicienu līdzības, gan arī pēc latviešiem senāk ierastā cilvēka apzīmējuma pēc māju vai muižu vārdiem (D r i k ā j u saimnieks, P l ā t e s kungs), ļoti iespējams arī lībiešu valodas ietekmē, kā atzīmē Dr. Karols. Tomēr šī kā speciāla valodas vēstures problēma mums še nav jārisina.

Pēc Dr. Karolam radniecīgas loģikas tiešām arī prezidents Ulmanis mēģināja ieviest kunga lietošanu pirms uzvārda. Bet tautā tas neiegājās. Bez tam — šad tad kunga apzīmējumu tautā arī lieto pirms uzvārda, bet tādam teicienam mūsu valodā ir nokrāsas atšķirība. Ja saka: „Kas nu Kalniņa kungu nepazīst!", tad tas nozīmē, ka Kalniņa kungs ir plaši pazīstams cilvēks un pie tam pozitīvā ziņā. Bet teicienā „Kas nu kungu Kalniņu nepazīst!' skan zobgalība: šis kungs ir gan pazīstams, bet kaut kādā vai nu smieklīgā, vai citādi negātīvā nozīmē. Tas pats jūtams teicienos: „Ko tad Kalniņa kungs teiks?" un „Ko tad kungs Kalniņš teiks?". Tādus valodas smalkumus nevajadzētu izskaust, bet kopt!

It sevišķi runājot nekādi pārpratumi neizcelsies arī tādēļ, ka kunga apzīmējumu aiz uzvārda izrunājam bez uzsvara — un ausis to dzird! Ja kungs tiešām nozīmēs priekšnieku, tad to latviešu valodā dzirdēsim vai nu vispār bez uzvārda: „Kungs pārbraucis!", vai: „Ko tad kungs saka?", vai arī to īpaši izcels, uzsvērs.

Šai pašā sakarā var pieminēt, ka arī teicienā „archibīskapa tēvs" apzīmējumu „tēvs" izrunā bez uzsvara, nekad īsta latvieša ausīs tas netiks saprasts kā archibīskapa „fiziskais tēvs". Ja gribētu runāt par „fizisko tēvu", tad tēva vārds uzsveŗams! Tas pats attiecas uz Kristus bērnu. Dzīvā valoda vispār ir daudz elastīgāka, niansētāka un bieži „neloģiskāka", nekā dažkārt to iedomājamies. Bet tieši šie šķietami neloģiskie šīkumi ir tie, kas piešķir valodai dzīvību, izteiksmes bagātību un nokrāsu smalkumus. Tādēļ arī mākslīgi konstruētās valodas (esperanto, ido) ar savu sauso loģiku pret dzīvu, dabisku valodu ir tas pats, kas robots pret dzīvu cilvēku. Šī iemesla dēļ arī neviens liels un literāri vērtīgs darbs nav un nevar tikt uzrakstīts mākslīgajās valodās.

(Nobeigums nāk. numurā)

AICINĀJUMS LĪDZSTRĀDNIEKIEM UN LITERĀTIEM

Lūdzam mūsu līdzstrādniekus un rakstniekus „Latvija Amerikā" Ziemsvētku un Jaungada numuram domātos darbus iesūtīt vēlākais līdz 1. decembrim.

Līdzīgi iepriekšējam gadam, lūdzam iesūtīt stāstus, noveles un līdzīgus darbus, kā arī pieteikt eventuālus romānus, kuŗus vēlētos publicēt mūsu laikrakstā.

LA redakcija

(53. turpinājums)

— Labāk nesaki, — viņš runāja neparasti sirsnīgā balsī. — Es zinu, ka tu tagad gribi žēloties par to, ka Monika tev atgādināja jaunības aizraušanos.

— Tu maldies. Es nežēlojos, ka Monika to atgādināja, bet par to, ka....Ek, negribas ne domāt! Tas viss ir tik riebīgi....tik nejēdzīgi....Kādreiz — vēl skolā ejot — lasīju Gētes romānu par vīru, kas, savu sievu mīlēdams, domā par citu — un bērna sejā vēlāk tad izveidojas tās otras vaibsti... Jeb tas bija otrādi? Vainīgā bija sieva? Neatceros... Bet svarīga jau pati ideja.

— Tā izklausās diezgan muļķīga.

— Gudra vai muļķīga, bet tagad es ik dienas ar bažām skatos Ruditē. Tu saproti, ko tas man nozīmē?

— Nē, nesaprotu. Tev ir labākā sieva pasaulē, un ja tu viņu kaut tikai domās piekrāp, tad tu esi nelietis.

— Skaidrs. Es to nenoliedzu. Bet ko es varu darīt? Tas nenotiek apzināti. Tieši otrādi — es ar sevi cīnos, cik spēdams, bet . . . Ik reizes, kad es Monikai pieskaros, es redzu viņu . . . to otru . . . Un man ar varu jāsakož lūpas, lai neizrunātu viņas vārdu. Tā ir elle. Citādi es to neprotu apzīmēt.

— Kāpēc tu Moniku precēji? Ja tu nespēj Ilgu aizmirst, tev nevajadzēja precēties.

Uldis nevarīgi pacēla un nolaida rokas.

— Es vairs nespēju izturēt. Man vajadzēja kāda cilvēka. Un nav jau tā, ka es Moniku nemīlētu. Mēs saprotamies visās lietās, mums ir puslīdz vienādi uzskati gandrīz vai katrā jautājumā, fiziski mēs viens otram neesam nepatīkami, tikai . . . Bet tev taisnība — labāk, laikam, būtu bijis, ja es būtu palicis neprecējies. Vismaz — tas būtu bijis godīgāk.

⁂

Ilga bija iebraukusi no jūrmalas Rīgā. Operā viesojās visā Eiropā slavena operešu dziedātāja, un Ilgai tā bija jāredz. Aivars bija izbraucis valdības uzdevumā uz Kauņu, un tā mājās bija vienmuļi. Babīte bija palikusi jūrmalā.

Nekas nav skumjāks par neapdzīvotu pilsētas dzīvokli vasarā. Tā saimniekam, ja pēc ilgākas uzturēšanās uz laukiem vai jūrmalā gadās iebraukt pilsētā, paša istabas liekas svešas. Gaiss tādā dzīvoklī ir nekustīgs un sasmacis, telpa dīvaini pazīstama un tomēr tai pašā laikā tu sev izliecies kā iebrucējs citā mājā, tev gandrīz ir bailes no paša soļu atbalss, un tu meklē kājas likt uz grīdsegas. Uz spožajām galdu un krēslu virsmām ir putekļu kārta; protams, putekļu nav daudz — nekādā gadījumā to nav tik daudz, cik sakrājas dienas laikā, kad dzīvoklis apdzīvots, — bet tomēr to netrūkst. Kaut arī ir sarunāta kāda sieviņa, kuŗai ik pārdienu jānāk apliet dzīvās istabas puķes, tās liekas apvītušas, jo salīgtā nav turējusi vārdu; viņa nav zinājusi, ka tu atgriezīsies jau tagad, un tāpēc puķu mitrināšanu atlikusi uz nedēļas galu, kad pašai būs vairāk laika, jo pāris dienu laikā neviens augs bojā neaizies.

Līdz izrādei vēl bija vairāk stundu laika.

Ilga sāka šķirstīt tālruņa sarakstu. Skatiens apstājās pie Kājniekiem. Kāpēc ne? Veronika gan bija krietni vecāka, bet viņas vīram toties liela ietekme pašā valsts vadības apgšgalā. Kaut arī Aivars bija pakāpies jau pietiekami augstu, Kājnieku labvēlība ļaunuma nevarēja nodarīt.

Tālrunī atsaucās vīrieša balss.

— Šeit Kājnieks. Lūdzu?

Nē, Veronikas nebija mājās. Viņa bija Ogrē. Pie bērniem. Rīgā bija tikai Kājnieks. Vientuļš, atstāts, panīcis salmu atraitnis. Kundze dosies uz operu? Lieliski! Ja kundze atļauj, viņš ar lielāko prieku to pavadīs. Īpaši jau tāpēc kundzei pavadonība nepieciešama, ka Aivara nav Rīgā. Kas viss var notikt vientuļai sievietei bez droša vīra rokas tuvuma!

Pēc izrādes Kājnieks, Ilga un vēl grupa paziņu devās uz Romas pagrabu. Vakariņu laikā patērējās vairākas karafītes stiprāku dzērienu, un pēc vakariņām visiem likās, ka ar to nakts vēl nav noslēgta. Visa sabiedrība pārcēlās uz OUK. No turienes — uz Baložkrogu, bet Baložkrogū kāds ierunājās, ka oficiālajās dzertuvēs neesot daudz prieka; viņš zinot kādu dzīvokli, kuŗa īpašnieks protot viesiem sagādāt īstus uzjautrinājumus: kas gribot pārcilāt kārtis, varot sēdēt pie zaļā galda kaut trīs dienas no vietas, kam tīkot uzjautrināties ar meitenēm, atradīšot gan japānietes, gan nēģerietes; vientulības meklētājiem esot klusi buduāri, un kam griboties nogaršot nepazīstamus padzērienus, tādu tur esot vai mucām.

Kājnieks bija jau krietni iereibis, bet tik daudz vēl saprata, ka ieteiktā uzjautrināšanās vieta viņam nepiedien.

— Es tur nevaru iet. Ja to uzzinās Vadonis, mana karjēra cauri.

— Neviens neuzzinās. Absolūta diskrēcija, — domas ierosinātājs apgalvoja. — Jums, Kājnieka kungs, vajadzētu redzēt, kas tur visi nenāk!

— Kas nenāk, par tiem nekas, bet — kas tur nāk! — Ziedonis Roze atbalstīja runātāju un tai pašā laikā centās būt asprātīgs. — Es jums teikšu — no visaugstākajām aprindām! No pašām galotnēm! To redzēt un zināt — ļoti pamācoši!

Kājnieks neuzņēmīgi paskatījās Ilgā.

— Vai tā labāko aprindu dāmām īstā vieta? — viņš šaubījās. — Pēc jūsu stāsta tas ir īsts netiklības pereklis!

— Avota kundze nav nekāda iesvētāmā. Cilvēkam dzīvē viss jāredz un jāzina. Nejauciet nu sabiedrību, iesim!

— Iesim, Mārtiņ, — Ilga izšķīrās un iekārās Kājniekam elkonī. Kopš stundas viņi saucās priekšvārdos. — Viņam taisnība: dzīvē viss jāzina.

Ieteiktais dzīvoklis atradās Ģertrūdes ielā. Kad sabiedrība tur ieradās, likās, ka tikko beigušās kādas viesības — pelnu trauki bija pilni papirosu galiem, gaiss tabakas dūmu un alkohola dvingas piesātināts. Uz maziem galdiņiem vēl stāvēja pa dzēriena glāzei, uz grīdas kaktā nīka pusdzerta pudele.

— Sveiks, Oskar! Šis ir Oskars — uzvārda viņam neviens nezina, — atvedējs reizē sveicināja un iepazīstināja. — Mēs, Oskar, nākam baudīt dzīvi. Piedod, ka tik vēlu, bet tu jau iztiec bez miega. Tu esi laipnākais cilvēks pasaulē! Tev durvis vienmēr atvērtas vientuļiem, nīcējiem, klejotājiem, bezpajumtniekiem. Vai tev nav kāds atspirdzinājums, kaut kas tāds, kas atraisa mēles, uzvanda apslāpētās jūtas, aizdzen nogurumu un pārtaisa cilvēku? Kaut kas tāds, kas vienā laikā liek aizmirsties un ilgoties, nīst un mīlēt, smieties un vaidēt? Mēs šonakt gribam nokāpt elles dziļumos un pacelties debesīs. Ir tev kaut kas tāds, kas to dod?

(Turpinājums sekos)

VERAS KEIŠS

Klasiskā baleta skola

Toronto rietumos: 2319 Bloor St. W.
Toronto austrumos: 980 O'Connor Dr.

Iepriekšējai reģistrēšanai un tuvākai informācijai lūdz zvanīt 755-6621

AUDZĒKŅUS UZŅEM SĀKOT AR 4 GADU VECUMU

Aizbraucot no Saulaines

JAUNĀ MINSTERES ĢIMNAZISTE VIJA ŪDENĀNE STĀSTA PAR IEMĪĻOTO VASARAS NOMETNI

Rudens nāk; lapas kokiem kļūst dzeltenas un sarkanas, lauksaimnieki ievāc ražu, putni laižas uz dienvidiem. Man jāatvadās atkal no Saulaines un jāatgriežas uz savām mājām, pabeidzot septīto vasaru šai nometnē. Man jāatvadās no Saulaines pašas, kas man ir it kā otras mājas, no priekiem un bēdām, ko esmu piedzīvojusi, no jauniem un veciem draugiem, kuŗus esmu satikusi un kuŗiem tagad, prom braucot, apsolos rakstīt. Dienas kļūst vēsas, upē ūdens steidzas, it kā bēgdams pats no sava aukstuma, un pupķes vairs nezied tik kupli kā vasaras sākumā.

Pavasarī, skolu beidzot, katrs jaunietis atbild uz jautājumu: „Kur tu pavadīsi vasaru?" Mana atbilde bijusi viena un tā pati pēdējos septiņus gadus: „Brauksu uz Saulaini, tā ir latviešu bērnu vasaras nometne Kanadā." Bet tas daudzreiz neapmierināja ziņkārīgos draugus. Tad man nācās stāstīt, kas tur notiek, ko tur dara, kādēļ man tur vēl nav apnicis.

Atmiņā nāk diena, kad braucu uz Saulaini pirmo reizi. Nometne pati par sevi likās, ka kļūs par interesantu piedzīvojumu. Priecājos, ka varēšu pavadīt veselu mēnesi laukos. Tā kā biju gandrīz visu bērnību nodzīvojusi lielpilsētā, Detroitā, man daba un brīvība šķita kā vislielākā dāvana, kas man dota.

Saulaine nevar lepoties ar bagātību vai izcilu greznumu. Bet svaigais gaiss, zaļums, upe, brīvība un mazais cilvēku skaits to padara patīkamu. Saulaine ir arī iemīļota vieta mūsu mazajiem draugiem — odiem, kuŗi bijuši tur vēl pirms mūsu ierašanās un paliek vēl pēc tam, kad atkai aizbraucam rudenī. Odu daudzums šogad bija lielāks nekā jebkad.

Kad iebraucām Saulainē, pa labi varēja redzēt trīs vecākas mājas un pāris ābeļu, pa kreisi bija sakņu dārzs un šķūnis. Tiešām pretī bija mazajiem bērniem spēļu laukums ar šūpolēm un smilšu kasti. Tur caur kokiem aiz pļavas varēja redzēt brūnas nometnes teltis. Skaļiens sekoja ceļam, kas aizvijās tālāk gar šķūni, lejup pa kalnu un sadalījās divos zaros. Viens veda tieši uz Saulaines vasarnieku teltīm gar upi, otrs uz lielo bērnu nometni. Apkārt pļavai bija kupls mežs. Pļavā bija ierīkotas vietas augstlēkšanai un tāllēkšanai. Blakus tām volejbola laukums, kur redzēju spēlējam lielākos nometņotājus. Aiz tā bija peldētava, kur varēja redzēt vasarniekus peldamies un saulojamies. Pretī peldētavai bija virs zemes pacelta dančų grīda. Bet aiz peldētavas sākās mežs, pa to vijās taciņa gar upi.

Otrā pusē upei, aiz mēža kalnā bija pļava. Tālāk otras puses krastā ir bērniem pazīstamais mālu kalns.

Pāris gados Saulaine daudz mainījusies. Telšu vietā paceļas jauna nometnes ēka — tur, kur agrāk bija mazo bērnu spēļu laukums. Dievkalpojumi vairs nenotiek zem lielas ābeles pagalmā, bet augšā kalnā — pie Kritušo karavīru pieminekļa. Vecā dančų grīda nojaukta, tai vietā ierādīta jaunajā basketbola laukumā, puskalnā starp pļavu un vasarnīcām. Vecais tilts ir sabrucis, tagad gandrīz nekā nav palicis, redzamas tikai cementa malas. Turpat blakus, kur agrāk bija mežs, tagad izveido apriņķa parku, lielākā daļa koku izcirsta. Saulainē iekārtots skrejceļš pa ceļu, kas ved uz peldētavu, uzceltas arī šūpoles blakus vietai, kur agrāk bija nometnes teltis. Otrā pusē upei, kur kādreiz notika šķēršļu gājieni un rotaļas, tagad, tai pašā pļavā, būvē vasarnīcas. Smilšu kalns nav vairs tik liels kā senāk, jo liela daļa no tā aizvesta pie jaunās barakas piekalnē. Ceļu, kas ieved Saulainē, tagad paplašina, jo tas pats ceļš ved arī uz jau minēto parku.

Nometnotāji pārmaiņas ne vienmēr uzņēmuši ar labu prātu; dažas pieņēma ar prieku, citas ar vienaldzību un vēl citas ar stipru pretnostāju. Kā vadītājai pēdējās divās vasarās man nācies saskarties ar šo vienaldzību un pretnostāju. Ne vienmēr bijis viegli aizstāvēt kādu pārmaiņu, ja pats par to nejūsmo. Bet tā kā kopš pirmās dienas kā vadītājai man iepotēts „vadītājiem jārāda priekšzīme", nebija citas izvēles. Padomājot atpakaļ — mani kādreizējie vadītāji darīja to pašu, kad kāds par kaut ko vaidēja.

Vija Ūdenāne

(Nobeigums nāk. numurā).

Saulaines bērnu grupas 15 gadu vecā vadītāja Vija Ūdenāne (pa labi) Sidrabenē sasveicinās ar trīs gadus vecāku līdzīga uzdevuma veicēju Baibu Šmitu-Kalēju. Foto: A. Vinčels

DAINAI JĀATGŪST SENAIS SPARS!

Dziesma visos laikos bijusi un būs mūsu domu, sāpju, ilgu paudēja un vienotāja. Tā skan visur, kur mīt latvieši. Pat tālu aiz tēvzemes robežām dziesma jauki skan un elpo ar mums.

Pēdējos Klīvlendas dziesmu svētkos prof. Ludis Bērziņš mana Svētku vadoņa pirmajā lapā ierakstīja zīmīgos vārdus: „Ļaudīm jaudīm nav nekādu dziesmu!"

Sirmais zinātnieks un rakstnieks izteica lielu nožēlu par Toronto Dainas koŗa diriģentes Erikas Freimanes aiziešanu un lielo zaudējumu mums visiem.

Diriģentes Erikas Freimanes vadībā Dainas koris darbu sāka 1946. g. rudenī. Tā kā laikraksts „Brīvā Balss" atbalstīja koŗa dibināšanu, koris pirmo reizi ar pāris dziesmām uzstājās laikraksta eglītes vakarā tā gada 23. decembrī.

Enerģiskās diriģentes, tāpat koŗa priekšnieka Arnolda Jankovska vadībā atsaucīgie koristi pulcējās savos mēģinājumos un deva vairākus vērtīgus koncertus Kanadā un Amerikā. Dainas koris kļuva par latviešu kultūras spilgtu uzliesmojumu, kas atblāzmoja ne vien latviešu, bet arī kanadiešu sabiedrībā. Sevišķi koŗa darbība bija rosīga pirmajos desmit gados.

Tad pār Dainas kori uzausa vistumšākās dienas. Ļauna slimība aizsauca Aizsaulē mīļo un cienīto diriģenti, vēlāk viņai pievienojās viņas pēctecis komponists Jānis Cīrulis un koŗa vadītājs Arnolds Jankovskis. Pēc sēru laika koŗa vadību uzņēmās diriģents Jānis Pālens, kas pavasarī darba apstākļu spiests, no koŗa aizgāja

Pašlaik koŗa mūzikālo vadību uzņēmusies diriģente un dziedātāja Alma Skudra-Kārkliņa, Hamiltonas ev.-lut. Kristus draudzes koŗa vadītāja. Jaunajai diriģentei daudz skaistu ieceŗu, kas īstenosies tikai tad, ja koristi un sabiedrība sniegs savu atbalstu.

Novēlu, lai jaunā diriģente, pārņemot Dainas koŗa aizgājušo diriģentu mantojumu, ar jaunu sparu un gribu dotu korim možu garu, kas vainagotos labiem panākumiem!

Koŗa vadība uzaicina latviešus-dziesmu draugus nākt Dainas koŗa rindās. Pieteikšanās pie koŗa priekšnieka A. Purva, tālr. 483—8751 pēc plkst. 6 vakarā, vai arī katru pirmdienu mēģinājuma laikā Sv. Jāņa dievnama sarīkojumu telpās, 200 Balmoral Ave.

Dainas koŗa krustmāte Biruta

Talaviešu vasaras nometne

Studentu korporācijai Talavija ir iegājusies tradicija katru gadu pulcēties kādā no lielākajiem latviešu centriem t. s. vasaras nometnē, kuŗas mērķis ir stiprināt draudzības saites svešumā izkliedēto locekļu starpā, kopt un uzturēt korporācijas tradicijas, bet pār visu vairāk — tās mācīt jaunajiem saimes piederīgajiem, lai tie augtu lepnumā un mīlestībā uz savu tautu.

Šogad talaviešī par savu vasaras nometnes vietu bija izraudzījuši Toronto Sv. Jāņa draudzes lauku īpašumu Saulaini, kur laikā no 2. — 4. septembrim no tuvienes un tālienes saradās ap 60 korporācijas saimes piederīgo. Viesu ricībā bija nodotas visas Saulaines ēkas, bet tagad jau pabeigtās bērnu nometnes gādīgās saimnieces Šteinbacha un Asare rūpējās arī par talaviešu un viņu dāmu paēdināšanu.

Korporācijas prezidijs — seniors Visvaldis Šmits, viceseniors Ivars Kēlers un sekretārs Uldis Ievāns — nolika vainagu pie Kritušo karavīru pieminekļa, ēr tam sākās „nodarbības" — lekcijas, diskusijas, korporācijas un citu patriotisku dziesmu mācīšanās un dziedāšana. Svētdienā īsu svētbrīdi pie Kritušo karavīru pieminekļa vadīja archibīskaps A. Lūsis, iesvētījot korporācijas jaunizgatavoto vapeņa atveidu. Tad visi pulcējās kopīgā mielastā nometnes bērnu nama zālē. Pirmdiena bija vairāk veltīta „pašdarbībai", pastaigājoties pa Saulaini un apskatot to.

Cikagas Piecīšu „dzelzs inventārs" Uldis Ievāns, šoreiz gan kā Talavijas prezidija sekretārs, apliecināja, ka viņam Saulaine patīk: „Mums, cikagiešiem, jānobrauc lieli attālumi, lai kaut ko līdzīgu sameklētu." Par mūsu jaunatnes nacionālo stāju viņš bija optimistiskās domās: ja no vecās paaudzes latviešiem ir ap 10%, kas visur iet, piedalās un ziedo, tad procentuāli šis skaits nebūs mazāks arī jaunajā paaudzē. „Visi nekad nav bijuši kaŗotāji," piebilda U. Ievāns, „tomēr šādā pulcēšanās reizē kā šī jaunieši mācās cienīt un tālāk nest tēvzemes mantojumu ar pilnu apziņu un apņēmību."

Ap 4. septembŗa pusdienas laiku tālāku ceļu braukušie talaviešī dēvās atceļā, lai nākošā gadā atkal pulcētos savā vasaras nometnē kaut kur ASV, paredzamā — Denverā, Kolorado.

J. U.

VAI ARĪ VINIPEGĀ DIBINĀS LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBU?

Izmantodami savu atvaļinājuma braucienu uz rietumiem, latviešu kreditsabiedrības darbinieki A. Svenne no Toronto un R. Bērziņš no Londonas ieradās arī Vinipegā, kur LNAK pārstāvis M. Štauvers 28. augustā bija pulcinājis tautiešus pārrunu vakarā, kuŗu ar īsu uzrunu un apsveikumu tālajiem viesiem atklāja sanāksmes iniciātors.

A. Svenne savā ziņojumā atzina, ka Vinipegas latviešu grupa visus šos gadus bijusi ļoti rosīga, darbojoties Latviešu biedrībai, DV Manitobas nodaļai, dīvām draudzēm, deju grupai un korim, bet trūkst vēl savas latviešu „bankas" resp. kreditsabiedrības. A. Svenne arī atzīmēja, ka Vinipegas latvieši labi sadarbojas ar prāvo veclatviešu grupu, kuŗa izkaisīta dažādās vietās Vinipegas apkārtnē. Tālāk A. Svenne ziņoja par kreditsabiedrību organizēšanas iespējām, uzbūvi un priekšrocībām, kādas tās dod saviem biedriem — naudas noguldītājiem un aizņēmējiem, kā arī par lielo nacionālo nozīmi, kuŗa piekrīt latviešu kreditsabiedrībām visā brīvajā pasaulē.

A. Svennes ziņojumu papildināja Londonas latviešu kreditsabiedrības valdes pr-dis R. Bērziņš, iespaidīgi paskaidrodams, ka arī centrā, kur dzīvo neliela latviešu grupa, var pastāvēt un sekmīgi darboties latviešu kreditsabiedrība.

Pēc ziņojumiem bija dzīvas debates, kuŗās piedalījās gandrīz visi klātesošie tautieši, to vidū arī A. Vitiņš, kas bija braucis 80 jūdžu, lai piedalītos šai pārrunu vakarā un noskaidrotu dažus jautājumus kreditsabiedrību lietā. Pēc daudzu aktuālu jautājumu pārrunāšanas un noskaidrošanas visi klātesošie atzina, ka kreditsabiedrība ir laba lieta un tās dibināšana Vinipegā vēlama. Lielāko problēmu rada jautājums, vai Vinipegas latviešu vidū izdosies atrast darbiniekus, kas var un grib ieņemt nepieciešamos amatus jaundibināmā kreditsabiedrībā.

LNAK pārstāvis M. Štauvers uzņēmās problēmas noskaidrot Manitobas kreditsabiedrību līgā, kā arī Vinipegas latviešu organizācijas sanāksmēs vai īpaši sasaucamās to kopsēdēs, vajadzības gadījumā sazināties ar Latviešu kreditsabiedrību apvienības valdes pr-di A. Svenni Torontō.

A. S.

Toronto medicīniskais centrs uzsācis darbību

CENTRU OFICIĀLI ATKLĀS ŠAI MĒNESĪ

Nav gluži sagadīšanās vien, ka jauno Toronto medicīnisko centru izveidojuši trīs Upenieki: ārsts, architekts un galdniekmeistars. Šiem trīs latviešu „riteņiem" vēl pieskaitāms ceturtais — Dr. med. V. Mileiko. Uz tik stabila pamata kustas uz priekšu lielais medicīniskais centrs, kuŗam vēl pievienojies arī latviešu ārsts P. Ivanāns, kas pirms pāris gadiem ieceļoja no Anglijas. Viņš tomēr nav „piektais ritenis" šim lielajam vezumam, jo ir jaunā medicīniskā centra līdzīpašnieks, tāpat kā Dr. med. Ed. Upenieks, Dr. med. V. Mileiko un trīs citu tautību ārsti.

Jaunajam medicīniskajam centram izraudzīts 6 stāvu nams College St. un Manning Ave. krustojumā, tikai sprīža attālumā no Latviešu nama. Šī centra organizēšanas darbus Dr. E. Upenieks ievadīja jau pirms vairākiem gadiem, un ja toreizējā Latviešu nama komiteja nebūtu viņa projektu noraidījusi, jaunais medicīniskais centrs tagad paceltos uz Latviešu nama neapbūvētā zemes gabala, kuŗu ārstu grupa gribēja iegūt ilggadējā nomā. Ārstu projekts bija tur uzcelt centra vajadzībām 5 stāvu namu ap 300.000 dol. vērtībā, kuŗā kādas telpas varētu izbūvēt arī Latviešu nama vajadzībām. Šī zemesgabala daļa vēl tagad stāv neapbūvēta un kalpo automašīnu novietošanai.

Medicīniskais centrs, kuŗu oficiāli paredzēts atklāt šai mēnesī, darbu jau sekmīgi uzsācis. Tajā strādā 20 ārstu, lielāko tiesu itālieši. Tā kā šo pilsētas rajonu mēdz saukt arī par „Mazo Romu", itāliešu ārsti piesaista centram daudz savas tautas pacientu jau valodas dēļ vien.

Amatnieki pašreiz beidz pēdējos iekārtošanas darbus. Pagrabstāvā atrodas rentgena kabineti, tiem blakus vēlāk paredz iekārtot arī fizioterapijas kabinetus un laboratorijas, kuŗas tagad atrodas augšstāvā. Pirmajā stāvā ierīkoti ārstu kabineti, arī zobārstniecības kabinets un aptieka, bet otrā stāvā strādā ārsti-speciālisti dažādās slimībās un laboratorijas. Nama trīs augšējie stāvi izīrēti, un tos aizņem kāda medikamentu firma un biroji.

Ss.

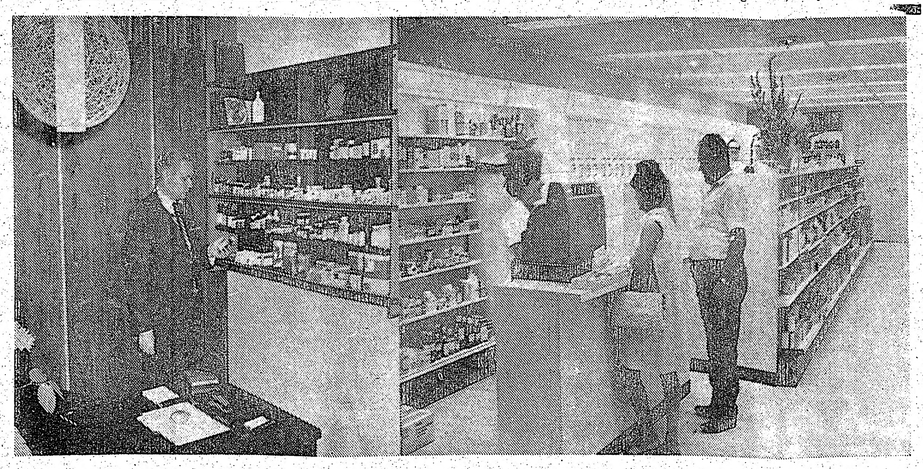

Jaunajā medicīniskajā centrā Toronto: uzņēmumā pa labi — Dr. med. V. Mileiko pārbauda jaunos medikamentu paraugus, bet uzņēmumā pa kreisi — skats centra aptiekā.

TORONTO ZIŅAS

◐ Sv. Jāņa draudzes svētdienas skola jauno mācības gadu uzsāks 17. septembrī. Tai pašā dienā plkst. 10 rītā nodarbības atsāks arī 13. — 16 gadu veco jauniešu pulciņš, kuŗa nodarbības zināmā mērā atbilst pirmsiesvētes mācībām, tādēļ visiem draudzes jauniešiem ieteicams tajās piedalīties.

◐ Sv. Jāņa draudzes padomē nesen mirušā darbinieka Jāņa Jansona un no padomes darba aizgājušā Jāņa Rama vietā turpmāk darbosies gada sapulcē ievēlētie kandidāti Andrejs Atteka un Kristaps Tontegode.

◐ Jauniešu iesvētes mācības Sv. Jāņa draudzē šogad sāks 8. oktobrī tūlīt pēc dievkalpojuma baznīcas telpās. Pieteikšanās pie draudzes gana pirms mācību sākšanās.

◐ Šīs nedēļas nogales galvenais sarīkojums būs Daugavas Vanagu gadskārtējie jaunatnes un sporta svētki Sidrabenē, kas 9. septembrī sāksies plkst. 1 dienā, bet 10. septembrī plkst. 10 rītā. 9. septembrī plkst. 7 vakarā notiks arī ugunskurs ar priekšnesumiem un saviesīgs vakars ar deju.

◐ Austrumu draudzes lauku īpašumā Tālavā vasaras sezonas nobeiguma sarīkojums notiks 16. septembrī plkst. 6 vakarā, piedaloties arī viesim no Vācijas — bijušajam Liepājas prāvestam Dr. Visvaldim Zanderam, kas stāstīs savas atmiņas par Liepāju. Paredzēts arī Pēteŗa Vitoliņa uzvedums „Divas pasaules", kuŗā piedalīsies E. Krēmane, A. Siliņa, E. Ābele un citi tēlotāji Lidijas Auzānes—Vītoliņas vadībā. Pēc uzveduma notiks ugunskurs, uguņošana un saviesīgs vakars ar deju. Tālavas pārvaldes dāmas būs gādājušas par kafijas galdu un cepumiem, bet viesu līdzņemti groziņi vēlami.

◐ Sidrabeniešu gadskārtējā sarīkojumā 2. septembrī vasaras nometnes zālē pulcējās ap 40 vasaras mājiņu īpašnieku ar viesiem. Atklāšanas uzrunā Sidrabenes pārvaldes pr-ks B. Upāns pateicās visiem darbiniekiem par nule aizvadītajā sezonā paveiktajiem darbiem, par sevišķi aktīvu darbību īpašuma uzpošanā un izdaiļošanā, pasniedzot pārvaldes loceklim K. Zariņam Kārkliņa gleznu. Pie bērnu vasaras nometnes darba un attieksmēm ar Sidrabenes iemītniekiem pakavējās māc. A. Čops, demonstrējot arī paša uzņemtu filmu par šīs vasaras dzīvi Sidrabenē. Jautrās atmiņās un atgadījumos vasaru raksturoja mākslinieks J. Zuntaks. Viņa loterijai ziedoto gleznu laimēja māc. A. Čops.

◐ Pēc ilgākas slimošanas 5. septembrī Queen Elizabeth slimnīcā 58 gadu vecumā miris Roberts Skrastiņš, kuŗu pēdējā gaitā uz Ziemeļjorkas kapu latviešu nodalījumu 7. septembrī izvadīja archibīskaps A. Lūsis. Aizgājējs atstāj dzīvesbiedri Ainu un vairākus piederīgos Latvijā.

◐ Sv. Andreja draudzē māc. A. Čops kristījis Leonu Gunti Plōni, Ādolfa un Māras dēliņu.

◐ Emeritētajam archibīskapam Dr. K. Kundziņam veltītais piemiņas dievkalpojums Sv. Andreja baznīcā pārcelts uz 17. septembrī plkst. 7 vakarā. Piemiņas dievkalpojumā dziedās draudzes koris dir. A. Purva vadībā.

◐ Sv. Andreja draudzes svētdienas skola jauno mācību gadu uzsāks 24. septembrī ar bērniem veltītu dievkalpojumu plkst. 11 dienā. Visi draudzes bērni aicināti piedalīties svētdienas skolas darbā.

◐ Kanadas DV valdes rīkotajos jaunatnes un sporta svētkos Sidrabenē svētbrīdi 10. septembrī plkst. 10 rītā vadīs māc. E. Pavasars no Hamiltonas, ne māc. A. Čops, kā ziņots mūsu laikraksta iepriekšējā numurā.

BRAUCIENS NO TORONTO UZ SIDRABENI

Vecāki un bērni, kas vēlas izmantot autobusu braucienam uz DV rīkotajiem jaunatnes un sporta svētkiem Sidrabenē 9. septembrī pēc mācību beigām latviešu sestdienas skolā, lūgti pieteikties DV grāmatnīcā — Latviešu namā (491 College St., tālr. 921-7121) līdz plkst. 11 dienā. No Sidrabenes autobuss dosies atceļā uz Toronto pēc ugunskura programmas — apm. plkst. 8 vakarā. Maksa 50 centu no personas par abiem braucieniem.

Rīcības komiteja

LONDONA

◐ Londonas latviešu ev.-lut. draudzes kasierim Osvaldam Rezebergam 19. augustā piepildījās 65 gadi. Draudze viņa jubilejas dienu atzīmēja 27. augusta dievkalpojumā, māc. J. Prauliņam pēc spredika veltījot jubilāram jauku uzrunu. Pēc dievkalpojuma draudzes valde kopā ar revīzijas komisijas un dāmu komitejas pārstāvēm apsveica jubilāru sakristejā. Draudzes pr-ks H. Rapa pateicās par priekšzīmīgi veikto draudzes kasiera — darbveža darbu, esot šai amatā jau 11 gadu. Ar savu enerģiju un precīzo darbu gavilnieks daudz palīdzējis draudzei sekmīgi veikt pienākumus un nostabilizēt saimniecisko stāvokli. Draudzes priekšnieks pabeidza uzrunu ar Mateja evaņģelija vārdiem: „Un viņa Kungs sacīja tam: Labi, tu godīgais un uzticīgais kalps..." Pateicībā par veikto darbu H. Rapa draudzes vārdā pasniedza jubilāram aploksni, bet dāmu komitejas pārstāve ziedus. **Ra.**

Toronto latviešu kreditsabiedrība

Latvian (Toronto) Credit Union Limited

491 College St., Toronto 4, Ont.
Telef. 924-2775

maksā

4½% par noguldījumiem

Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, pieņem maksājumus par telefonu, elektrības, gāzes un ūdens lēsēm, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus.

REIZĒ AR NAUDAS NOGULDĪŠANU VAI AIZDEVUMU IZSNIEGŠANU KREDITSABIEDRĪBA IZDARA DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANU LĪDZ $2000.00 vai $5000.00.

Birojs atvērts darbdienās no pl. 12—8 vakarā. Vasaras brīvlaikā līdz 15. septembrim birojs sestdienās slēgts.

ANDREJSONS
APDROŠINA
463-7313

Interese un atsa... vairojusies

LIDZEKĻU VĀKŠANAS AKCIJA RAIŅA... PIEMINEKLIM BEIGSIES 17. DE...

Raiņa un Aspazijas pieminekļa komitejas prezidija sēdē 21. augustā Ņujorkā, piedaloties 6 komitejas locekļiem, pr-dis prof. K. Dzelzītis ziņoja, ka darbības paplašināšanās un līdzekļu vākšanas kampaņa pēdējā laikā uzrādījusi labu progresu. Laikā no šāgada februāŗa līdz maijam, kad sākās RAPK loterijas ložu pārdošana, kopā ar ziedojumiem regulāri ienākuši ap 1000 dol. katru mēnesi. Vasaras laikā kampaņa gan apsikusi, taču to atjaunos rudenī ar vēl lielāku enerģiju, izvēršot to vairāk nekā līdz šim Kanadā, Anglijā un Austrālijā, lai vēsturiskā pieminekļa celšanā varētu piedalīties visa trimdas saime. Līdzekļu vākšanas kampaņu atbalsta trimdas plašākā un možākā organizācija — Daugavas Vanagi, kuŗas centrālā valde un Vācijas, Anglijas un ASV saimes jau pērnā gadā sniedza RAPK aktīvu atbalstu, bet šogad kampaņā solījusies iesaistīties arī Kanadas DV valde ar savām 18 nodaļām. Tagad, kad pabeigta līdzekļu vākšanas akcija Jāņa Jaunsudrabiņa pieminekļim Vācijā, kuŗu visaktīvāk atbalstīja Latviešu preses biedrība, paredzēts piesūtīt arī visiem šīs biedrības biedriem RAPK ziedojumu sarakstus un loterijas ložes ar lūgumu veicināt Raiņa un Aspazijas pieminekļa īstenošanu.

Par cejamo pieminekli Rainim un Aspazijai, kuŗu iecerēts reizē simboliski veidot arī kā latviešu kultūras un brīvības ciņu piemineklī, ja vien tam ienāks pietiekami līdzekļu, sabiedrības interese pēdējā gadā jūtami vairojusies, kobez cita liecina arī tas, ka kopš pērnā gada aprīļa, kad RAPK locekļu skaits bija tikai 14, tas vairāk nekā divkāršojies un pašreiz sasniedzis 35. RAPK locekļu skaits nav ierobežots, un pre...

Speciāli uz Latviju italiešu nailona lietusmēteļi

Šie ir mēteļi, ko pieprasa jūsu piederīgie. Mūsu „Lilion" nailona lietusmēteļi ir gatavoti pēc pasūtinājuma Itālijā no 100% nailona. Tie ir populārākā un vērtīgākā dāvana. Padomājiet.

US$
1 LIETUSMĒTELIS 23.40
2 LIETUSMĒTEĻI 36.30
3 LIETUSMĒTEĻI $51.20

Vīriešu vai sieviešu — krāsas: tumši zils, tumši zaļš, tumši brūns un melns. Cenā ieskaitīts viss, tā ka jūsu piederīgiem nekas nav jāmaksā. Piegāde 4—5 nedēļu laikā. Garantēta piegāde. Saņēmēja paraksts.

Jūs varat šos lietusmēteļus sūtīt atsevišķi, vai arī pielikt klāt citas lietas un sūtīt lielāku saini.

JAUNUMS—JAUNUMS

Tagad jūs varat šos mēteļus pasūtināt sev par ļoti zemu cenu — $12.90 par mēteli katrā vietā ASV.

Pasūtiniet tagad tikai caur

INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street,
New York, N.Y. 10010, USA

Pieprasiet mūsu jaunāko cenrādi.

…NTO ZIŅAS

…nā un izdailošanā, pasniedzot pārvaldes loceklim K. Zariņam Kārkliņa gleznu. Pie bērnu vasaras nometnes darba un attieksmēm ar Sidrabenes iemītniekiem pakavējās māc. A. Čops, demonstrējot arī paša uzņemtu filmu par šīs vasaras dzīvi Sidrabenē. Jautrās atmiņās un atgadījumos vasaru raksturoja mākslinieks J. Zuntaks. Viņa loterijai ziedoto gleznu laimēja māc. A. Čops.

● Pēc ilgākas slimošanas 5. septembrī Queen Elizabeth slimnīcā 58 gadu vecumā miris Roberts Skrastiņš, kuŗu pēdējā gaitā uz Ziemeļjorkas kapu latviešu nodalījumu 7. septembrī izvadīja archibīskaps A. Lūsis. Aizgājējs atstāj dzīvesbiedri Ainu un vairākus piederīgos Latvijā.

● Sv. Andreja draudzē māc. A. Čops kristījis Leonu Gunti Ploni, Ādolfa un Māras dēliņu.

● Emeritētajam archibīskapam Dr. K. Kundziņam veltītais piemiņas dievkalpojums Sv. Andreja baznīcā pārcelts uz 17. septembrī plkst. 7 vakarā. Piemiņas dievkalpojumā dziedās draudzes koris dir. A. Purva vadībā.

● Sv. Andreja draudzes svētdienas skola jauno mācību gadu uzsāks 24. septembrī ar bērniem veltītu dievkalpojumu plkst. 11 dienā. Visi draudzes bērni aicināti piedalīties svētdienas skolas darbā.

● Kanadas DV valdes rīkotajos jaunatnes un sporta svētkos Sidrabenē svētbrīdi 10. septembrī plkst. 10 rītā vadīs māc. E. Pavasars no Hamiltonas, ne māc. A. Čops, kā ziņots mūsu laikraksta iepriekšējā numurā.

BRAUCIENS NO TORONTO UZ SIDRABENI

Vecāki un bērni, kas vēlas izmantot autobusu braucienam uz DV rīkotajiem jaunatnes un sporta svētkiem Sidrabenē 9. septembrī pēc mācību beigām latviešu sestdienas skolā, lūgti pieteikties DV grāmatnīcā — Latviešu namā (491 College St., tālr. 921-7121) līdz plkst. 11 dienā. No Sidrabenes autobuss dosies atceļā uz Toronto pēc ugunskura programmas — apm. plkst. 8 vakarā. Maksa 50 centu no personas par abiem braucieniem.

Rīcības komiteja

LONDONA

● Londonas latviešu ev.-lut. draudzes kasierim Osvaldam Rezebergam 19. augustā piepildījās 65 gadi. Draudze viņa jubilejas dienu atzīmēja 27. augusta dievkalpojumā, māc. J. Prauliņam pēc sprediķa veltījot jubilāram jauku uzrunu. Pēc dievkalpojuma draudzes valde kopā ar revīzijas komisijas un dāmu komitejas pārstāvēm apsveica jubilāru sakristejā. Draudzes pr-ks H. Rapa pateicās par priekšzīmīgi veikto draudzes kasieŗa — darbveža darbu, esot šai amatā jau 11 gadu. Ar savu enerģiju un precīzo darbu gaviļnieks daudz palīdzējis draudzei sekmīgi veikt pienākumus un nostabilizēt saimniecisko stāvokli. Draudzes priekšnieks pabeidza uzrunu ar Mateja evaņģelija vārdiem: „Un viņa Kungs sacīja tam: Labi, tu godīgais un uzticīgais kalps…" Pateicībā par veikto darbu H. Rapa draudzes vārdā pasniedza jubilāram aploksni, bet dāmu komitejas pārstāve ziedus. Ra.

Toronto latviešu kreditsabiedrība

Latvian (Toronto) Credit Union Limited

491 College St., Toronto 4, Ont. Telef. 924-2775

maksā

4½% par noguldījumiem

Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, pieņem maksājumus par telefonu, elektrības, gāzes un ūdens lēsēm, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus.

REIZĒ AR NAUDAS NOGULDĪŠANU VAI AIZDEVUMU IZSNIEGŠANU KREDITSABIEDRĪBA IZDARA DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANU LĪDZ $2000.00 vai $5000.00.

Birojs atvērts darbdienās no pl. 12—8 vakarā. Vasaras brīvlaikā līdz 15. septembrim birojs sestdienās slēgts.

Interese un atsaucība vairojusies

LĪDZEKĻU VĀKŠANAS AKCIJA RAIŅA UN ASPAZIJAS PIEMINEKLIM BEIGSIES 17. DECEMBRĪ

Raiņa un Aspazijas pieminekļa komitejas prezidija sēdē 21. augustā Ņujorkā, piedaloties 6 komitejas locekļiem, pr-dis prof. K. Dzelzītis ziņoja, ka darbības paplašināšanās un līdzekļu vākšanas kampaņa pēdējā laikā uzrādījusi labu progresu. Laikā no šāgada februāŗa līdz maijam, kad sākās RAPK loterijas lozu pārdošana, kopā ar ziedojumiem regulāri ienākuši ap 1000 dol. katru mēnesi. Vasaras laikā kampaņa gan apsikusi, taču to atjaunos rudenī ar vēl lielāku enerģiju, izvēršot to vairāk nekā līdz šim Kanadā, Anglijā un Austrālijā, lai vēsturiskā pieminekļa celšanā varētu piedalīties visa trimdas saime. Līdzekļu vākšanas kampaņu atbalsta trimdas plašākā un možākā organizācija — Daugavas Vanagi, kuŗas centrālā valde un Vācijas, Anglijas un ASV saimes jau pērnā gadā sniedza RAPK aktīvu atbalstu, bet šogad kampaņā solījusies iesaistīties arī Kanadas DV valde ar savām 18 nodaļām. Tagad, kad pabeigta līdzekļu vākšanas akcija Jāņa Jaunsudrabiņa piemineklim Vācijā, kuŗu visaktīvāk atbalstīja Latviešu preses biedrība, paredzēts piesūtīt arī visiem šīs biedrības biedriem RAPK ziedojumu sarakstus un loterijas lozes ar lūgumu veicināt Raiņa un Aspazijas pieminekļa īstenošanu.

Par ceļamo pieminekli Rainim un Aspazijai, kuŗu iecerēts reizē simboliski veidot arī kā latviešu kultūras un brīvības cīņu pieminekli, ja vien tam ienāks pietiekami līdzekļu, sabiedrības interese pēdējā gadā jūtami vairojusies, ko bez cita liecina arī tas, ka kopš pērnā gada aprīļa, kad RAPK locekļu skaits bija tikai 14, tas vairāk nekā divkāršojies un pašreiz sasniedzis 35. RAPK locekļu skaits nav ierobežots, un prezidijs apsveiks ikvienu, kas vēlēsies pievienoties un veicināt komitejas cēlo un nacionālo mērķi. Jāpriecājas, ka komitejā saistījušies vairāki jaunās paaudzes pārstāvji. Vācijā darbojas vietēja komiteja ar komponistu L. Apkalnu un DV organizācijas ģenerālsekretāru A. J. Bērziņu vadībā.

Kasieris U. Grava ziņoja par kases stāvokli un lūdza lēmumu revīzijas komisijai, kuŗas priekšsēdis ir prāv. N. Trepša, izdarīt kases pārbaudi.
bā pabeidzama līdz 17. decem

Pēc plašākām pārrunām sēdē pieņēma šādus lēmumus: 1) Līdzekļu vākšanas kampaņa pilnībrīm, kad arī notiks RAPK loterijas izloze, kuŗu vadīs O. Krolls, bet kontrolēs īpaša loterijas komiteja, kuŗu vada DV Čikagas apvienības pr-ks U. Vītols. Līdzekļu vācējiem pilnīgie norēķini kopā ar ziedojumu sarakstiem iesniedzami RAPK kasierim, bet nepārdotās loterijas lozes un pārdoto pasakņi O. Krollam līdz 10. decembrim. 2) Līdzekļu vākšanas pēdējais posms intensificējams, it sevišķi Kanadā, Anglijā un Austrālijā, izraugot par mērķi vismaz 20.000 loterijas lozu pārdošanu un 10.000 dol. savākšanu ziedojumos. 3) Statūtos minētais RAPK prezidijs ar 5 locekļiem pārdēvējams par RAPK valdi, tās sastāvu paaugstinot uz 7—9 locekļiem. Ar apkārtrakstu pārējie RAPK locekļi lūdzami piekrist šim grozījumam. Līdz tam valdē par jauniem locekļiem kooptējami pasaules apceļotājs Kārlis Pētersons un sabiedriskais darbinieks Gunārs Cimbulis. Pārējie komitejas locekļi lūdzami viņus valdē ievēlēt. 4) Abi kooptētie jaunie valdes locekļi aicināmi noskaidrot iespējas izcila koncerta sarīkošanai šai rudenī Ņujorkā, kuŗa ienākumi nāktu par labu piemineklim. 5) Nākošā valdes sēde sasaucama 28. decembrī, tajā konstatēs līdzekļu vākšanas rezultātus, kuŗus paziņos sabiedrībai, apspriedīs ceļamā pieminekļa veidu, kā arī eventuālu tēlnieku sacensības rīkošanu vai izraugāmo tēlnieku, projektējot pieminekli atklāt Latvijas dibināšanas 50. gadadienā.

RAPK lūdz visas organizācijas un tautiešus pēdējā līdzekļu vākšanas posmā atbalstīt mūsu lielā dzejnieka un Latvijas valsts saucēja Raiņa un viņa līdzgaitnieces Aspazijas dižā pieminekļa celšanu, reizē ar to iemūžinot savu vārdu pieminekļa cēlēju sarakstā, kuŗu publicēs īpašā ilustrētā grāmatā par šo pieminekli. Šo grāmatu, kuŗa būs viens no skaistākajiem trimdas izdevumiem, jau tagad var pasūtināt par stipri pazeminātu subskribentu cenu — 4 dol., rakstot RAPK priekšsēdim prof. K. Dzelzītim, kasierim U. Gravam vai sekretārei Alīdai Cīrulei (84 Howe St., Apt. 210, New Haven, U.S.A.). Dz.

Speciāli uz Latviju itāliešu nailona lietusmēteļi

Šie ir mēteļi, ko pieprasa jūsu piederīgie. Mūsu „Lilion" nailona lietusmēteļi ir gatavoti pēc pasūtinājuma Italijā no 100% nailona. Tie ir populārākā un vērtīgākā dāvana Padomijā.

	US$
1 LIETUSMĒTELIS	23.40
2 LIETUSMĒTEĻI	36.30
3 LIETUSMĒTEĻI	$51.20

Vīriešu vai sieviešu — krāsas: tumši zils, tumši zaļš, tumši brūns un melns. Cenā ieskaitīts viss, tā ka jūsu piederīgiem nekas nav jāmaksā. Piegāde 4—5 nedēļu laikā. Garantēta piegāde. Saņēmēja paraksti.

Jūs varat šos lietusmēteļus sūtīt atsevišķi, vai arī pielikt klāt citas lietas un sūtīt lielāku saini.

JAUNUMS—JAUNUMS

Tagad jūs varat šos mēteļus pasūtināt sev par ļoti zemu cenu — $12.90 par mēteli katrā vietā ASV.

Pasūtiniet tagad tikai caur

INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street,
New York, N.Y. 10010, USA

Pieprasiet mūsu jaunāko cenrādi.

KALEIDOSKOPS

★ Anglijas latviešu rakstnieks Gunars Janovskis vasaras beigu posmā piedalījās Heidelbergas universitātes rīkotajā vācu valodas un literatūras seminārā. Izmantodama rakstnieka atrašanos Vācijā, DV Saules nodaļas valde viņu bija aicinājusi nolasīt savus jaunākos darbus. Sarīkojumā, kas notika Manheimas 8252. latviešu būvrotas telpās, G. Janovskis stāstīja arī par dzīvi Anglijā un tās savdabībām.

★ Izmantojot skolas labi iekārtotās vingrotavas iespējas, Minsteres latviešu ģimnazijā jau kopš gada trenējas spēcīga zēnu basketbola vienība, kas pilsētas skolu sacensībās sevi atestējusi par vienu no labākajām skolnieku basketbola vienībām. Arī Minsteres latviešu ģimnazistes savos sportiskajos centienos dūšīgi turas līdz zēniem. Meiteņu basketbolistes cer piedalīties jaunatnes spēļu nedēļā Minsterē septembra pēdējā nedēļā. Skolā darbojas arī divas futbola vienības, volejbola komanda, šacha pulciņš un galda tenisisti.

Sirakūzas latviešu ev.-lut. draudzes priekšnieks E. Šulcs pasniedz mācītājam T. Zīrakam adresi; priekšplānā no kreisās ciemiņš no Vācijas — prāv. V. Sanders un prāv. K. Birznieks.
Foto: A. Golts

Tencinājums svētītiem gadiem

Ročestras latviešu ev.-lut. Krusta draudzes mācītāja T. Zīraka 65. gadmiju atzīmējot, Miera draudzes baznīcā notika pateicības dievkalpojums, piedaloties prāv. K. Birzniekam un viesim no Vācijas prāv. Dr. V. Sanderam, kuŗš arī teica sprediķi par cilvēka dziņu pēc pilnības. Bija daudz baznīcēnu. Pēc dievkalpojuma baznīcas sarīkojumu zālē notika draudzes vakars ar māc. T. Zīraka sumināšanu. To atklāja draudzes pr-ks Fr. Kalniņš, raksturojot mācītāja priekšzīmīgi veikto darbu un kalpošanu draudzē kopš nodibināšanās. Runātājs veltīja arī pateicības vārdus abiem prāvestiem, jo sevišķi Dr. V. Sanderam, atceroties vairākus spilgtus viņa kalpošanas brīžus dzimtenē. Draudze savam ganam uzdāvināja keramiķes A. Zadiņas—Graudiņas veidotu galda lampu, LELDAAs austrumu apgabala draudžu vārdā sveica prāv. K. Birznieks, no draudzes dāmu komitejas B. Rudolfa (ziedi), no svētdienas skolas A. Vilka un A. Cubiņš (galda bloks), no Rīgas gaidu (28.) pulciņa G. Līdere (ziedi), no vietējās DV apvienības K. Serdāns (grāmata), no jubilāra dzimtenes draudzes bij. locekļiem R. Lejniece un korporācijas Frat. Livonica vārdā A. Vilks. Bija arī rakstveida apsveikumi. Ar pieskanīgiem priekšnesumiem vakaru kuplināja jaunā audze — R. Rence, B. Puķjāne un R. Līdere, mūzicējot un deklamējot. Draudzes dāmu komiteja bija gādājusi par azaidu.

Dienu vēlāk līdzīgs dievkalpojums notika Sirakūzu Kristus draudzē, kuŗu arī apkalpo māc. T. Zīraks. Arī tur pēc dievkalpojuma sumināja jubilāru. Draudzes pr-ks E. Šults gaviļniekam pasniedza draudzes dāvanu mākslinieka A. Skultes gleznu kopā ar adresi. No vietējās korporāciju kopas sveica seniore Z. Spekmane (ziedi), no dievkalpojumu kopas Jutikā — J. Indzers, Binghamptonā — L. Drupa, Itakā — R. Pededzis un grāmatnieks J. Sakne. Bija arī rakstveida apsveikumi. Kā dievkalpojums, tā draudzes vakars bija kupli apmeklēts, liecinot par māc. T. Zīraka popularitāti un paužot atzinību viņa krietnajam un svētīgajam darbam draudzē.

A. Sed.

LATVIEŠU STUDENTI

(Pārnesums no 1. lpp.)

domu izteikšanu politiskos jautājumos bez valdības iejaukšanās un vēlas sadarboties ar citu valstu nacionālajām studentu apvienībām.

Ievērojot kongresa pārslogoto darba kārtu, daudziem studentiem nepietika laika tuvāk iepazīties ar iepriekšējo gadu rezolūcijām. Tā viņi, sekojot kongresa padomes priekšlikumam, izbalsoja no augšā minētajām 7 rezolūcijām 6, atstājot vienīgi punktu „Austrumeiropa un Pad. savienība". Kaut arī par šīs rezolūcijas neturpināšanu iestājās jaunievēlētais USNSA ārlietu vicepriekšsēdis (iepriekš bijis Berklijas universitātes studentu prezidents) un vēl kāds labs runātājs, tomēr latviešu pārstāve Ruta Priedkalna pie pārējiem mikrofoniem bija „nostādījusi" kā mērenā viedokļa, tā liberālā un valdības viedokļa „pirmos vīrus", uz personīgās draudzības pamata pat kreisā spārna liberāļu populārāko vadītāju, kas tagad kongresā 3 gadus jau vadījis Vietnamas jautājumu, prasot tūlītēju ASV izvākšanos. Viņš bija jau piekritis arī Pad. savienības jautājumu vadlīnijas vairs neminēt, tomēr pārdomāja un savā runā smagi apsūdzēja Pad. savienību, ka tai trūkst ne tikai brīvās nacionālās studentu apvienības, bet demokratijas vispār. Rezultātā visas noslieces kongresā, sekojot saviem vadītājiem, kā arī „neakarīgie" balsotāji gandrīz vienbalsīgi nolēma nenoklusēt komūnistu pārvaldīto valstu diskriminācijas politiku. Tā arī jaunajās USNSAs politikas vadlīnijās būs punkts, kuŗā nosodīta pašreizējās Austrumeiropas un Pad. savienības iekārta un valdība.

R. P.

VELSIEŠU BRĪVĪBAS . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

mu, kā arī tas, ka visa tauta apmācīta ieroču lietošanā… Jāievēro, ka angļi cīnās, lai iegūtu varu, bet velsieši, lai paturētu brīvību; angļu algādži cīnās naudas dēļ, bet Velsas patrioti par savu zemi… Atceroties savu slaveno pagātni, viņu krūtīs iedegsies gaišas dzirkstis un iedrošinās vīrus uz sacelšanos… Šo tautu var gan postīt un spaidīt, bet to nevar iznīcināt, izņemot, ja pats Dievs to būs gribējis. Velsieši ir tie, kas atbildīgi par šo zemes stūri."

Uz saulainiem krastiem

5.

FLORIDA REKLĀMAS VARĀ

Parasti uzskata, ka vienīgā labā peldvieta Floridā ir Miami jūrmala. Te ir lielās viesnīcas un moteļi ar privātām jūrmalas tiesībām, te notiek lepnas izrādes un ļaužu nekad netrūkst. Bet arī rietumu Floridā ir skaista jūrmala ar dažādām izklaidēšanās iespējām, bet še vairāk domāts par mazajiem nekā pieaugušiem. Valtonā un Panamas pilsētas jūrmalā Meksikas jūras līcī smiltis ir koši baltas, dažā vietā platākā, citur šaurākā strēmelē. Līcis nekad nav ļaužu pārpildīts, vietas pietiek visiem. Kas neprot peldēt, var izbradāties pa seklajiem ūdeņiem, kam patīk ūdens plašums, var noīrēt buru laivu; kas ciena zivis, var noīrēt laivu vai makšķerēt no krasta, jo zivis esot pietiekamā daudzumā.

Mazajiem še dažādi karuseļi, izbraukāšanās iespējas ar automobilīšiem un laivām, spoku mājas un neskaitāmas citas izpriecas. Automašīnu straume uz galvenā satiksmes ceļa nekad nepārtrūkst, ja vien deg zaļas signālugunis. Cenas turas labā līmenī, maksāšana iespējama vieglā un parocīgā veidā — ar ceļotāju čekiem. Ja būtu jāskaita nauda, tad, iespējams, mazliet vairāk padomātu par izdevumiem, bet zem čeka parakstīt savu vārdu ir daudz vienkāršāk, kaut beigu aprēķinā viss tomēr jāsavelk kopā.

Valtona jūrmalā var apskatīt Golfa līča akvāriju ar slaveno delfīnu izrādi. Še ir pat delfīnu dresūras „universitāte", jo vienīgi delfīnus ar „studiju beigšanas apliecībām" pielaiž izrādēs. Rāda gan augstlēkšanas, gan žonglēšanas vai citas cirka mākas, kuŗas delfīniem iemācītas. Varbūt interesantākais tomēr ir liels akvārijs ar jūras šķērsgriezumu un visiem tās iemītniekiem. Ūdenslīdējs še parāda katru zivi, pasaka tās nosaukumu un paskaidro tās paražas vai noderību ēšanai. Izrādi pabeidz jūras lauvu priekšnesumi.

Vasarā parasti ziemeļos ir sausa, dienvidos uznāk pēkšņas lietus gāzes, kuŗas pēc īsa brīža atkal pāriet, ļaujot mirdzēt saulei. Lietus tomēr šajos īsajos brīžos gāž tik pamatīgi, ka nevar saskatīt braucamo ceļu. Vairāk liekas nepieciešama laiva, ne mašīna.

Kā ēdienu specialitātes var minēt dažādas jūras zivis, kuŗas tiešām labi garšo. Ne visām zināmi latviskie nosaukumi, bet butes ēdienu kartē nemanā. Dažos veikalos par lētu cenu tās var dabūt grozos, bet restorānā naktos maksāt vismaz divkāršu cenu.

Neparasti baltās jūrmalas smiltis žilbina acis, bet ūdens ir zālains un atsevišķās vietās izskatās gandrīz melns, tomēr ļoti silts. Vēja pūsma tūristu atvēsina, tikai jāuzmanās no karstās saules.

Mežu Floridā netrūkst, kaut nevar redzēt krietnus baļķu kokus. Sarp lapu kokiem un gaŗo skuju priedēm bieži redzamas palmas. Tās gan neizskatās tādas, kādas parasti rāda skatu kartes. Dažai ir viena vai divas zaļas lapas stumbra galā un vēl kāds pusducis sakaltušu, citai vesels lapu cekuls. Dižciltīgās pastkartīšu palmas aug tikai koptos dārzos vai alejās.

Floridā ļoti izkopta ir reklāma. Laikam nekur citur ceļa malās nav tik daudz reklāmu zīmējumu kā Floridas mežmalās. Pieci zvēri, trīs krokodīliem līdzīgi aligātori un trīs čūskas — pēc reklāmām ceļmalā — ir kaut kas neredzēts, un ikvienam to vajadzētu apskatīt. Ieeja bez maksas, degviela ar atlaidi, informācija par ceļu un apmešanās vietām atkal par brīvu, bet apelsīnu sula pērkama par 5 centiem. Ja to lasa ceļmalas uzrakstos, tad tiešām liekas, ka gaŗām nedrīkstētu braukt. Bet „lielajam zooloģiskajam dārzam" ir apkārt maza sētiņa, un ceļotājs kļūst aizdomīgs, pat braucot ar 70 jūdžu stundas ātrumu, kad nav daudz laika pārdomām, jo pēc dažām stundām būs zaudēta lielā izdevība un pabraukts gaŗām kaut kam ievērības cienīgam. Padomājot par reklāmas izdevumiem un zvēru uzturēšanu, nemaz neliekas iespējams, ka tūristam visus šos labumus varētu piedāvāt bez maksas. Noslēpuma atrisinājums ir tāds, ka iekšā laiž bez maksas, bet, ārā nākot, jādod ziedojums…

Pēc reklāmu uzrakstiem spriežot, Floridā var pirkt zemesgabalus gan smilšu laukos un mežos ar visiem kokiem un krūmiem, gan arī ūdens pārbagātus. Līdzīgi piedāvājumi ievēroti jau citos atvaļinājuma ceļojumos Arizonā, kur bija ūdens trūkums. Ja iegādātos vienu zemes gabalu Arizonas tuksnesī, otru Floridas purvos ar bagātīgu ūdens krājumu, tad kopā sanāktu divi vērtīgi apbūves gabali, gan tūkstošiem jūdžu attālumā viens no otra.

Arī mājas var pirkt, kādas vien patīk, sākot ar 5000 dol. un dārgākas. Apkure nav vajadzīga, ziemā nav jātīra sniegs un — kas par labu un lētu dzīvi! Nelaime tikai tā, ka ne visiem šādas iespējas patīk, ne katrs mīl karstu vasaru un siltu ziemas laiku bez pašas ziemas. Ne katrs arī iedomājas, ka siltuma vietā jādomā par vēsumu.

Ja sekotu reklāmu aicinājumiem un mēģinātu apmeklēt visas tās skaistās vietas, kuŗas vēdina skatīt, būtu jāpārceļas Floridā uz dzīvošanu. Atvaļinājuma naudas arī nepietiktu šādām vajadzībām, maciņš jau pēc divām nedēļām būtu iztukšots. Daža skaista vieta, kuŗā tiešām ieeja ir brīva, paliek aizmirsta, jo tās pieminētas tikai tūristiem izdotajās grāmatās, kuŗas tomēr jāpērk. Citas ievērojamas vietas ar mērenu maksu būtu labāk apskatāmas, bet bez reklāmas tās tūristiem paliek neredzētas.

Cipresu dārzi Floridas vidienē un Vikī - Vačī rietumu krastā rāda radniecīgu programmu. Viki Vačī vāravas peld zem ūdens, kur rāda savu māku, Cipresu dārzā savukārt nāras virs ūdens uz slēpēm rāda savus trikus. Homosasā, Valkulā un Sudraba avotos (Silver Springs) var stikla laivās apskatīt upes dzidros ūdeņus. Brauciens visur apmēram vienāds, atšķirīgas tikai cenas..

Autoceļš daudzās vietās stiepjas tieši gar Meksikas līča krastu vai arī pāri gaŗajiem tiltiem šķērso līčus. Ja patīk, var pieturēt un atvēsināties okeana ūdeņos, ja vien nebaidās no baltajām smiltīm, kuŗas varētu piekerties maigajām pēdām vai iesmelties apavos. Tomēr jāuzmanās no koku stumbriem, kuŗi daudzās vietās guļ jūrā. Pēc statistiku ziņām jūra katru gadu „apēd" vienu collu no Floridas cietzemes, un dažās vietās šādā veidā mežs zaudējis daudzus kokus. Nolauzto koku celmi redzami jūras krastā, kur pilsētnieks vismaz var nodauzīt savus kāju pirkstus, ja nenotiek lielāka nelaime. Bez tam daudzās vietās krasti ir purvaini, apauguši zāļēm, kas nemaz nevilina atveldzēties jūras ūdenī.

V. Irbe

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ELIZABETE

● Elizabetes - Ņuarkas latviešu ev.-lut. draudzes iesvētīšanas dievkalpojumu 27. augustā Sv. Marka baznīcā vadīja māc. T. Vēdzele, to kuplināja ar solodziesmām baritons V. Gedulis ar ērģelnieci Vellu Melzeru. Iesvētīja Inesi Ināru Briedi, Ingridu Izoldi Steģi, Andri Egilu Lejnieku un Uldi Milleru, dievkalpojumā piedaloties ap 140 baznīcēniem.

V. N.

VILMINGTONA

● Vilmingtonas un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudze, kas nodibinājās šāgada 23. aprīlī un reizē ar to ir jaunākā latviešu draudze šai kontinentā, savu garīgo darbu ar svinīgu dievkalpojumu uzsāks 17. septembrī plkst. 4 pēcpusdienā Concordia baznīcā Vilmingtonā (Lea Blvd. un Washington St. stūrī). Pirmo dievkalpojumu vadīs draudzes mācītājs Kristaps Valters jun., to ar dziesmām kuplinās skolēnu koris un Vilmingtonas sieviešu ansamblis; pie ērģelēm brīvmākslinieсe Emma Martinsone. Līdz pagājušajam pavasarim vilmingtoniešu garīgo aprūpi veica Filadelfijas Sv. Jāņa draudzes mācītājs Jānis Siliņš, un šī draudze aizvadītajos gados sniedza arī materiālu atbalstu Vilmingtonas skolai un garīgajai aprūpei. Jaundibinātās draudzes locekļu skaits sasniedzis 91, un tā apvieno gandrīz visu Vilmingtonas un apkārtnes luterticīgos tautiešus. Draudzei nodibinoties, pastāvēšanu izbeidza Vilmingtonas un apkārtnes latviešu kopa, kuŗa līdz šāgada pavasarim apm. 15 gadu bija veidojusi un vadījusi vietējo sabiedrisko dzīvi. Pie kopas visu laiku darbojās sestdienas skola ar caurmērā 30 skolēniem un 4 skolotājiem. Agrāk pastāvēja arī jaukts koris dedzīgā dziesmu drauga — filadelfieša Monvīda Rimbenieka vadībā, tāpat darbojās tautas deju grupa Veltas Pētersones-Nikersoneš vadībā. Pirms apm. 5 gadiem izveidojās dziesmu draugu pulciņš — Vilmingtonas sieviešu ansamblis Maigas Kramas vadībā. Ar sirdsdedzi kopjot latvisko dziesmu, aizvadītajos gados ansamblis kļuvis par atzīstamu dziesmu tulku. Dziesmas skanējušas gan pašu mājās, gan ciemojoties pārnovadā, pulcinot tuvus un tālus klausītājus, kas kļuvuši ansambļa cienītāji. Saticība un saderība iezīmējusi šo kopas 15 darba gadu posmu, kas rāda, ka arī tik mazā tēva novadiņā var saglabāt latviskas tradicijas un vidi, kuŗā augt mūsu jaunajai paaudzei. Aizvadītajos 15 gados mazais vilmingtoniešu pulciņš kopīgā darbā audzis un saliedējies. Tas dabiski noveda arī pie vēlēšanās dibināt savu draudzi. Šī vēlēšanās atskanēja arvien biežāk un guva piepildījumu šāgada pavasarī. Jaunā draudze, kas nu jau apstiprināta Latvijas baznīcas virsvaldē un uzņemta Draudžu apvienībā, turpinās uzturēt skolu un citus līdzšinējos kopas vadītos pasākumus.

L.

CEĻOJUMA APRAKSTA

„Poēzija un politika Dienvidtirolē" turpinājumu technisku iemeslu dēļ sniegsim tikai mūsu laikraksta nākošajā numurā.

GAŖEZERS

● Gaŗezerā 20. augustā Detroitas, Grand Rapidu un Kalamazū DV apvienību sporta šāvēji sacentās par ceļojošo balvu, kuŗu jau otru gadu pēc kārtas ieguva Detroitas vienība ar 620 punktiem. Uzvarētāju vienībā bija V. Lenšs (sašāva 138 p.), J. Kovaļenko (127), Ed. Abermanis (120), M. Prieditis (121) un G. Ejups (114). 2. vietā ierindojās Grand Rapidi ar 602 p. un 3. Kalamazū ar 336 p. Individuālā sacensībā strēlnieku klasē uzvarēja V. Lenšs ar 138 p., 2. J. Kovaļenko — 127 (abi no Detroitas), 3. U. Kalējs (Grand Rapidi). Jauniešu klasē: 1. Guntis Kalējs ar 92 p., 2. Uldis Kalējs — 86 un 3. Ziedonis Balodis — 48 (visi no Grand Rapidiem). Vanadzēnu klasē līdz 14 gadu vecumam: 1. Ivars Lenšs — 96 p., 2. Ilze Lenša — 96 un 3. Māris Lenšs 95 (visi no Detroitas). Sacensības vadīja un galvenais tiesnesis bija Grand Rapidu DV apvienības pr-ks A. Balodis, mērķu tiesnesis M. Jansons un sacīkšu sekretāri J. Radziņš un J. Brūns. Nobeigumā A. Balodis pirmo trīs vietu ieguvējiem pasniedza balvas.

— tis

GRAND RAPIDI

● Vienības draudzes locekļu izbraukumā uz Gaŗezeru svētbrīdi brīvā dabā vadīja draudzes māc. J. Lazda, pēc tam visi varēja izklaidēties pēc savas patikas. G. Liepiņš un Ed. Avots daudzus izvizināja savās motorlaivās, netrūka arī peldēšanas sporta cienītāju. Bija gādāts par pusdienām un dažāda veida atspirdzinājumiem.

● Nēģeru nodarītos bojājumus pilsētā pamazām salabo, dzīve sāk ritēt atkal parastajās sliedēs. Taču notikumi vēl ilgi būs svarīga problēma pilsētas pašvaldībai, bet pārējiem iedzīvotājiem pārrunu temats ilgākam laikam. Tiekoties ar tautiešiem, noskaidrojies, ka latvieši zaudējumus nav cietuši, bet vairāki pārdzīvojuši uztraucošus brīžus, galvenokārt tie, kas dzīvo nesenо nemieru apdraudētajā rajonā vai tā tuvumā. Kāds no ģimenes tad visu nakti palicis nomodā, turot ieroci pa tvērienam. Pēc nemieru sākšanās vairāki iegādājušies bises, kāds cits, braucot uz darbu, ņēmis līdz mazu cirvīti, lai nepieciešamības gadījumā varētu aizstāvēties.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.

V PALMA PĀRSTĀVIS
377 Glengarry Ave., Toronto 12, tel. 782-7246

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Willowdale: Atsevišķa divstāvu 6 istabu māja, eļļas apkure, privāts iebraucamais ceļš un garāža. Cena $21.900, iemaksa $3000.

Danforth — Broadview: 7 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, 2 vannas istabas. Cena $20.000, iemaksa $4.500.

Yonge — Lawrence: Atsevišķs 5 istabu bungalovs ar garāžu. Pieņemama cena un iemaksa.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. — MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

(1907 — 1965)

Apgāda DAUGAVAS VANAGS izdevumā

20. septembrī iznāks

T. DANGAVA — stāstu krājums

STRANDĒJUŠO SALA

Rakstnieks Tālivaldis Dangavs pazīstams ar saviem rakstiem periodiskos izdevumos it sevišķi „Latvija Amerikā" lasītājiem. Šī ir viņa pirmā un vienīgā grāmata, kuras iznākšanu autors pats vairs nepieredzēja. T. Dangavs, dzīvodams Argentīnā, stāstos izmantojis savus novērojumus un piedzīvojumus un ļoti košā, īpatā stilā raksta par notikumiem, cilvēkiem un viņu savdabīgo dzīves veidu. Krāšņas ainas mainās ar cilvēku pieticīgā dzīves veida tēlojumiem, lai dotu vietu dinamiskam notikumu raksturojumam. Viņš pasmejas par cilvēkiem, ja viņu garīgajā satvarā pārsvars ir pērtiķim, vai arī, kad tas liekas „kā zilonis, kas spējīgs dzemdēt odu vai peli". Rakstnieks dziļi cieš ar ikvienu, kas apzinās savu traģisko lomu universā.

Tālivalža Dangava grāmata latviešu literātūrā paver jaunu oriģinālu pasauli; ar to iepazīties nebūs grūti, jo grāmata aizrauj no pirmās lappuses līdz pēdējai.

Grāmatā apvienoti divi pabeigti stāstu krājumi „Strandējušo sala" I-II daļa un „Bada dzegužu pajumtē", pavisam 27 stāsti 600 lappusēs, tā glīti iesieta ar A. Jaunzema vāka zīmējumu un E. Keiša autora šaržu un ievadu.

Cena $8.20

GRĀMATNĪCĀM ATLAIDE.

DVG GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

EXPO 67
MONTREĀLĀ

Kopā vācu mājā ar dārzu, 30 min. no izstādes ar autobusu un metro. Brīva parkošana, cena: $6.— no personas par nakti. Rezervējiet laikus. Rakstiet angļu valodā. Mr. THEISSEN, 780 Batiscan, Duvernay, Montreal, Que. 3, Can. Tel.: 669—0336.

Sarīkojumu kalendārs
TORONTO

9. un 10. septembrī — DV jaunatnes un sporta svētki Sidrabenē.

12. oktobrī — plkst. 8.30 vakarā Latviešu namā Milda Grimma-Štrausa (soprāns) un Hugo Štrauss (klavieres). Koncertapvienības pirmais šīs sezonas koncerts.

14. oktobrī — DV Toronto nodaļas gada svētku sarīkojums Latviešu namā.

22. februārī — plkst. 8.30 vakarā Latviešu namā Gunta Ķere-Plostniece (soprāns) un Jude Mollenhauer (arpa). Pie klavierēm Vera Leinvebere. Koncertapvienības otrs koncerts.

21. martā — plkst. 8.30 vak. Latviešu namā Voldemārs Rušēvics (vijole), pie klavierēm Edite Timermane. Koncertapvienības 3. koncerts.

11. maijā — plkst. 7.30 vak. Parkdale Collegiate auditorijā Montrealas vīru koris Junda, diriģ. Daumants Vītols. Koncertapvienības pēdējais šīs sezonas koncerts.

Vai esat nokārtojuši abonementu?

LATVIEŠU NAMS
izīrē telpas
sarīkojumiem un viesībām
Birojs atvērts katru dienu no pl. 11—1 p.p. un 6—8 vak. Sestd. no pl. 11—1 p.p. un 4—6 vak.
Uz vēlēšanos nama dāmu komiteja rīko arī godību galdus.
TELEFONS 922—2931
491 College St. Toronto.

Estd. 1874
Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 3-7954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
RO 7-3153
Parkošana abās bēru mājās.

I M A N T A
PARCEL SERVICE
Oldmarken 12, Bagsvaerd
Copenhagen — Denmark.

P A Z I Ņ O J U M S

Kā jau mūsu klientiem ziņojām, saiņu nosūtīšanu pēc vasaras atvaļinājuma esam atjaunojuši ar 10. augustu.

No Dānijas saiņi sasniedz adresātus visātrākā laikā un ar vislabākiem produktiem.

Tuvākā laikā izsūtīsim mūsu klientiem jaunos katalogus. Pārtikas produktiem cenas paliek nemainītas.

Tautieši, kuru adreses nav mūsu rīcībā, bet kas vēlētos mūsu pakalpojumus izmantot, lūdzam katalogus pieprasīt ar augšējo adresi.

SPECIĀLPIEDĀVĀJUMS:

Lidsainis bez jebkādas piemaksas. 3 gab. dāmu vai kungu itāliešu „Lilion" — nailona lietus mēteļi $40.-

IMANTA
Parcel Service

PIEDĀVĀJAM AUGSTĀKĀS KVALITĀTES AUTOMAŠĪNAS
CHEVROLET CHEVELLE
CAMARO
OLDSMOBILE CHEVY II
ROBERTSON MOTORS
1515 DANFORTH AVE., TORONTO
Sazinieties ar mūsu firmas latviešu pārstāvi
Hans PLAUDE
Tel. HO 6-1131

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555. Toronto

Sūtiet naudu uz Latviju
NAUDA, ko sūta GRAMERCY
TIEK IZSNIEGTA KĀ NAUDA
caur ārzemju tirdzniecības banku.
Piegāde 2 nedēļās
BEZ ATVILKUMIEM.
JŪS ESAT NODROŠINĀTI TIKAI AR LICENCĒTU FIRMU PAKALPOJUMIEM BEZ STARPNIECĪBAS. NAV APSLĒPTU MAKSĀJUMU. VAIRĀK KĀ 20 GADU PIEREDZE KLIENTU APKALPOŠANĀ. VISI PĀRVEDUMI GARANTĒTI PILNOS APMĒROS UN APDROŠINĀTI.
Licenzēts pie bankas un apdrošināšanas departamenta. Nodrošināts: ar $20.000.00. Oficiālas USSR kvītis ar saņēmēja parakstu. TARIFS: 9 rubļi par US $10.00. Nodeva: līdz $30.00 — $2.75, virs $30.00 — 10%.
GRAMERCY SHIPPING, INC.
744 Broad Street, Newark, N. J. USA.
Vai sūtiet US dolaru dāvanu kuponus preču izvēlei jaunajos dolaru veikalos. Par šiem pakalpojumiem nav jāmaksā.
Pieprasiet mūsu jaunāko katalogu.
Gramercy
Dib. 1945. g.
118 E 28th Street,
New York, N. Y. 10016.

LATVIAN MUSIC

LP 3

Stokholmas Filharmonijas orķestris, diriģents Teodors Reiters
Jānis Mediņš ĀRIJA; E. Dārziņš MELANCHOLISKAIS VALSIS; J. Kalniņš SUITU DANCIS; A. Ābele MEDITĀCIJA; J. Vītols 5 TAUTAS DZIESMAS: Skaisti dziedi, lakstīgala, Āvu, āvu baltas kājas, Pūt, vējiņi, Tautiešam roku devu, Ej, saulīte, drīz pie Dieva.

LP 4

Ziemsvētku dziesmas:
Reitera koris ar simf. orķ. diriģents Teodors Reiters
J. Vītols DIEVIŠĶAIS MIRDZUMS; E. Melngailis ES SKAISTU ROZĪT ZINU; L. van Beethoven SVĒTA NAKTS, AK IZLEJ TU; E. Melngailis KLUSA NAKTS, SVĒTA NAKTS; J. Graubiņš NĀVES ĒJAS, A. Kalniņš SENA AUKLES DZIESMA; A. Kalniņš NAKTS DZIESMA; W. A. Mozart AVE VERUM CORPUS.

LP 7

Adele Pulciņa-Karpa, soprāns; Latviešu Stīgu Kvartets: A. Norītis, V. Rušēvics, E. Vinerts, A. Ozoliņš.
J. Vītols PIE TAVA AUGSTĀ BALTĀ LOGA; AIZVER ACTIŅAS; MAN PRĀTĀ STĀV; MAZIŅŠ BIJU, NEREDZĒJU; W. A. Mozart MEDĪBU KVARTETS (K. 458).

LP 8

Marisa Vētras dziedoņi, A. Strombergs, klavieres.
A. Strombergs LOKATIES, MEŽU GALI, M. MacVicar, soprāns, M. Bērziņa, alts, K. Sūns, tenors, J. Cīrulis, baritons; MAZA BIJU, NEREDZĒJU M. MacVicar; P. Līcīte DZEGUZE KŪKO M. MacVicar, M. Bērziņa, K. Sūns; E. Dārziņš MĀTES DZIESMIŅA M. MacVicar; T. Ķeniņš EJ, SAULĪTE, DRĪZ PIE DIEVA I. Birne-Veinberga, soprāns, M. Bērziņa; A. Strombergs EJ, SAULĪTE Mariss Vētra (60 g. v.); H. Pavasars PROTU PROTU, REDZU REDZU Kalvis, dubultkvartets; T. Ķeniņš AI, ZAĻĀ LĪDACIŅA M. MacVicar, soprāns; A. Strombergs PILNA UPE BALTU ZIEDU M. Bērziņa, alts, A. Ķivlenieks, tenors; M. Zariņš DZEGUZE UN PRECINIEKS A. Vītols, baritons; A. Strombergs REDZ, KUR JĀJA DIV' BAJĀRI A. Ķivlenieks, A. Vītols; A. Kalniņš JURKA, PUIKA, MADI ĶERA A. Ķivlenieks; A. Strombergs APSEGLOJU MELNO KUILI M. Vētra (60 g. v.); T. Ķeniņš MIESTIŅŠ J. Cīrulis, baritons PIECI GADI KALPIŅŠ BIJU M. MacVicar, A. Ķivlenieks, J. Cīrulis.

LP 11

Jānis Mediņš UZ AUGŠU, AKA, BIRZTALIŅA, TOREIZ, DĀRZS, IR VIENS VAKARS, PIESKAŅA, MĪLĀ SKŪPSTS. Ludmila Šepe-Ēše, soprāns. Pie klavierēm autors GLĀSTS, MAN SIRDS IR ATKAL JAUNA, Leonarda Daine, mecosoprāns. TAUTAS DZIESMU RAPSODIJA 2 VIJOLĒM AR ORĶESTRI solisti: Marita un Gunārs Larsens.

LP 12

Ksenija Bīliņa, mecosoprāns, Josephine Lee, klavieres.
Volfgangs Dārziņš 10 TAUTAS DZIESMAS: Sudrabiņa lietiņš lija, Šūpo mani māmuliņa, Man' māmiņa tā glabāja, Kūko, mana dzeguziņa, Brālīti, brālīti, Man bij zelta atslēdziņa, Es adīju raibus cimdus, Puiši, puiši, Ņem iekš rokas, Ej projām, ledutiņ.
8 tautas dziesmas:
Aura Raiskuma, soprāns, Ernests Māršaus, tenors un vijole, Roger Heagney, klavieres, E. Melngailis ES BIJ' PUIKA — tenors ar vijoli. J. Ķepītis KUR TU AUGI, DAIĻA MEITA; A. Plīčs SIJĀ AUZAS, TAUTU MEITA; J. Vītols ROŽU DĀRZIŅŠ, AUN, MEITIŅA, BALTI KĀJAS. Soprāna un tenora duets. L. Garūta SUDRABOTA ZĪLE BRECA, NO JŪRIŅAS IZPELDĒJA. Soprāna solo. J. Vītols AIJĀ, ANCĪT, AIJĀ, Tenora solo.

LP 1

Reitera koris, diriģents Teodors Reiters;
E. Dārziņš SENATNE; H. Pavasars BĒRZI; A. Kalniņš SVEŠUMĀ KLĪSTOT; P. Barisons PAVASARA JAUSMA, solo E. Ziverte; J. Graubiņš AIZ KRŪMIŅA AIZVĒJIŅĀ, solo E. Ziverte; J. Graubiņš ALUTIŅŠ — BĀLELIŅŠ; E. Melngailis JĀŅU VAKARS, solo V. Brodiņa.

LP 2

Reitera koris, Stokholmas Filharmonijas orķestris, diriģents Teodors Reiters;
K. Baumanis DIEVS SVĒTĪ LATVIJU; J. Graubiņš EZERZEME, solo H. Holm un E. Zīverte; A. Kalniņš ŪDENSROZU VAINAGS; J. Vītols BEVERĪNAS DZIEDONIS; E. Melngailis DZIEDĀT MĀKU, DANCOT MĀKU, solo E. Jaunvīksna; V. Ozoliņš MAN SAJĀJA TRĪS TAUTIEŠI; E. Melngailis CĪRUĻA VEDĪBAS solo E. Zīverte; J. Poruks PAVASARA DZIESMA.

LP 5

Stokholmas Filharmonijas orķestris, Zviedrijas I karaliskais diriģents Sixten Ehrling;
Jānis Mediņš LATVIJAS AINAS, III svīta: Kurzeme, Vidzeme, Zemgale, Latgale; LATVJU RAPSODIJA I; PUIŠU DEJA; MEITEŅU DEJA

LP 6

Paula Brīvkalne, soprāns, Stokholmas Filharmonijas orķestris;
Jānis Mediņš VĒSTULES PĒRAM GINTAM I, II — Elzas Ķezberes teksts, diriģents — autors; 6 TAUTAS DZIESMAS: Saulīt' tecēj' tecēdama, Puiši jāja piegulā,Aiz ezera augsti kalni, Tautiešam roku devu, Ziedi, ziedi, rudzu vārpa, Raibie cimdi, diriģents Arvīds Norītis.

LĪGO LP 021

J. Reinholds LĪGO DZIESMU VIRKNE, diriģents D. Gailis; P. Jurjāns LĪGO DZIESMU VIRKNE, L. Vīgnera koris, diriģents L. Vīgners; LĪGO MELODIJU VIRKNE, kokļu ansamblis; J. Ķepītis LĪGO DZIESMU VIRKNE; E. Melngailis AI, ZAĻĀ LĪDACIŅA, t. dz.; A. Jurjāns PŪT, VĒJIŅI, t. dz., T Kalniņa koris, diriģents T. Kalniņš.

LP 022

J. Vītols ZIEMEĻBLĀZMA, kantāte, L. Vīgnera koris ar simf. orķ., solo H. Ozolītis, diriģents L. Vīgners; J. Graubiņš TEK SAULĪTE TECĒDAMA, t. dz., diriģents J. Dūmiņš; A. Kalniņš PURI PURI, MEŽI MEŽI, t. dz., T. Kalniņa koris, diriģents T. Kalniņš; A. Kalniņš JŪRAS VAIDI; J. Vītols KLAUSIES, ŠPULGACĪT, Anna Ludiņa, soprāns; A. Žilinskis AUDĒJAS DZIESMA; E. Dārziņš AIZVER ACTIŅAS, Elfrīda Pakule, soprāns; E. Dārziņš MĀNA LAIME, Arturs Vanags, tenors; A. Jurjāns KĀ ZAGŠUS, Žermēna Heine-Vāgnere, soprāns; M. Zariņš KĀ GULBJI BALTI PADEBEŠI IET; J. Vītols LĪGODAMA UPE NESA, t. dz., Ērika Tipaine, soprāns.

LP 025

Jāzeps Vītols DZIESMA, kantāte, L. Vīgnera koris ar simf. orķ. DUKŅU SILS, SAULES SVĒTKI, L. Vīgnera koris, diriģents Leonīds Vīgners; 7 tautas dziesmas: J. Graubiņš SMAGI LIECU TO LAZDIŅU, DZIEDĀTĀJA LĪGAVIŅA, ZIEDĒJ' ROZES, MAGONĪTES; E. Melngailis MEITAS GULĀ ĀBOLĀ; KAD PĀRNĀKSI, BĀLELIŅ; V. Kaminskis BĒDA MANA, LIELA BĒDA; A. Jurjāns ČUČI, MANA LĪGAVIŅA,T. Kalniņa koris, diriģents Teodors Kalniņš.

LP 026

E. Dārziņš PIE TĒVU ZEMES DĀRGĀS, vīru koris, diriģents J. Dūmiņš; 7 tautas dziesmas: I.Kalniņš JĀ, JŪRIŅA, TU MAN DOTU, lībiešu t. dz.,vokāls un instr. ansamblis autora vadībā; E. Melngailis PUSRĪTĀ SAULE LĒCA; A Kalniņš ES SAVAI MĀMIŅAI, solo L. Pēsla; E. Melngailis LABS ZIRDZIŅŠ TAUTIEŠAM, APLIK KALNU SAULE TEK, BĒRZIŅŠ AUGA TRIM LAPĀM, T. Kalniņa koris. Diriģents T. Kalniņš; A. Melnbārdis SUŅI ZAĶIM PĒDAS DZINA. Vīru vokāls kvartets, 4 tautas dejas: DANCOT GĀJU AR MEITĀM. Vokāls un instrumentāls ansamblis; ZEMNIEKU DEJA. Pūtēju orķestris; LĪKUMU DEJA. Vokāls un instr. ansamblis; LUDZAS KADRIĻA. Pūtēju orķestris; I. Kalniņš SILAVAS VALSIS, instr. ansamblis autora vadībā.

LP 9

Paula Brīvkalne, soprāns, Gerhard Huber, klavieres.
Bruno Skulte 11 BĒRNU DZIESMAS, J. Raiņa teksts: 1. Lielais slinkums, 2. Kārlītis, 3. Jaunais bērziņš, 4. Visi desmit, 5. Zivtiņa un meitiņa, 6. Kaŗa kungs, 7. Rudens — rūķis, 8. Kaķenīte, 9. Čakstītes dziesma, 10. Pavasaŗa ganības, 11. Glomeņa precības.
6 tautas dziesmas:
Jāzeps Vītols NO KURZEMES BĒRNIŅŠ BIJU; Pāvuls Jurjāns AIZ UPĪTES ES UZAUGU; Jāzeps Vītols DZIEDĀJ' TAUTU TĪRUMĀ; ES NEIETU TO CEĻIŅU; SKAISTI DZIEDI, LAKSTĪGALA; AI CIEMIŅI, AI KAIMIŅI.

LP 10

Ernests Māršaus, tenors, Vallija Reizniece-Baranoviča, klavieres.
P. Šuberts SĀPES UN CERĪBAS; J. Ivanovs MĀRAS ZEME: ARĀJA TICĪBA; J. Kalniņš MOCEKĻI; J. Norvilis AGLONA; J. Ķepītis AGRĀ PAVASARĪ; Jānis Mediņš TEV MŪŽAM DZĪVOT, LATVIJA.

LP 019

A. Jurjāns TĒVIJAI, kantāte, Žermēna Heine-Vāgnere, soprāns, L. Vīgnera koris ar simf. orķ., diriģents L. Vīgners.
J. Graubiņš KAS TIE TĀDI, KAS DZIEDĀJA, jaukts koris, diriģents J. Dūmiņš; Jēkabs Mediņš STĀDĪJU IEVIŅU, sieviešu vokāls sekstets.
9 dziesmas bērniem
A. Žilinskis KAĶĪTS MANS, LELLES JĀKA, ZIRNEKLĪTIS AUŽ, SLINKAIS JĀNĪT'S, V. Singajevska, bērna balss; A. Žilinskis, klavieres; J. Vītols KĀRLĪTIS, KAĶĒNĪTE, A. Vanags, tenors; V. Cīrule, klavieres; BALTĀ BĒRZĀ ŠŪPOLĪTE, E. Tipaine, soprāns; V. Cīrule, klavieres; P. Līcīte ŠŪPO MANI MĀMULĪTE, sieviešu vokāls sekstets; J. Vītols AIJĀ ŽŪŽŪ, LĀČA BĒRNIS, T. Kalniņa koris; diriģents T. Kalniņš

LP 020

Latviešu karavīrs tautas dziesmās
J. Vītols STRAUJA, STRAUJA UPE TECĒJ', KARAVĪRI BĒDAJAS, NU AR DIEVU, VIDZEMĪTE, DIV' DŪJIŅAS GAISĀ SKRĒJA, PADZIEDĀSIM NU, BĀLIŅI; P. Jurjāns ES KAŖA AIZIEDAMS; J. Vītols APKĀRT KALNU GĀJU, ČUČI, MANA LĪGAVIŅA.

Latgaļu tautas dziesmas:
AIZ AZARA AUGSTI KOLNI, AIZ AZARA BOLTI BĀRZI, SĒRMI ZYRGI, JAUNI PUIŠI, KAS MAN BEJA NADZEIVOT ES SOVAI MĀMEŅAI, BOLTA PUČE AZARĀ; St. Broka latgaļu jaukts koris, diriģents Stanislavs Broks; LATGOLAS POĻKA, kūkļu ansamblis; PYRMO DĪNA, ŪTRO DĪNA; STOVĒJU, DZIDOJU; VYSI MAN I VĒJI PYUTE; AI, GALDEŅI; NADŪD, DĪVS, VEITULAM; MYUS' CĪMA MEITIŅA, T. Brokas latgaļu sīvīšu koris ar kūklēm, diriģente Tereze Broka; NAUTRĀNU POĻKA, orķestris.

LP 023

Alfreds Kalniņš, dejas no baleta STABURAGS: 1. VALSIS,2. ANDANTE AMOROSO, 3. SKAIDRĪTES DEJA, 4. JANDĀLS, 5. VALSIS, 6. MARŠS.

10 TAUTAS DZIESMAS

Dziedot dzimu, dziedot augu, Aiz ezera augsti kalni, Div' dzelteni kumeliņi, Smiekls man, Pūt vējiņi, Lecu, lecu dārziņā, Visu dienu bites dzinu, Stādīju ievīņu, Tautiešam roku devu, Krauklīts sēž ozolā, latviešu simfonisks orķestris, diriģents Leonīds Vīgners.

LP 024

E. Vīgners KĀ DAUGAVA VAIDA (Trimpula), vīru koris Tēvzeme ar ērģelēm, diriģents H. Mednis; A. Jurjāns LĪGOJIET, LĪKSMOJIET, kantāte, L. Vīgnera koris ar simf. orķ., diriģents L. Vīgners ;A. Žilinskis 14 DZIESMAS BĒRNIEM: Pelītes, Rīta dziesmiņa, Cepurīte, Pavasara un dzenis, Sēņotāji, Pēterītis ar Miķelīti, Skaišas zaķēns, V. Singajevska (bērna balss); Jautrie zēni, Ziemas miegs, Svētki ledus pilī, Laba slava sniedziņam, Krusa un saule, Taurenītis, Negaisā, J. Zābers, tenors, pie klavierēm autors.

DV GRĀMATNĪCĀ,
491 College Street, Toronto 4, Ont.
CENA $6.00 + 3% PST.

PUĶ...
Venus
Piegādā Lielto... pārsūta uz vis... jā pasaulē. 231... tālr. LE 4—4... darba LE 3—4...

VALUDE
LAT...
DIMANTI - PULE...
Zeltkal...
Aldonas KIV...
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor ...
Ont., tālr. 533—2837

VALI...
75...
apdr...
uz ko ...
Neatsaucama auto apdr...
ikvienam licenzētam br...

JAUNĀKĀS ...
GRĀM...

I. Lindbergs — Starp atnākšanu un aiziešanu ...
E. Kalme — Starp divām Jāņu naktīm, ro...
G. Janovskis — Sola, rom. ...
A. Dziļums — Saplēstā krūze, rom. ...
E. Ķiploks — Viņš runāja kalnā, sprediķi ...
J. Porietis — Prezidents atbild, atm. ...
A. Johansons — Vecrīgas ziņģu grāmata ...
G. Janovskis — Smiekliņam, pastāsti un fe...
A. Ruņģis — Pats esi kungs, pats ...
Latviešu tautas teikas un pasakas VIII ...
P. Rozītis — Granātu ziedi, stāsti ...
A. Rasa — Cilvēki un zeme, st. ...
Z. Lagerlefa — Antikrista brīnumi ...
ARCHIVS VII sējums, raksti par zinātni ...
A. Bērziņš — The Two Faces of Co-Existe...
Latvju tautas teikas un pasakas VIII sēj. ...
I. Grebzde — Ēnas dzeltenā stiklā, stāsti ...
E. Aistars — Tu nāci naktī, rom. ...
K. Hamsuns — Pēdējais cēliens, rom. ...
J. Jaunsudrabiņš — Zaļā grāmata ...
M. Kovaļevska — Astoņpadsmit, atm. ...
Latviešu sinonimu vārdnīca ...
Jūlijs Jēgers un latviešu māksla ...
Latviešu kultūra laikmetu maiņās ...
A. Dziļums — Vilka zobs, rom. ...
A. Michelsons — Rīga dimd, vēst. rom. ...
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā meklē līgavu, ...
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā cīnās ar sievu ...
P. Jurevics — Idejas un īstenība ...
J. Klāvsons — Zīmes, dzeja un proza ...
Prāv. P. Ķirsons — Teici to Kungu, mana ...
O. Krolls — Dārgakmeņi ...
Z Zemdega — Iznīcības ceļā, stāsti ...
E. Virza — Straumēni IV ...
B. Bičole — Atrita, dzeja ...
Aizsila Zīlīte — Trīs māsas ...
O. Rozītis — Pavedieni, stāsti ...
E. Dunsdorfs — Mūžīgais latviešu karavī...
J. Sarma — Salemas ķēniņš, rom. ...
F. M. Dostojevskis — Idiots, rom. I d. ...
Edg. Ardenss — Svētais un dēmoni, rom. ...
E. Keišs — Globāla būšana, karik. ...
BĪBELE ...
J. Širmanis — Brīnuma pasaule ...
A. Šmits un A. Čika — Neaizmirstami sp... zvaigznes ...
A. Johansons — Rīgas svārki mugurā ...
Novadu tērpi ...
Latvju raksti I grāmata ...
Latvju raksti II grāmata ...
J. Vītola — 200 latviešu tautas dziesmas ...
Z. Mauriņa — Trimdas traģika ...
Latviešu tautas teikas un pasakas 7. gr. ...
J. Veselis — Latvju teiksmas ...
K. Pētersons — Apvāršņi aicina ...
Raiņa un Aspazijas gada grāmata ...
Dzintarjūras vasara ...
A. Niedra — Uguni ...
J. Jaunsudrabiņš — Sliņķu virsnieks ...
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās ...
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī ...
Ang. Gailīte — Dzīves zaļais koks, rom ...
Rob. Hiršs — Rīgas audums, atm. ...
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, stāsti ...
J. Sudrabiņš — Aiz dzeloņžoga, atm. ...
A. Amenda — Apasionāta, rom. par Bētho...
Ž. Karlsons — Divi reiz divi ir pieci ...
L. Tolstojs un kristīgā baznīca ...
O. Krolls — Aiz zelta priekškara ...
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audz...
Korn. Raiens — Pēdējā kauja ...
G. Janovskis — Svešumā, noveles ...
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas ...
A. Apse — Saules puķes, dzejoļi un lir. ...
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes ...
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrā...

DVG GRĀMAT...
491 College St., To...

PUĶU VEIKALS

Ziedi un ziedu sakārtojumi visām vajadzībām

Piegādā Lielotoronto robežās un pārsūta uz visām pilsētām brīvajā pasaulē. 231 Roncesvalles Ave., tālr. LE 4—4645, Toronto, pēc darba LE 3—4037.

A. PUTNIŅŠ

LATVISKAS BOTAS

VALDE

DIMANTI - PULKSTEŅI

Zeltkales

Aldonas KIVLENIEKS

VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W., Toronto 4

Ont., tālr. 533—2837 Īpatiešiem atlaide

VALD. BEBRIS

759 - 0266

sagādā apdrošināšanu, uz ko var paļauties.

Neatsaucama auto apdrošināšana ikvienam licenzētam braucējam

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

I. Lindbergs — Starp ģnāksnu un aiziešanu, dzeja	$4.00
E. Kalme — Starp divām Jāņu naktīm, rom.	$4.00
G. Janovskis — Sola, rom.	$4.00
A. Dziļums — Saplēstā krūze, rom.	$4.80
E. Ķiploks — Viņš runāja kalnā, spredīķi	$2.40
J. Porietis — Prezidents atbild, atm.	$4.00
A. Johansons — Vecrīgas ziņģu grāmata	$4.00
G. Janovskis — Smiekliņam, pastāsti un feļetoni	$4.50
A. Ruņģis — Pats esi kungs, pats	$4.00
Latviešu tautas teikas un pasakas VIII	$7.80
P. Rozītis — Granātu ziedi, stāsti	$4.50
A. Rasa — Cilvēki un zeme, st.	$3.80
Z. Lagerleļa — Antikrista brīnumi	$4.75
ARCHIVS VII sējums, raksti par zinātni un teātri	$5.70
A. Bērziņš — The Two Faces of Co-Existence	$6.00
Latvju tautas teikas un pasakas VIII sēj.	$7.80
I. Grebzde — Ēnas dzeltenā stiklā, stāsti	$4.00
E. Aistars — Tu nāci naktī, rom.	$4.00
K. Hamsuns — Pēdējais cēliens, rom.	$5.00
J. Jaunsudrabiņš — Zaļā grāmata	$7.80
M. Kovaļevska — Astoņpadsmit, atm.	$6.00
Latviešu sinonīmu vārdnīca	$6.00
Jūlijs Jēgers un latviešu māksla	$6.00
Latviešu kultūra laikmetu maiņās	$6.00
A. Dziļums — Vilka zobs, rom.	$4.80
A. Michelsons — Rīga dimd, vēst. rom.	$3.80
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā meklē līgavu, rom.	$4.50
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā cīnās ar sievu un trimdu, rom.	$4.50
P. Jurevics — Idejas un īstenība	$6.00
J. Klāvsons — Zīmes, dzeja un proza	$3.80
Prāv. P. Ķirsons — Teici to Kungu, mana dvēsele, spred.	4.50
O. Krolls — Dārgakmeņi	$3.00
Z Zemdega — Iznīcības ceļā, stāsti	$3.80
E. Virza — Straumēni IV	$4.00
B. Bičole — Atrita, dzeja	$3.80
Aizsila Zilīte — Trīs māsas	$3.00
O. Rozītis — Pavedieni, stāsti	$3.00
E. Dunsdorfs — Mūžīgais latviešu kaŗavīrs	$4.60
J. Sarma — Salemas ķēniņš, rom.	$5.00
F. M. Dostojevskis — Idiots, rom. I d.	$4.50
Edg. Ardenss — Svētais un dēmoni, rom.	$4.50
E. Keišs — Globāla būšana, karik.	$5.00
BIBELE	$4.50
J. Širmanis — Brīnuma pasaule	$4.00
A. Šmits un A. Čika — Neaizmirstami sporta brīži un zvaigznes	$4.50
A. Johansons — Rīgas svārki mugurā	$4.50
Novadu tērpi	$20.00
Latvju raksti I grāmata	$37.50
Latvju raksti II grāmata	$37.50
J. Vītola — 200 latviešu tautas dziesmas	$5.50
Z. Mauriņa — Trimdas traģika	$5.50
Latviešu tautas teikas un pasakas 7. gr.	$7.80
J. Veselis — Latvju teiksmas	$10.00
K. Pētersons — Apvāršņi aicina	$6.50
Raiņa un Aspazijas gada grāmata	$2.00
Dzintarjūras vasara	$6.80
A. Niedra — Uguni	$4.00
J. Jaunsudrabiņš — Sliņķu virsnieks	$4.00
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī	$3.90
Ang. Gailīte — Dzīves zaļais koks, rom.	$4.50
Rob. Hiršs — Rīgas audums, atm.	$5.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, stāsti	$4.00
J. Sudrabiņš — Aiz dzeloņžoga, atm.	$3.80
A. Amenda — Apasionāta, rom. par Bēthovena dz.	$9.60
2. Karlsons — Divi reiz divi ir pieci	$7.00
L. Tolstojs un kristīgā baznīca	$3.50
O. Krolls — Aiz zelta priekškara	$3.50
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināšana	$0.50
Korn. Raiens — Pēdējā kauja	$6.50
G. Janovskis — Svešumā, noveles	$4.50
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas	$3.25
A. Apse — Saules pukes, dzejoļi un lir. poemas	$3.50
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dzejas	$3.80
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrāc.	$8.50

DVG RĀMATNĪCĀ 491 College St. Toronto 4, Ont.

JAUNĀKĀ SKAŅU PLATE

Teiksma A.P. 3003 Mono $5.00

ALFREDS PORIŅŠ — latviešu labākais tenors

Dziesmas klavieŗu, čello un vijoles pavadījumā

I

PŪT, VĒJIŅI	V. Ziedonis
AR LAIVIŅU IELAIDOS	V. Ziedonis
DIV' DZELTENI KUMELIŅI	L. Garūta
VISIEM ROZES DĀRZĀ ZIEDĒJ'	P. Līcīte
AI, ZAĻĀI LĪDACIŅA	J. Vītols
SAULĪT' TECEJ', TECĒDAMA	J. Vītols

II

VERDZENES DZIESMA	A. Kalniņš
ZIEMAS SAULE	H. Berino
SPĀNIEŠU ROMANCE	E. Dārziņš
LIEPU TEJA	J. Ķepītis
KAD NĀKSI ATKAL	A. Okolo-Kulaks

Dabūjama DV Grāmatnīcā

491 College Street, Toronto 4, Ont.

Atkalpārdevējiem izsūtām citā rēķinā.

Ontario dzīvojošiem 5% tirdzniecības nodoklis.

AUSTRA ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS

737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

A. EGLĪTIS — TV RENTAL

17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī

161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

ELZA PĒRKONE

Sejas un matu kopšana. Preparāti. Matu veidošana, krāsošana, ilgviļņi. Ik dienas.

DEBORAH — ANN'S Beauty Salon.
1A Browning Ave. HO 3-5198, Toronto.

Toronto Window MFC Co. Ltd

165 CENTRE ST. E., RICHMOND HILL, ONT.

Piedāvā augstākās kvalitātes alumīnija logus un durvis.

Izdara dažādus logu pārbūvju darbus.

LABS DARBS. MĒRENAS CENAS.

Nesaistošai informācijai zvaniet darbā 889-1471, mājās BA 5-5314.

Edvardam vai Aldonai SPROĢIS

LATVIEŠU DZIESMAS

VISVALDIS GEDULIS — bass-baritons
pie klavierēm Anatolijs Bērzkalns

Latviešu dziesmas ..... LP 33 ⅓ ..... $ 3.00

1. Jaunībai — E. Dārziņš
2. Vēl tu rozes plūc — E. Dārziņš
3. Kā zagšus — E. Dārziņš

4. Skan zvani — Alf. Kalniņš
5. Aizejot — Alf. Kalniņš
6. Dainu zeme — Br. Skulte

Dabūjama

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA,
491 College St., Toronto 4, Ont. Canada

Ontario dzīvojošajiem jāpieskaita 15 c tirdzniecības nodoklis

ARTURS ZUTIS, B. A.

ADVOKĀTS un NOTĀRS

Tel. EM 6—5946
Suite 545
17 Queen Street E.,

Atvaļinājumā no 1. sept. līdz 9. okt.

Steidzamos gadījumos zvanīt Mr. R.E. Bombier, LE2—1926, vai Mr. B.B. Zarowsky, RO3—4671.

PĀRSOTĀM naudu uz LATVIJU

US $10.- pret 9 jaunier rubļiem Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.

DV SAIMNIEKU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

MĒS IESPIEŽAM

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTULU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

Mūsu mīļais

MIĶELIS GRUNDMANIS

Zvārdes Arnikaišu saimnieks

dzim. 1876. g. 25. martā, Dieva mierā aizgājis 1967. g. 29. augustā Saldū.
Apglabāts 2. septembrī Saldū.

Viņu mīļā piemiņā paturēs: **meita ar znotu un mazdēliem Kanadā, dēls ar vedeklu ASV, meita ar znotu, mazdēliem un mazmazdēliem dzimtenē.**

Roberts Skrastiņš

dzimis 1909. gada 10. jūlijā,
miris 1967. gada 5. septembrī, Toronto

Sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes Toronto
PALĪDZĪBAS FONDS

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.

TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 8 ONTARIO

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

Izdodamas

4 ISTABAS, VIRTUVE.
Parkošanas iespēja.
Zvanīt vakaros
tālr. HO 1-6245

DZĪVOKLIS

izīrējams

2 (vai 3) istabas un virtuve
II stāvā
Danforth—Greenwood rajonā.
Zvanīt vakaros 466—9413.

Sūtiet naudu uz LATVIJU

un saņemiet par to vairāk, nemaksājot sūtīšanas izdevumus.

US dolaru certifikāti vislabākā dāvana

TIKAI US DOLARU CERTIFIKĀTI

dos jūsu piederīgiem izdevību četrreiz vairāk iepirkties nekā skaidrā naudā rubļos. To jums piederīgie apliecinas.

TIKAI AR US DOLARU CERTIFIKĀTIEM

jūsu piederīgie spēs iegādāties visu, kas viņiem vajadzīgs — pārtiku, apģērbu un daudzas citas lietas — amerikāņu un rietumeiropiešu un vietējos ražojumus caur speciāliem VNESHPOSYLTORG dolaru veikaliem par pazeminātu cenu dolaros.

To jūsu piederīgie apstiprinās.

PILNĪGA GARANTIJA. BEZ PIEMAKSAS.

Par šiem pakalpojumiem nav jāpiemaksā ne sūtītājam, ne arī saņēmējam, jo visus izdevumus sedz Vneshposyltorgs.

Pasūtiniet TAGAD TIKAI CAUR

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010.

Pieprasiet jaunāko bezmaksas cenrādi.

ASV dolaru certifikāti uz Latviju

Kā mums ziņo Intertrade Express Corp. firma, tagad ir ļoti izdevīgi sūtīt ASV dolaru certifikātus uz Latviju, jo par tiem jūsu piederīgie var iegādāties pat četrreiz vairāk nekā par rubļiem speciālos Vneshposyltorg veikalos. Šie veikali iekārtoti visās lielākās pilsētās, tajos dabūjami amerikāņu, rietumeiropiešu un vietējie ražojumi. Tāpat jums ir iespēja par dolariem jūsu piederīgajiem iegādāties dzīvokli, kas ir nesaīdzināmi lētāk nekā par rubļiem. Tāpēc sūtiet ASV dolaru certifikātus caur INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, New York, N.Y. 10010.

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai

DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

KAS? KUR? KO? TORONTO

BROADVIEW DELIKATEŠU veikals

105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIĶELSONS.

Ādolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca HO 6 - 5152
1095 QUEEN ST. E.

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-7353
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS

789-1511 Alfred Stikuts Realtor

Diplomēts Kanadas Realtoru Institūta biedrs
A. STIKUTS, FRI.
2889 Dufferin St. 789-3949

UNO MANKIN REALTOR Pārstāvis:
KONST. KĀRKLIŅŠ
392 Danforth Ave., Toronto 6
Birojā HO 1-1114 mājās 691-3873

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds Bērziņš
316 Harbord St. LE 4-8447

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — visos pilsētas rajonos.
APDROŠINĀŠANA — auto, mēbeles, mājas un dzīvība.
OBLIGĀCIJAS — māju un auto aizdevumi.
NOTĀRS — līgumi, norakstī, tulkojumi.

O. J. PUĶĪTIS, B.A., LL.B.

ADVOKĀTS un NOTĀRS

Tālrunis 364—9276
885 Dundas Street West
Toronto 3, Ontario

Everlast Heating Co. 463-3613

Ierīko jaunas un labo vecas gāzes un eļļas apkures ierīces.

Īpašn. A. RASA Tālr. mājās 465-5317

CREST FLORISTS HU 7-0491

567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)

Ziedi katrai vajadzībai. A. Nuliša, V. Reinholda un G. Tiliņa gleznas.

Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULBIS

BOUCK, HETHERINGTON, FALLIS, TRIVETT & PARK

BARRISTERS and SOLICITORS

365 Bay Street, Toronto
tel. 863—4451

KRĀSU UN MELNBALTĀS FILMAS
attīstīšana • palielinājumi • duplikāti
citi darbi • izcilus kvalitāte • atlaide
BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont.
Tel. 363—6496

SPORTS

H. PĒTERSONE UN J. PŪCE — LABĀKIE ATLĒTI ZIEMEĻAMERIKAS LATVIEŠU MEISTARSACĪKSTĒS

Skriešanās ar laiku un cīņa ar nezālēm raksturoja pēdējās divas nedēļas pirms Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkstēm vieglatlētikā 19. un 20. augustā Latviešu vieglatlētikas kluba laukumā Stofvillē, Kanadā. Kad vei camajam darbam, lai sacensības varētu notikt iespējami labākajā skrejceļā un laukumā, jau varēja saredzēt galu un retāk bija dzirdama mājastēva Arv. Zaķa darbinātā zāles plāvēja rūkoņa, uzmanība pievērsās pastam, lai uzzinātu, vai laukuma sagatavošanā ieguldītās pūles novērtēt atbrauks arī kāds no ASV latviešu sportistiem. Ja varēja ticēt puslīdz drošām baumām, tad likās, ka kaimiņu rindas būs it kuplas, taču, sacīkšu sākumam tuvojoties, kļuva skaidrs, ka arī šoreiz „amerikāņu" skaits būs pamazs.

Kad pēdējie laukuma sagatavošanas darbi, kuŗus veica Latviešu vieglatlētikas kluba biedri, bija pabeigti, vadību pārņēma sacīkšu rīkotājas LSAK pārstāvis G. Gubiņš ar saviem palīgiem. Viena pēc otras laukumā iegriezās automašīnas, atvedot gan dalībniekus, gan skatītājus, un kad pirms sacensībām LSAK viceprdis E. Skujiņš uzrunāja sacīkšu dalībniekus, rīkotāji varēja atzīt, ka varēja būt sliktāk...

Nenoliedzami lielākais gandarījums sacīkšu rīkotājiem bija mūsu labākās mešanu disciplīnas pārstāves — Hertas Pētersones (Sietla) ierašanās. Mērot vairāk nekā 4000 km uz sacīkšu vietu ir jau tiešām veikums, bet, par spīti nogurumam, piedevām labot vēl visas līdzšinējās šo sacīkšu ietvaros sasniegtās rekordatzīmes nozīmē vēl vairāk. Liels prieks bija arī redzēt mūsu sporta dzīvē tik populāru personību kā Juri Kļaviņu sen., kas no Nūdzersijas bija atvedis līdz savus „lolojumus" Juri Kļaviņu jun. un Māru Milgrāvi. Klāt nākot daudzcīņniekam Jurim Jesiferam (Linkolna) un mešanu disciplīnu pārstāvim Ivaram Veldrem (Milvoki), šie sportisti tad nu veidoja ASV vienību, kas stājās pretī Kanadas latviešu komplektējumam, skaitā 17. Attieksmē uz „kanadiešiem" savukārt jāpriecājas, ka pēc ilgāka laika aktīvo rindās atkal bija Velta Ādmine un Ansis Bergvalds.

Nemīlīgais laiks, sevišķi sacensību pirmajā dienā, iespaidoja arī rezultātus. Par spīti tam, tomēr laboja labu skaitu Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkšu rekordu, Sieviešu disciplīnās par to gādāja Kaiva Ceļdoma (Kanada), ar 1,50 m augstlēkšanā un 5.11 m tāllēkšanā, kamēr Herta Pētersone, mūsu izcilā daudzcīņnieka Modra Pētersona dzīvesbiedre, par jauniem rekordiem rūpējās lodes grūšanā (10,89), diska mešanā (35,36 m) un šķēpa sviešanā (33,38 m), šim uzvarām pievienojot arī 2. vietas 100 m skrējienā un tāllēkšanā.

Vīriešu sacensībās ar lielu interesi visi gaidīja mūsu izcilā pasaules klases atlēta Juŗa Pūces startu, par ko pēdējā laikā tik daudz rakstījusi citu tautu lielā sporta prese. Kaut mazliet pievīlās tie, kas gaidīja jaunus Pūces vispār labākos rezultātus, bija tomēr bauda vērot to spēku, asumu un techniku, kādu viņš rādīja diska mešanas un lodes grūšanas aplī, labojot līdzšinējos meistarsacīkšu rekordus lodes grūšanā (18,19 m), diska mešanā (56,00 m) un veseŗa mešanā (51,50 m). Kā lodē, tā diskā vietu sadalījums bija vienāds: 1. Pūce, 2. Zvaigznīte un 3. Veldre.

Jāpriecājas par Ivara Zvaigznītes progresu, jo lodē, labā grūdienu serijā, puse mēģinājumu pārsniedza 14 m līniju, kā rezultātā centīgais sportists sasniedza jaunu personīgu rekordu ar 14,50 m. Klāt nākot arī personīgajiem rekordiem 200 m skrējienā (23,4 sek.), kuŗā viņš sagādāja gandrīz pārsteigumu, un 110 m barjērās (16,8 sek.), kuŗās viņš par veselu sekundi laboja savu līdz šim labāko vaŗējumu, ar interesi varam gaidīt Zvaigznītes startu 16. un 17. septembrī desmitcīņā.

Diskā vēl arvien iepriekšējo gadu sniegumā ir Ivars Veldre, kam, pēc paša iztēlicieniem, šīs sacīkstes dos jaunu impulsu treniņiem un turpmākiem startiem.

Daudz laika viņam prasījusi iespējamo dalībnieku apzināšana ASV, bet šo sacīkšu laikā lika pamatus eventuālai Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkšu sarīkošanai nākošā vasarā Milvokos, „kanadiešiem" jau apsolot piedalīšanos.

Sacīkšu pirmajā dienā trīs uzvaras guva otavietis Juris Zivtiņa, labāko rezultātu un reizē meistarsacīkšu rekordu panākot tāllēkšanā ar 6,77 m, bet pārējās disciplīnās uzrādot savām spējām mērenus varējumus. Viņš startēja 8 disciplīnās, ieskaitot lodes grūšanu un veseŗa mešanu, kas dabiski atsaucās uz sasniegumiem. Otrā dienā Zivtiņa saviem panākumiem pievienoja vēl uzvaru 200 m skrējienā un divas 2. vietas.

Labākais lēkšanu disciplīnās bija Juris Jesifers, uzvarot augstlēkšanā ar 1,70 m, tāllēkšanā ar 12,68 m un kārtslēkšanā ar savām spējām pavāju 3,30 m, jo bija vienīgais dalībnieks šai disciplīnā. Ar 6,57 m viņš guva arī 2. vietu tāllēkšanā, bez tam startējot arī lodē, diskā un šķēpā.

Vidējo distanču skrējienos uzvaras guva Māris Smilga (Kanada), kam 1500 m un 3000 m nācās startēt vienam. Par spīti tam, viņš uzrādīja labākus rezultātus nekā dažos iepriekšējos gados.

No jaunajiem sportistiem iepriecināja J. Kļaviņš (ASV) augstlēkšanā, V. Zieduņš (Kanada) tāllēkšanā un Dz. Pūpēdis (Kanada) trīssoļlēkšanā, bet sieviešu sacensībās V. Bruniņa (Kanada) 80 m barjērās, M. Milgrāve (ASV) lodē un diskā, S. Leimane (Kanada) tāllēkšanā un A. Ulmane (Kanada) šķēpā.

Brīžos, kad laukumā valdīja mazāka aktivitāte, atlēti un skatītāji pakavējās pie sportista V. Teteŗa izstādītā gleznu klāsta.

Meistarsacīkšu techniskie rezultāti bija šādi:

Vīriešiem: 100 m skrējienā — 1. Zivtiņa 11,5 sek., 2. Zvaigznīte 11,7 sek. un 3. K. Pavasars 12,7 sek.; 200 m skrējienā — 1. Zivtiņa 23,3 sek., 2. Zvaigznīte 23,4 sek. un 3. Pavasars 26,2 sek.; 400 m skrējienā — 1. Zivtiņa 54,0 sek. un 2. Smilga 59,5 sek.; 800 m skrējienā — Smilga 2:11,9 min.; 1500 m skrējienā — Smilga 4:33,9 min.; 3000 m skrējienā — Smilga 10:04,8 min.; 110 m barjērās — 1. Zvaigznīte 16,8 sek. un 2. Zivtiņa 17,7 sek.; tāllēkšanā — 1. Zivtiņa 6,77 m, 2. Jesifers 6,57 m un 3. Zvaigznīte 6,29 m; augstlēkšanā — 1. Jesifers 1,70 m, 2. Kļaviņš 1,70 m un 3. Zieduņš 1,55 m; trīssoļlēkšanā — 1. Jesifers 12,68 m, 2. Zivtiņa 12.32 m un 3. Pūpēdis 11,94 m; kārtslēkšanā — Jesifers — 3,30 m; lodes grūšanā — 1. Pūce 18,19 m, 2. Zvaigznīte 14,50 m un 3. Veldre 13,60 m; diska mešanā — 1. Pūce 56,00 m, 2. Zvaigznīte 44,06 m un 3. Veldre 42,26 m; šķēpa mešanā — 1. Zvaigznīte 60,95 m, 2. Zieduņš 50,92 m un 3. Jesifers 49,26 m; veseŗa mešanā — 1. Pūce 51,50 m, 2. Z. Ildens 40,18 m un 3. A. Kārkliņš 30,80 m.

Sievietēm: 60 m skrējienā — 1. Ceļdoma 8,4 sek., 2. Milgrāve 8,9 sek. un 3. Bruniņa 9,0 sek.; 100 m skrējienā — 1. Ceļdoma 13,7 sek., 2. Pētersone 14,4 sek. un 3. S. Leimane 15,4 sek.; 80 m barjērās — 1. Bruniņa 14,6 sek., 2. Ceļdoma 14,7 sek. un 3. Leimane 16,7 sek.; tāllēkšanā — 1. Ceļdoma 5,11 m, 2. Pētersone 4,44 m un 3. Leimane 4,35 m; augstlēkšanā — 1. Ceļdoma 1,50 m, 2. Leimane 1,30 m un 3. A. Ulmane 1,30 m; lodes grūšanā — 1. Pētersone 10,89 m, 2. Milgrāve 9,97 m un 3. V. Viškere 9,08 m; diska mešanā — 1. Pētersone 35,36 m, 2. Milgrāve 27,14 m un 3. Viškere 27,08 m; šķēpa mešanā — 1. Pētersone 33,38 m, 2. Ulmane 27,88 m un 3. Ceļdoma 27,80 m.

Vienību vērtējumā uzvaras piekrita Kanadas latviešu atlētiem: sievietes uzvarēja ar 48—31, bet vīrieši ar 99—36 punktiem.

Meistarsacīkstes kā rezutātu, tā organizācijas ziņā atzīstamas par labi izdevušamies. Bagātīgs bija arī balvu klāsts, kuŗas sacīkšu nobeigumā uzvarētājiem pasniedza LSAK viceprieksšēdis E. Skujiņš un par kuŗām pateicība pienākas daudzajiem ziedotājiem — sporta labvēļiem. V. Rozenberga mūžīgi ceļojošās piemiņas balvas ieguva Juris Pūce ar 2769 (Zvaigznīte 2296, Zivtiņa 2169, Veldre 2002, Jesifers 1995) un Herta Pētersone ar 2288 punktiem (Ceļdoma 2249), bet Kanadas DV ceļojošo balvu par labāko sasniegumu vīriešu disciplīnās — Juris Pūce (56 m diskā — 975 punkti).

V. Teteris

KAS KĻŪS BALTIEŠU MEISTARS FUTBOLĀ?

Spraigs cīņas moments no latviešu un igauņu vienību sacensības Ziemeļamerikas baltiešu futbola meistarsacīkstēs: latviešu pussargs Alksnis (svītrotā kreklā) cīņā ar igauņu centra uzbrucēju. — Uzņēmumā pa labi: Jānis Skuja, kas nesen ieradās no futbola dzimtenes Anglijas, ir teicams papildinājums ne vien Ziemeļamerikas latviešu izlasei, bet arī Toronto DV futbola vienībai.

Foto: J. Liģers

Izraēla noraida Tito starpniecību

Izraēlas ārlietu ministrs Abba Ebans noraidījis Dienvidslavijas priekšlikumu Vidējo austrumu problēmu atrisināšanai. Ministrs norādījis, ka „Izraēla neatļaus Dienvidslavijai ietekmēt tās tiesības un intereses miera plānos". Viņš arī uzsvēris, ka Dienvidslavija pārtraukusi diplomātiskās attieksmes ar Izraēlu, bet izstrādājusi plānu, kas skaŗ Izraēlas vitālās intereses, bez jebkādas sazināšanās ar pašu Izraēlu.

Anglijas valdība saņēmusi šo Dienvidslavijas plānu dienu pēc tam, kad Tito pārstāvji apmeklēja Parīzi un Ņujorku. Maršala Tito priešlikumā ir divi galvenie punkti: Izraēlas karaspēka atvilkšana no okupētajiem Ēģiptes, Jordānijas un Sīrijas apgabaliem un arabu karastāvokļa izbeigšanu ar Izraēlu, atzīstot tās eksistences tiesības. Tito priekšlikums paredz arī starptautiskas garantijas Vidējo austrumu valstu robežām, kuŗas būtu jānodrošina ASV, Pad. savienībai un citām nācijām pēc tam, kad par robežām būtu panākta vienošanās miera sarunās.

Telaviva joprojām pastāv uz to, ka vienošanās jāpanāk Izraēlai un tās kaimiņiem pašiem. Agrāko demarkācijas līniju vietā, kuŗas vairs nav spēkā, jāvienojas pa paliekošām nacionālām robežām un to drošības nokārtojumu. Jau agrāk Izraēla bija noraidījusi Tito vidutājību tās strīdā ar arabiem, jo viņam pārāk tuva draudzība ar Naseru, tādēļ Dienvidslavija nav pieņemama kā trešais partneris miera sarunās.

Piezīmējams, ka Tito ar savu miera projektu iepazīstinājis arī Kosiginu.

☆

Ēģiptes prezidents Nasers un Jordānijas karalis Huseīns izteikušies arabu valstu pārstāvjiem, ka pienācis laiks meklēt politisku atrisinājumu un saprašanas starp arabu valstīm un Izraēlu. Nasers runāja arabu valstu vadītāju slēgtajā konferencē. Citu valstu delegāti oponēja, ka Nasers pārāk melnās krāsās tēlo saimniecisko un militāro stāvokli Ēģiptē un Jordānijā.

Nasers norādīja, ka būtu spējīgs kaŗu turpināt, ja Ēģipti ar savām rezervēm atbalstītu citas arabu valstis. Pretējā gadījumā meklējams kāds politisks atrisinājums un pieņemams Dienvidslavijas ieteiktais kompromiss.

Kā Nasera, tā Huseīna mērķis ir panākt tādu nokārtojumu, lai Izraēla atvelkas no okupētajām arabu territorijām. Piezīmējams, ka Sīrija turpina boikotēt arabu galotņu konferenci.

☆

Dienvidafrikā notiek plaša apmēra balto karaspēka rekrutēšana, lai iekaŗotu Kongo, gāztu Mobutu valdību un izveidotu jaunu valdību ar agrāko premjēru Moisi Čombi vadībā. Pēc ziņām no informētām aprindām, šis būtu balto algādžu armijas pēdējais uzdevums — dabūt Čombi atpakaļ pie varas un izbeigt chaosu Kongo.

Daudzi no rekrūtējamajiem jau cīnījušies Čombes armijā. Viņi fanatiski tic, ka Čombe ir vienīgais, kas spēj panākt mieru un kārtību Kongo. Karaspēka rekrūtēšana notiek galvenokārt Johanisburbā un Pretorijā. Armijas financēšanai asignēti vismaz 2.400.000 dol., kas noguldīti bankas kontā. Topošās armijas lielumu vērtē uz 5000 vīriem.

Moise Čombe vēl joprojām atrodas cietumā Alžīrijā un gaida izdošanu nāves soda izpildīšanai. Alžīrijai ir rūpes, kā nosargāt lidlauku, ja Čombi vajadzētu nogādāt lidmašīnā uz Kongo, jo baidās, ka piekritēji Čombi varētu nolaupīt un viņa dzīvību izglābt.

☆

Apvienoto nāciju ģenerālsapulces speciālā koloniālisma komiteja kritizējusi Anglijas referendumu Gibraltāra jautājumā, kuŗu apspriedīs 10. septembrī, lai izlemtu šīs britu bazes politisko nākotni. Norāda, ka referendums ir pretrunā ar AN ieteikumu, ka Anglijai ar Spāniju šis jautājums jākārto savstarpējās sarunās. Komitejas rezolūcija nožēlo angļu un spāņu sarunu pārtraukšanu Gibraltāra jautājumā un ieteic abām valdībām atsākt sarunas bez kavēšanās.

Prezidents Degolls Polijā

VAI VIŅŠ ATKĀRTOS KVEBEKAS PIEMĒRU UN AICINĀS POĻUS ATSĶIRTIES NO PAD. SAVIENĪBAS BLOKA?

Francijas prezidents Degolls 6. septembrī atstāja Parīzi un devās vizītē uz Varšavu. Franči ģenerāļa braucienu vēro ar lielu interesi, bet reizē arī bažām: ko Degols Polijā darīs un sacīs? Opozicijas komentātori zobgalīgi piezīmē, ka Degolls varētu atkārtot Kvebekas apmeklējuma piemēru un aicināt poļus izstāties no padomju bloka valstīm ar saucienu: „Lai dzīvo brīvā Polija"!

Tikpat lielu interesi par Degolla vizīti izrāda arī poļi. Izskanējuši minējumi, ka prezidents Degolls var sagādāt poļiem lielu pārsteigumu, jo viņa politiskie gājieni ir visai nesaprotami un neizdibināmi. Ģenerālis Degolls ir draudzīgs pret Rietumvāciju, bet tai pašā laikā iestājas par Polijas pašreizējās rietumu robežas oficiālu apstiprināšanu. Viņš neslēpj savu draudzību ar Pad. savienību, bet dēvē to par Krieviju. Viņš kritizē Vietnamas kaŗu un ASV „hegemoniju" Eiropā, bet tai pašā laikā ir dievbijīgs katolis un nozīmīgs Rietumu vadonis, kas apmeklē komūnistisko Poliju.

Katoļu baznīcas aprindas Polijā izrāda neapmierinātību, ka Degolls sava brauciena plānos nav paredzējis satikšanos ar Polijas kardināli Višinski, kuŗam jau gadiem ilgi pastāv nesaskaņas ar komūnistu partiju. Katoļu garīdzniecības pārstāvji saka, ka Degolls „atjāvis poļu valdībai sevi vazāt aiz deguna", un pārmet viņam „rakstura trūkumu".

Nebūtu brīnums, ja Degolls tiešām sāktu mudināt poļus atšķelties no komūnistu bloka, bet brīnums gan būtu, ja viņš to iedrošinātos kādā no Maskavas atkarīgā komūnistiskā valstī! Kaut tikai teorētiski uz brīdi pielaižot šādu varbūtību, tūlīt izpaustos komūnistu reakcija, kuŗa būtu gluži citāda, kādu to Degolls piedzīvoja pēc franču apdzīvotās Kvebekas provinces apmeklējuma Kanadā šai vasarā.

❁

Arī Rietumvācijā dzīvi beidzis kāds labā spārna vīrs. Dienu pirms Rakvele nošaušanas, kā ziņo Reitera aģentūra no Hanoveras, traģiskā nāvē miris vācu ekstrēmi labā spārna nacionāldemokratiskās partijas vadītājs — 58 gadus vecais Otto Hess. Viņš savā mājā Biesendorfā pie Hanoveras, atrasts ar pārgrieztu labās rokas artēriju. Policija paskaidro, ka izdarīta pašnāvība, pārgriežot roku ar bārdas skujamo asmeni. Partijas viceprieksšēdis Adolfs van Tadens izteicies, ka notikusi liela traģēdija. Bijušais vācu pulkvedis un pašreizējais parlamenta loceklis Otto Hess bijis kontroversālākā figūra nacionāldemokratiskajā partijā sakarā ar nacistisko pagātni. Hess bija Adolfa van Tadena štiprākais balsts. Partijā skaitās 30.000 biedru, un tā vēlas ārzemju karaspēka izvākšanu no Rietumvācijas un kaŗa noziedznieku tiesāšanas izbeigšanu.

☆

Pad. savienība no Maskavas izraidījusi divus ASV diplomātus. Vašingtona to uzskata par atmaksas akciju, jo atteikusies atļaut diviem padomju diplomātiem atgriezties ASV: Pad. savienības sūtniecības pirmajam sekretāram Nikolajam Popovam un padomju AN misijas locekļim Anatolijam Kirejevam. Tagad Kremlis no Maskavas izraidījis ASV agronomisko atašeju B. Mīkeru un preses atašeju R. Cepmenu. Abi amerikāņu diplomāti apvainoti „rīcībā, kas nav savienojama ar diplomātisko statusu". Tuvāku paskaidrojumu trūkst.

ASV iestādes apvaino divus savas armijas seržantus sadarbībā ar Pad. savienību un militāro noslēpumu izdošanā.

Vietnamas kaŗš pastiprināsies

DIENVIDVIETNAMAS PREZIDENTA VĒLĒSANĀS UZVARĒJUSI MILITĀRISTI

Vietnamas kaŗa turpinājumu un tā sekmīgu atrisinājumu ASV ievērojamā mērā saistīja ar Dienvidvietnamas prezidenta vēlēšanām, kuŗas notika pagājušā svētdienā. Uzvaru guva militārais novirziens, kam amerikāņi piešķir lielu nozīmi. Par prezidentu ievēlēts ģenerālleitnants Tjū, bet par viceprezidentu gaisa spēku vicemaršals Kijs, abiem kandidējot kopīgi un saņemot 968.707 balsis. Vadošais civīlais kandidāts Dzu ieguva 425.534 balsis. Dzu pēc profesijas ir advokāts un vēlēšanu kampaņā cīnījās par miera nokārtojumu ar vietkongiem. Paredzams, ka ar militāristu uzvaru kaŗš Vietnamā pastiprināsies.

Dienvidvietnamas jaunais prezidents Nvins Van Tjū ir 44 gadus vecs, dzimis vienā no nabadzīgākajām provincēm zemes vidienē, 150 jūdžu ziemeļaustrumos no Saigonas, kā maza zemesgabala īpašnieka jaunākais dēls starp 5 bērniem. Tur viņš strādājis tēva rīsa laukos un apmeklējis katoļu vidusskolu, bet militāro izglītību guvis Vietnamas militārajā akadēmijā. Vairāki Tjū akadēmiskie klases biedri tagad kalpo kā ģenerāļi Ziemeļvietnamā. Pirms diviem gadiem, kad militāristi pārņēma varu, ģen. Tjū bija priekšsēdis 10 vīru direktorijā.

Dienvidvietnamas prezidenta vēlēšanām ar lielu interesi sekoja arī komūnisti, kas šīs vēlēšanas apzīmēja par „nožēlojamu farsu".

☆

Informētas aprindas Vašingtonā norāda, ka Ziemeļvietnamas Mig-tipa iznicinātāji izmanto sarkanās Ķīnas lidlaukus kā drošas bazes, lai no tām startētu uzbrukumiem amerikāņu lidmašīnām. No tiešas kaujas saskares ar amerikāņiem ziemeļkorejieši tomēr izvairās un pēc pēkšņiem uzbrukumiem atkal pasleptas Ķīnas lidlaukos, vienīgi degvielas uzpilda pašas Ziemeļvietnamas aerodromos.

Arī Pentagons ziņo, ka divas trešdaļas no Hočimina lidmašīnām parasti stacionētas Ķīnas lidlaukos. Tur notiek arī apmācību lidojumi un vajadzīgie remonti. Tādēļ amerikāņu militārie komandieŗi prasa atļauju sabumbot visus „migu" lidlaukus vismaz Ziemeļvietnamā.

Aizsardzības ministrs Roberts Maknamara militāristu ieteikumus tomēr atraida, aizrādot, ka tādā gadījumā ziemeļvietnamieši būs spiesti pastāvīgi operēt no Ķīnas bazēm. Bez tam pastāv arī risks izprovocēt Ķīnas tiešu iejaukšanos kaŗā. Admirālis G. Šarps, kas atbildīgs par gaisa kaŗa operācijām Vietnamā, un citi militārie komandieŗi aizstāv uzskatu, ka ziemeļvietnamieši tieši piespiežami operēt ar savām lidmašīnām tikai no Ķīnas territorijas, jo tādā gadījumā ienaidnieka lidotājiem nāktos operēt no lielāka attāluma. Ievērojot ierobežoto degvielu piegādi Ziemeļvietnamai, lidojumu laika paildzināšana radītu ievērojamas grūtības.

❁

No Saigonas ziņo, ka vietkongi apšaudījuši amerikāņu apsardzi un atbrunojuši 1200 gūstekņu, kas turēti provinces cietumā. Nogalināts 1 amerikānis un 12 ievainoti.

„MĒS AMERIKU . . ."

(Pārnesums no 1. lpp.)

rezidenci balto rajonā pie Mičigenas ezera. Kad demonstranti plūda garām tā mājai, tiesnesis brīnījies: „Es nesaprotu, kādēļ viņi nāk šurp! Mani taču neuzskata par nopērkamu liberāli?" Tiesnesis pagājušajā nedēļā prezidējis vairākās rasu nemieru lietās tiesā.

☆

Kad 90 jūdžu kopgaruma gājieni nedeva nekādus rezultātus un pilsētas pārvalde joprojām nepieņirita nēģeŗu prasītajām tiesībām dzīvot katrā mājā, kuŗas balsošaņā vairākkārt noraidītas ar 18 pret 1 nēģerietes balsi (pēdējā ierosinājusi šai prasībai dot likumīgu spēku un ir vienīgā nēģeriete pilsētas pārvaldē), māc. Groppe atkal uzrunāja nogurdinātos demonstrantus: „Mēs turpināsim soļot, lai iegūtu apmešanās tiesības katrā mājā!" Groppe aicinājā sekot Jezus Kristus vārdiem: „Ejiet atpakaļ uz ielām." Zīmējoties uz pilsētas tēviem, viņš aizsmakušā balsī sauca: „Lai viņi sadeg elles uguņīs!" Pilsētas valdē Groppe savukārt deklarēja: „Mēs nevēlamies komitejas, mēs nevēlamies diskusijas, mēs vēlamies, lai šo likumu paraksta."

Grupa nēģeŗu jau sagatavojusies uz „sēdēšanu" oldermaņa F. Dainina birojā, lai protestētu pret demonstrāciju noliegšanu naktīs un apmešanās prasību noraidīšanu. Dainīns paskaidrojis, ka viņa pilsētas iecirknī nepastāv apmešanās problēmas: „Ja jums ir pietiekama iemaksa par māju un spējat maksāt 6% gadā, tad variet dzīvot visur."

AKTUĀLAIS KANADĀ

☆ Ontario premjērs Dž. Robarts paziņojis, ka vispārējas vēlēšanas šai provincē notiks 17. oktobrī. Arī abi opozicijas partiju līderi — liberālis Roberts Niksons un jaundemokrats Donalds Makdonalds izteikušies, ka gatavi uzsākt kampaņu.

☆ Kanadas rietumu provinces šovasar izdeguši un vēl deg tūkstošiem akru meža. Karstais, sausais laiks nedod iespējas ugunsgrēkus sekmīgi ierobežot. Britu Kolumbijā vien plosās 244 mežu ugunsgrēki, kas līdz šim sagādājuši provincei 4.655.800 dol. zaudējumu. Alberta mežu degšanas apkaŗošanai jau izdevusi pāri par miljonu dolaru, bet Saskačevana — 850.000 dol.

☆ Kanadas ārlietu ministrijā vairāk nekā 50% darbinieku pārvalda abas valsts valodas — angļu un franču, bet pārējiem, kas franču valodā vēl nerunā, pieejami 3 mēnešu kursi valodas apgūšanai. Korespondence ar Kanadas pārstāvniecībām ārvalstīs notiekot abās valodās, tāpat apspriedes.

☆ Pjērfonā, Kvebekā, izcēlies kautiņš pārtrauktu skolas būvdarbu dēļ. Franču skolu bijis paredzēts celt angļu rajonā, bet šī rajona namīpašnieki, bažās par satiksmes pieņemšanos un māju vērtības samazināšanos, panākuši būvdarbu pārtraukšanu. Tad iejaucās franču separātisti un sarīkoja demonstrāciju, kuŗā piedalījās ap 500 personu. Pēc tam kad maza grupiņa angļu sāka dziedāt „O Canada" franču valodā, izcēlās vispārējs kautiņš, kuŗā cieta arī 3 no izsauktajiem policistiem. Policija iekaŗsušo savaldīšanai bija spiesta lietot asaru gāzi.

☆ Par provinces valdības atteikšanos iekļaut rentgena uzņēmumus un apstarojumus privātklīnikās vispārējā veselības apdrošināšanas plānā 190 no 208 attiecīgajiem techniskajiem Kvebekas darbiniekiem atstājuši darbu. Dr. Martins Lohīds, Kvebekas rentgenologu apvienības priekšsēdis ziņojis, ka 42 rentgenologi jau iestājušies darbā ārpus Kvebekas.

☆ Grūstīšanās un nikna bļaustīšanās izcēlās trešdien pēc Toronto kontrolieŗu sēdes pilsētas valdes namā, kad neapmierināti Donmauntas iedzīvotāji protestēja pret māju atsavināšanu sakaŗā ar pilsētas pārbūves plāniem austrumos. Divas stundas protestētāji gan sēdēja, dziedāja, gan malās pa pilsētas valdi un apmainījās saucieniem un dunkām ar pilsētas valdes kārtībniekiem, kas no sapuļču telpas izraidīja jaundemokratu partijas Riverdēlas rajona pārstāvi Dženu Renviku.